

SAYI
13

ÖNDERERİN
ILKBAHAR SAYISI 2021/45
@sadesodadergi

İLK GÜNKÜ GAZLA

SADE SÖDAA

"ARTIK
HERKES
EVİNE
DÖNMELİ!"

Oyna. Keşfet. Öğren.

Dünyanın bütün çocukları için,
hayal dünyalarını zenginleştirecek,
dünyayı keşfedip öğrenebilecekleri,

DiJiTAL OYUNCAKLAR ÜRETİYORUZ

“ARTIK HERKES EVİNE DÖNMELİ”

13. sayımızla huzurlarınızdayız. İlk günkü heyecanımız, neşemiz, derdimiz ve gayretimizle sizleri selamlıyoruz. Gündemlerimizi, biz gençlerin perspektifi ile incelemeye, ele almaya devam ediyoruz. COVID-19 pandemisi, sosyal yaşamımızı kısıtlayıp bizleri; lise sıralarından, kampüslerden, dostlarımızla ortak bir gayenin peşinde olduğumuz dernek merkezlerimizden koparıp evlerimizde zorunlu ikamete mahkum etti. Elbette başta kendimizin, ailemizin ve toplumumuzun sağlık ve selameti için katlanmamız gereken bir durumla karşı karşıyayız. Bu sayımızda pandemi sürecinde yeniden keşfettiğimiz ailelerimize sayfalarımızı ayırmak istedik.

Kavram Köşemizde ailenin yapı taşlarını istifadenize sunuyoruz. Köşemizde 11 kavram tanımlamasına yer verdik, her bir kavramın üzerinde uzun uzadıya düşünmek her birimizin ödevi olsun. Akif Emre Aslan 'Bir Eve Dönüş Hikayesi', Gökhan Ergür 'Bizim Apartmanın Halleri', Mehmed Nihad Özkaya 'Ailemin Üyesi Ben' dosya konumuza eser sunan isimler arasında yer alıyor.

Aynı Sırayı Paylaşanlar'ın konuğu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız Prof. Dr. Mustafa Şentop oldu. Kıymetli Mustafa Şentop Hocamızla çocukluk günlerinden başlayıp, hukuk eğitimi aldığı günlere kadar geniş bir yelpazede keyifli ve bereketli bir söyleşi gerçekleştirdik.

Zeynep Rana Ünal 'Ne İzlesek?' sorusuna cevaplar sundu. Geçtiğimiz ayların esaslı gündemlerinden birisi de İstanbul Sözleşmesi bahsiydi. 'İstanbul Sözleşmesi'ne Giriş ve Çıkış 101' başlıklı sayfalarımızda sürece dair sizlere bilgilisel sunmak istedik. Bu sayımızda iki yetenekli genç öykücünün eserlerine yer vermekte bizler için ayrı bir mutluluk. Asude Çarıklı ödüllü öyküsü 'Muhammed ve Zeytin Ağacı', Salih Mustafa Kazdal 'Su İnsan ve Zaman' başlıklı eserleriyle sayfalarımızda.

13. sayımızın siz kıymetli okuyucularımıza bereket sunmasını temenni ederiz.

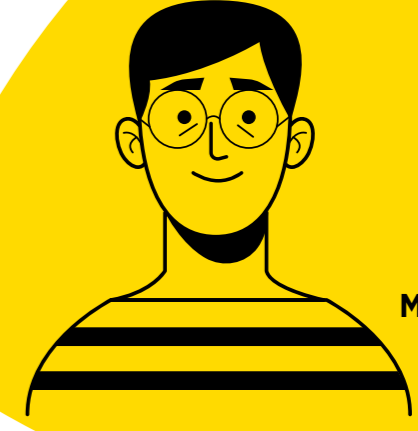
Sağlıklı, huzurlu günlerde ve sayılarda bir araya gelebilmek temennisıyla.

Hak'la kalınız.

Melih Kahramanlar

için deki ler

40 >
Sofie'nin
Dünyası
Jostein Gaarder

< 28
Ailemin
Üyesi Ben!
Mehmed Nihad
Özkaya

12

Aile
Olabilmek
Ahmet Kaya

22

Reçelli
Ekmek
Zeynep Dilara Ayar

30

Su, İnsan
ve Zaman
Salih Mustafa
Kazdal

34

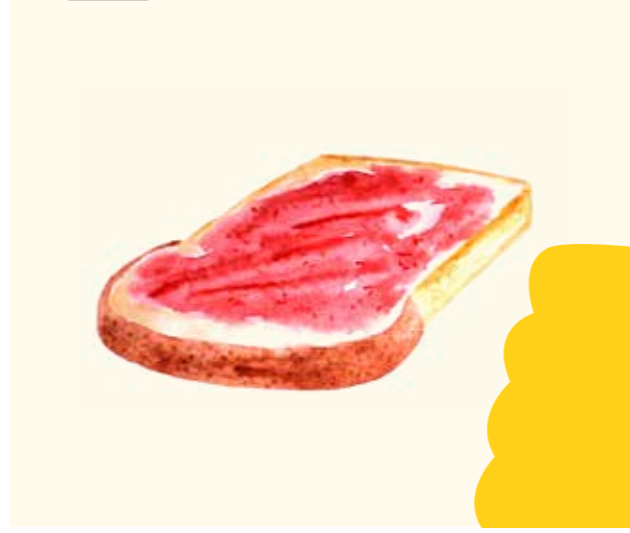
Prof. Dr. Mustafa Şentop
Türkiye'nin Siyasi Tarihini
Okumaya Vaktiniz Yoksa
İmam Hatip Liseleri'nin
Tarihini Okuyabilirsiniz.

44

Muhammed ve
Zeytin Ağacı*
Asude Çıraklı

56

İstanbul
Sözleşmesi'ne
Giriş ve Çıkış 101

06 Kavram
Köşesi

08 Bir Eve Dönüş
Hikayesi
Akif Emre
Aslan

10 Bizim
Apartmanın
Halleri
Gökhan Ergür

14 Modern Hayatta
Ailenin Önemi ve
Gençliği Bekleyen
Tehlikeler
Osman Tahir
Akılma

16 Serbest Kürsü:
Gençlerin
Gözünden Aile

18 Aileyi Korumak-Toplumu
Korumak: Güncel
Tartışmalar Işığında
Aileye Bir Bakış
M.Talha Kaan

20 Olduğu Kadar
Olmadığı Keder
Esmâ Ceyda
Erdoğan

26 Teknoloji Kafası
Eftal İnan

28 Prof. Dr. Haluk
Dursun'dan
Bizlere 20 Öğüt

32 Kitabın
Orta Yeri

42 Oruç da
Acıkır
Sezai Karakoç

46 Çevrimiçi

48 Demirbaş

50 Sosyal Medya
Der ki

52 Ne İzlesek?
Zeynep Rana
Ünal

54 Beni Musa Kardeşler
9. Yüzyıl
Fatma Büyükkeçeci

58 Tuna
Ömer Faruk
Deliktaş

60 Sık Kullanılanlar

AİLE'NİN YAPI TAŞLARI

BU SAYIMIZDA SİZLERLE AİLEYİ MERCEK ALTINA ALIYORUZ. AİLE ÜYELERİNİN YANINDA SİZLERLE BİR AİLEYİ 'AİLE' YAPAN KAVRAMLARI DA PAYLAŞIYORUZ.

AİLE

Arapça 'wl kökünden gelen ā'ila عائلة "bir kişinin bakmakla yükümlü olduğu hane halkı, bağımlılar" sözcüğünden alınıdır. Arapça sözcük Arapça 'awl veya 'iyāla عیالة / عول "geçimini sağlama, besleme, bakma" sözcüğünün sıfat dişil (müennes) halidir. Tarihte en eski kaynaklarda ayilet (Kıpçak Türkçesi Sözlüğü, 1500 yılından önce) ve maaile (aile ile birlikte) olarak kullanılmıştır.

GENİŞ AİLE

En az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalkları. Anne, baba ve evli çocuklarla onların çocuklarının ve ana ya da baba tarafından yakınların ve onların eş ve çocuklarının bir çatı altında yaşadıkları aile biçimi. Şimdilerde varlığı biraz tehlikede. Modern hayatın bizatihi varlığı geniş aileler için büyük bir tehdit unsurudur.

ÇEKİRDEK AİLE

Yalnızca eşlerden veya eşler ve çocuklarından veya tek ebeveyn ve en az bir çocuktan oluşan hanehalklarıdır.

BABA

TDK'da "çocuk sahibi erkek" anlamına gelmektedir. Etimolojik olarak bir çeşit sevgi ve saygı hitabı olmasının yanı sıra "ata, aile büyüğü, yaşlı adam" anlamına gelmektedir. Tarihte en eski kaynak 1312 yılına ait Ebu Hayyan'ın Kitabü-l İdrak'dır.

EVLİLİK

Erkekle kadının, aile kurmak için yasaya uygun olarak bir araya gelmesi.

SEVGİ

İnsanı karşılık beklemeden yakın ilgi, dostluk, şefkat, bağlılık göstermeye yönelten ve fedâkârlıkları göze alıracak kadar güçlü olabilen duygu, sevme duygusu, muhabbet

FEDAKARLIK

(Arapça fedâ ve Farsça -kâr ekiyle fedâ-kâr). -kâr eki Farsça'da eden yapan anlamına gelmektedir. Kendine âit şeyleri başka bir şey veya kimse uğruna vermekten, harcamaktan çekinmemek, karşıdakinin menfaatini kendi menfaatinden üstün tutup ona göre davranmak, özverili olmak.

ANNE

a-na bebek sözünden türetilmiştir. Tüm dillerde benzer hecelerin kullanılması etimoloji ile değil bebeklerin çene yapısına en uygun ve en kolay çıkarılan sesler olmalarıyla ilişkilidir.

EBEVEYN

Arapça baba anlamına gelen أبو kelimesine ikiliği ifade eden "-eyn" eki eklenmesiyle oluşmuştur (أبوین) ve iki babalar anlamına gelmektedir. Kast edilen anne ve babadır

KARDEŞ

Türkçe kardeş kelimesi etimolojik olarak karın kelimesine -daş isimden isim yapım eki getirilerek oluşturulan karındaş kelimesinden gelmektedir. Sözlük anlamının ötesinde ilk ortağınız, ilk destekçiniz anlamına gelmektedir bu kelime.

SORUMLULUK

Kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi, sorum, mesuliyet. Sorum, dil devrimi sürecinde yeni anlam yüklenen sözcüklerden biridir ve mesele (1935), mesuliyet (1944) sözcüğünün karşılığı olarak türetilmiştir.

BİR EVE DÖNÜŞ

AKİF EMRE
ASLAN

Hikayesi

OKUDUĞUNUZ BİR EVE DÖNÜŞ HİKAYESİDİR. VAKTİNİZ VARKEN, KAPIYI ÇALDIĞINIZDA AÇACAK BİRİLERİ VARKEN, MASADA SİZİN İÇİN AYRILMIŞ BİR SANDALYE MEVCUTKEN; ODANIZI, SOSYAL MEDYAYI, KENDİ İÇ DÜNYANIZI TERK EDİN.

Anaokuluna gitmedim. Benim zamanımda ilkokul ve orta-
okullar; ilköğretim tabelasının altında eğitim öğretim faali-
yetlerini, ortak bir şekilde yürütüyordu. İlköğretime de ma-
halledeki devlet okulunda başladım ve bitirdim. Mahalle
sınırlarının dışına çıkmam komşu ilçedeki Anadolu lisesine
yerleşmemle başladı. Hararetli tartışmalar yaşandı evde.
Bu çocuk okula nasıl gidecek? Ailenin bir kanadı kesinlikle
servisle okula gitmemi savunurken, diğer kanat toplu ula-
şımı kullanmamı salık veriyordu. Servisi kimin istediğini
tahmin ettiniz mi? Biraz ipucu verebilirim. Devir kötü, yollar
tekin değil, sabah erken vakitlerde yollara düşecek bu ço-
cuk, malum saatlerde alınmıyor, güneş geç doğuyor, karan-
lıkta zorlanır, servis gelsin kapıdan alsın, kapıya bıraksın...
Güvenlikçi politikalar; annelerimizin vazgeçilmez fikir abi-
deleridir. Evet, evet yanılmadınız; başıma bir şey gelmeden
okula gidip gelmemi dileyen annem. Sabah evden çıkarken,
yemeğe bekliyoruz nidaları, saatin ilerlediği havanın karar-
dığı vakitlerde art arda gelen mesajlar, belki biraz daha ile-
ri bir merakın hevesiyle konum atmanızı isteyen anneniz,
annelerimiz. "Gidince haber ver mutlaka, en azından çaldır
oğlum/kızım, içim rahatlasın." Bu cümle annelerimizin sık

kullanılanlarında yer alır.

Birazcık dağıldık, okula gidemedik, hemen hızlanalım. Toplu
ulaşım ile okula gitmeme dair oy veren iki kanat var. Birisini
tahmin etmenize imkan var, diğerini tahmin edemezsiniz
diye düşünüyorum. Elbette yanılabilirim, okuyucuyla ara-
mın kötü olmasını istemem, bu yüzden baştan yanılabilce-
ğimi kabul ediyorum. 'Bu çocuk okula nasıl gitsin?' başlıklı
referandumda yaptığı konuşmada babam; hayatın zorlukla-
rından başladı o veciz konuşmasına. Kendisinin ve kardeş-
lerinin ortaokula dahi yürüyerek gittiklerinden, 1980'lere
giden karmaşık yıllardaki lise öğreniminin zorluklarından
söz etti. Hayatı, insanları tanımanın tecrübe istediğinden
bahsetti. Uzun uzun konuştu babam. Henüz halının desen-
lerini ezberleyeceğim 'bu böyle olmaz, toparlanmalısın' ko-
nuşmalarına birkaç yıl olduğu için babamın konuşmasını
heyecanla dinledim. Annem ise kaygılıydı elbette, 13 yaşın
daha çok küçük olduğunu sıralıyordu annem cümlelerinde.
Toplu ulaşımı savunan ikinci kişi, tahmin ettiniz mi bilemi-
yorum, bendim. Galiba ergenlik heyecanı. Servisle gitmenin
utanılacak bir şey olduğuna dair bir düşüncem gelişmiş. Bu

düşüncenin nereden geldiğini, neden geldiğine dair
bir bilgim yok. Hormonlar olabilir mi? Belki. Sonuçta
annem her sabah beni dualarla okula uğurladı, ben
de aylık İstanbul Kart'ıyla okul yolunu tuttum.

İlkokula başladığımda, en çok merak ettiğim, ben yok-
ken evde ne olduğuydu. Annem ne yapıyordu? Kar-
deşim oyuncaklarıyla oynuyor muydu? Ben yokken
anneler bir yere gezmeye gidiyorlar mıydı? Derste
pencereden bakarken çok azar yemişimdir. Ama ne
yapayım öğretmenim, annesiyle yoldan geçen bir
çocuk görünce ona imreniyordum. Elbette o zaman-
larda bu imrenmenin ilerleyen yıllarda daha da alev-
lenecek bir özlemin ilk harı olduğunu bilmiyordum.
Akşamlarla idare ediyordum. Ailecek her akşam
birlikte yemek yerdik, babam gününü anlatır, annem
günlük gelişmeleri aktarırdı, kardeşim bizi dinler,
bense okul maceralarımı kendi zihnimin konforuna
göre yeniden şekillendirerek ev ahalisine sunardım.
Şimdi burada okurda bir tereddüt baş gösterebilir,
hemen bu kuşkuyu giderelim: Bu yazı zihnimin öznel
parçalarını değil, gönlümün objektif kelimelerinden
oluşturmaktadır. Yazının başına derseniz yazabiliriz:
Bu yazıda sadece hakikatler yer almaktadır.

Can alıcı soruyu sormanın zamanı geldi. Hazır mı-
sınız? Ben hiç değilim ama bir yerden başlamalıyız.
Ailemden tam olarak ne zaman kopmaya başladım?
Bunu ilk olarak ne zaman fark ettim acaba? İlk ola-
rak yemek saatlerinde aile masasını terk ettim. O gün
neler yaşadığımı anlatmak artık boş bir uğraş olarak
geliyordu. Eskisi gibi olmaz ki zaten, büyüyorsun di-
yebilirsiniz. Ama bunun büyümekle, genç bir birey
olmak, reşit olmakla hiç ama hiç alakası yok. Bu hep-
imizin ortak yarası, yanılısamı, yanlışlığımı...

Lise bitti, kendimi bir kampüste bir ağacın altında bul-
dum. Şimdi tam net hatırlamıyorum ama galiba za-
manın ne kadar çabuk geçtiğini, özgür bir birey olma-
nın dayanılmaz hafifliğini ve bir o kadar da zorluğuna
dair klasik düşüncelerimi zihnimde misafir ediy-
ordum. Kendi dünyamı inşa ettim; kendi doğrularım,
kendi gündemlerim ve kendi önceliklerim vardı artık.
Ne hoş değil mi? Hayır, hiç hoş değil. Yokuşlarda yo-
rulunca, içinde bulunulan gündemde nefessiz kalın-
ca bir dinlenme durağı arıyor insan. Tüm saldırılardan
benliğini muhafaza etmek, ruhuna huzursuzluk
getirecek paylaşımlardan kaçmak için girilecek bir
sığınaktır aradığımız. Tüm hatalarımızı, yanlışlarımızı
kabul edecek engin bir hoşgörü yuvasıdır peşinde
olduğumuz. Bizi yansız, yüksüz, yargısız dinleyecek
ve her şeyden önemlisi anlayacak kişilerle buluşabil-
menin hayalidir derdimiz. Az önce okuduğunuz cüm-

lelerin özneleri ortak, oklar tek bir yeri gösteriyor, so-
ruların cevabı tek bir şıkta toplanmış, soru işareti tek
adrese gülümsüyor: Evimize yani ailemize.

Buraya, bu paragrafa kadar tam olarak 655 kelime
okudunuz. Bir 655 daha okumayalım, bize özet bir
şeyler söyleseniz, sayın yazar? Haklı sorunuza he-
men yanıt sunayım. Aile neyiz olur? Aileye dönmek
ne demektir? Aileden kopmanın bedeli nedir? Yine
mi sorular demeyiniz; bunlar bizi mutlu edecek beyin
fırtınalarına yol açacak anahtar kavramlarımız. Bun-
dan tam 3 yıl önce, yurtdışına gidebildiğimiz zaman-
lar tabii ki, bir yaz stajı için yolumu Amerika Birleşik
Devletleri'ne düşürdüm. Tam tamına 152 gün evden,
ailemden, odamdan madden ve manen uzak kaldım.
Kendimi, ilişkilerimi, sorumluluklarımı sorgulamak
için muazzam bir tecrübeydi. Gittiğim yerlerden zo-
raki girdiğim aile gruplarına fotoğraflar attım, anne-
mi görüntülü aradım, babama selamlar söyledim. Bir
şeyleri özlediğimi fark ettim. Hayatımda bir şeyler
eksikti. Yok hayır bu salt basit bir memleket özlemi
değildi. Ait olduğum topraktan alınmış, biri tekir biri
bekir giyilmiş bir çift çorap gibiydim, üniversite sına-
vında sorulmuş zor bir anlatım bozukluğu sorusuna
benziyordum adeta, o kalabalık sokaklarda. Bir gün
gözlerim doldu, burnum sızladı, nefes alıp verişim
düzensizleşti. Bir alışveriş merkezinde kaybolmuş
çocuk gibiydim. Herkes elinde alışveriş poşetlerini ta-
şıyordu, bense ellerimle göz yaşlarımı siliyordum. Yo-
lum, menzilem meçhuldü. Birkaç gün avare dolaştım,
stajı ektim. Ruh halimin sebebini bulmaya ayırdım
vaktimi. Uzun uzun yürüdüm. Sonra bir Whatsapp
mesajı, ben günü bitirirken, güne başlayan ailemden
gelen bir sabah kahvaltısı masasında verilmiş gü-
lümseyen yüzlerden oluşan mesrur bir poz. Puzzle'nin
eksik parçası bulundu: O karede ben eksiktim, yerim
boş kalmıştı.

Varşovalı yönetmen Krzysztof Kieslowski 1995 yılın-
da kişisel yaşamını konu alan I'm So-So belgeselinde
der ki: "Dışarıda asla mutlu değilim. Daima eve dönme
istiyorum." Okuduğunuz bir eve dönüş hikayesidir.
Vaktiniz varken, kapıyı çaldığınızda açacak birileri
varken, masada sizin için ayrılmış bir sandalye mev-
cutken; odanızı, sosyal medyayı, kendi iç dünyanızı
terk edin. Yüzünüz, benliğiniz, ruhunuz ve her bir zer-
renizle eve dönün. Benden tavsiyesi.

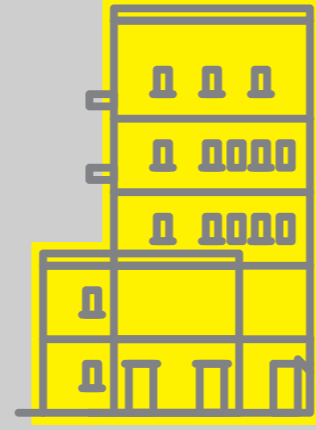
İZLE

Aile Olmak
Belgeseli'ni
heyecanla izle

BİZİM APARTMANIN HALLERİ

GÖKHAN
ERGÜR

APARTMAN EN ÇOK DA YARDIM DEMEKTİR. HASTAYA, YOKSULA, YORGUNA, TUTUNAMAYANA YARDIM ETMEYİ GEREKTİRİR. MÜSLÜMANCA BİR DURUŞA İMKÂN SAĞLAR, KOMŞULARA BAKIP HER AKŞAM VİCDAN MUHASEBESİ YAPMAYA, EL UZATMANIN O TARİFSİZ MUTLULUĞUNA, BİRLİĞİN DOĞURDUĞU EŞSİZ GÜVENE VE AİT OLMAYA KAPI AÇAR..

Giriş kat

Daracık bir odada karşılıklı iki çekyat. Evin banyo haricinde başka kullanım alanı olmadığı için beş kişi aynı odada diz dize 37 ekran televizyona bakıyoruz, kumanda benim elimde. Apartman görevlimiz Davut gözlerini dikmiş, birazdan atomu parçalayacakmışım gibi bana bakıyor. Oysaki yaptığım tek şey uydudaki televizyon kanallarını güncellemektir.

Güncelleme devam ederken yıpranmış zigon sehpanın üzerindeki rutubetten nemlenmiş bisküvilere dalıp gidiyorum odanın sessizliğinde. Yeni silinen merdivenleri üçer üçer hızlıca çıktığım gibi zihnimde hücum eden düşünceleri de aynı hızla savuşturmaya çalışıyorum: Peki, bundan sonra ne yapacaktım?

"Gökhan kardeş, işin bittiğinde sana zahmet bizim kıza göz hastanesi için bir randevu alalım internetten" deyiverdi Davut. Olur, diye karşılık verebildim son gücümle ve mağlup bir tonla, "Kaderdir, olur."

1'inci kat

Anlattıkları gerçek miydi yoksa masal mıydı bilmem ama tuhaf bir ikna ediciliği vardı Altın Çocuk Vedat'ın. Bizler inanmıştık, rivayete göre yetiştirme yurtlarında büyüyen Vedat dünyanın yıkıcılığından kurtulmak için dümenini karanlık denizlere kırar ve kısa sürede küçük çaplı bir suç şebekesinin başına geçer. Vukuatları çok büyük ve sansasyonel olmamakla beraber birçok garibin canını yakar, birçoğunun da bedduasını alır.

Kendisine Altın Çocuk denilmesinin nedeni pırl pırl parlayan, hafif uzun sarı saçlarıydı. Yüzüne bakan kendisini bir armatör çocuğu yahut eski Moda ailelerine mensup biri zanneder ama Adilcevazlı Vedat, o güven veren temiz yüzü ve parlak saçlarıyla icraatlarına devam eder. Başına türlü musibetler gelse de tuttuğu dümeni bırakmaz, kolay para tatlıdır, gündüz uykularına benzer, bir kere alıştın mı uyanamazsın kolay kolay. Ama bizimki uyanır. Bir gün Feriköy Savaş Sokak'ta açık duran ikinci kattaki pencereye kolaylıkla tırmanır. Etrafını şöyle bir süzer ama pek kayda değer bir şey bulamaz. Risk alıp odaları kontrol etmeye başlar. Açtığı ilk kapıda yüzüne ay ışığı vurmuş, uykunun derin sularında gezinen ipek tenli bir güzel görünür ve ölür Altın Çocuk.

Hemen etrafına bakar bizimki, kızın telefonundan kendisini çaldırır ve odayı terk etmeden aynanın önünde duran makyaj çantasını alıp Feriköy'ün karanlık sokaklarında kendi cesediyle beraber kaybolur. Aradan bir hafta geçer. Vedat yemeden içmeden kesilmiş, yüzü solmuş, kendi olmazlarında boğulmuştur. Sonunda dayanamaz arar kızı. İşte efendim makyaj çantanızı filanca sokakta buldum, içinde numaranız vardı, size teslim etmek isterim minvalinde bir hikâye yazar. Kız şaşırda da bu duruma ikna olur sonunda. Sonuçta makyaj çantası kayıp ve güzelliği artık kusurludur.

Ertesi gün lüks bir pastanede buluşulur. Kız bütün tedirginliği ve her hâlükârda güzelliği ile işte oradadır. Ah, aşk. Bizimki yine her zamanki gibi janti. Giymiş kar beyaz bir gömlek, yakalar kolalı, saçlar desen sanki güneş. Çeker sandalyeyi oturur ay yüzünün karşısına. Havadan sudan derken kız ufaktan tutulur Vedat'ın bitirim hallerine ama fazla da açık etmez. Gelirler çanta meselesine, açık açık anlatır durumu pencere cambazı. O an kendisini görüp âşik olduğunu ve o günden beri yemeden içmeden kesilip her şeye tövbe ettiğini tek tek anlatır.

Kız şaşkın şaşkın bakar Vedat'ın yüzüne, sonra kendisini toplayıp çatar kaşlarını Vedat'ın kalbine ve bir hisimla malum çantayı masadan kapıp "pis hırsız" diyerek sahneden çıkar.

İşte Altın Çocuk Vedat'ın Taksici Vedat olma serüveni de o günlere denk gelir. Bütün karanlık sokaklara tövbe eden Vedat gece gündüz demeden taksiye çıkar, cumaları ve bayram namazlarını asla kaçırmaz. Sonra bir yaz ortadan kayboldu. Apartman sakinleri kapısına polislerin geldiğini söyledi ve Altın Çocuk Vedat o günden beri bir daha görünmedi.

2'nci kat

Apartman en çok da yardım demektir. Hastaya, yoksula, yorguna, tutunamayana yardım etmeyi gerektirir. Müslümanca bir duruşa imkân sağlar, komşulara bakıp her akşam vicdan muhasebesi yapmaya, el uzatmanın o tarifsiz mutluluğuna, birliğin doğurduğu eşsiz güvene ve ait olmaya kapı açar.

Gerçek adını bilmezdik lakin güler yüzlü, temiz sözlü, ağız dualı bembeyaz bir nur gibiydi, mahalleli de bu sebepten ona Nur Teyze derdi. Sabahları erkenden kalkar, camı pencereyi açıp evini havalandırır sonra da eline geçirdiği sarı bir bezle temizliğe tutuşurdu.

Gelen gideni çok olmamasına rağmen bu temizlik tutkusu nedendir bilemezdik ama Nur Teyze'nin bu çalışkan hali, hane reislerinin gözüne çalınır ve eve gidip genç hanımlarına "bak kaç yaşında kadın" diye başlayan sitem dolu cümleler kurarlardı.

Nur Teyze ve eşi, acı vatan Almanya'ya ikinci büyük dalgayla giden Türk kafilesindendi. İstedikleri hayata burada kavuşamayacaklarını anlayınca karı koca düşerler yola, bulurlar kendilerini Frankfurt'ta. Kaldıkları tek göz odayı, apartmanın ortak kullandığı tuvaletlerin rezaletini, bir gece yorganlarının içinden çıkan kedi büyüklüğünde fareyi o günkü dehşetiyle anlatırdı hâlâ.

Yıllar gelip geçmiş fakat Nur Teyze ve eşi o düşledikleri hayata kavuşamamıştır bir türlü. İnsanlık dışı çalışma ortamı, yoksulluk ve Almanların kendilerine bakışı... Bütün bu zorluklarla beraber Allahu Teâlâ tarafından kendilerine iki erkek çocuk verilir. Çocuklar bu cehennemde telef olmasın diye biriktirdikleri parayla İstanbul'da bir ev alıp kesin dönüş yapmaya karar verirler. Ev alınır, üç ay sonra yani yazın Türkiye'ye dönüş biletleri ayırtılır. Elveda Almanya.

Memlekete dönüş yapmanın tatlı hayali günden güne hane halkını sarar. Bu duygular içerisinde bir akşam vakti Nur Teyze'nin eşi yorgun argın eve dönerken üç tane serserinin bir Türk kızını rahatsız ettiğini görür. Koşarak zorbaları uyarır ve tartışma başlar. Nur Teyze bu kısmı gözlerini silerek büyük bir gururla anlatırdı: "Yiğidim aldığı yaraya rağmen korkmamıştı, gözünü hiç kırpmamıştı, onu beyaz örtüler içerisinde son kez gördüğümde kocaman siyah gözleri hâlâ açıktı."

Nur Teyze o yaz iki yetimiyle Türkiye'ye döner. Ailesinin desteğiyle yaşar, emekli olur, oğulları hayırsız çıkar. Mahallenin çocukları olarak aramızda oluşturduğumuz sırayla, kapısını çalar, bakkal alışverişini yapar, kışın odun kömürünü taşır, türlü işlerine koştururduk. Onun Allah razı olsun demesiyle daha da heveslenir, daha da güçlenirdik. Uşşakî tarikatına mensuptu ve evinde zaman zaman zikir meclisleri kurulurdu.

Yedi-sekiz yaşlarındayım, anneme evin anahtarını bırakıp sokağa çıkacağım, Nur Teyzelerin kapısını çaldım; "Gel, annen içerde" dediler. Bir ev dolusu kadın, kendilerinden geçmiş bir şekilde Allah'ı zikrediyor ve ben ufaktan da olsa korkuyordum. Annemin bulunduğu odaya girdim anahtarı uzattım, tam kapıdan çıkacakken Nur Teyze "oğlum" diye seslendi, dönüp baktım ve o anda Nur Teyze'nin üzerinden buhar mı yoksa duman mı olduğunu anlamadığım bir şey yükseldi. Hemen fırlayıp çıktım odadan korkuyla. Sonraları anlattığım kimse inanmadı bu hikâyeye, hatta annem bile. Yahu diyorum sen de oradaydın nasıl görmedin, gülümseyerek; "Teyzenin nurunu görmüşsündür sen pamuk yanaklı oğlum" diye geçiştirirdi beni. Allah mekânını cennet eylesin, belki sahiden de nurunu görmüştüm Nur Teyzemin.

3'üncü kat

Bayram günü, apartmanda feryat figan, yerimden hızlıca fırlayıp kapıya koştum. Apartmana bu yıl taşınan Suriyeli kiracı ablamız kapıları çalıp kırık dökük Türkçesiyle yardım istiyor ama kapılar yüzüne kapanıyor. Beni kapının önünde görünce iki üç merdiven çıkıp "Abe doğalgaz patlayacak, çocuklarım" dedi, kapıların neden yüzüne kapandığını anladım ve yalın ayak koştuk üçüncü kata. Kom-

biden kulakları sağır eden bir ses yükseliyor, gazı dışarıdan kapatıp kombiyi biraz inceleyince kombideki su basıncının yükseldiğini fark ettim. Su basıncını düşürdükten sonra kombi eski haline döndü. Odada korkudan saklanan çocuklar birer birer balkona doğru kafalarını uzatmaya başladı. Tam dört kardeşler, dördü de erken yorulan yüzleriyle yaşamaya devam ediyorlar.

"Abe ekmek yersin?" diyor en büyükleri, "Sağ olun eve geçeyim ben" diyorum ama ısrar edince ayıp olmasın diye kahvaltı sofralarına oturuyorum. Sevinçten neredeyse boynuma atlayacak çocuklar, kombi sorununu çözdüğüm için mi yoksa sofralarına diz çöktüğüm için mi bilinmez. "Abla, Muhammed Abi nerede" diye soruyorum ve bayram günü de çalıştığını öğreniyorum. Bir kerestecide sabahtan akşama kadar kereste indirip bindiriyor kamyonlara 900 lira karşılığında. Halep'te öğretmenlik yaptığını evinin, arabasının ve iyi de bir maaşının olduğunu anlatmıştı bir gün Muhammed, yeni boyadığım ayakkabılara bakarak. Şimdi oturdukları ev kira. Kira dediysem hayırsever bir büyüğümüz kendisinden çok cüzi bir miktar alıyor ve o parayla da zaten aileye çeşitli hediyeler alıp onları mutlu ediyor.

İkinci bardak çayı içmemek için direnirken "Abe benim iki çocuk daha vardı" diyor gözleri dolu dolu ve ağlamaya başlıyor. İnsan böyledir, dert içinde büyür büyür, anlatacak, taşacak yer arar ve patlar. En küçük oğullarını sünnet ettirdikleri günün gecesi, büyük bir patlama sesiyle uyandıklarını ve ikinci patlama sesinden sonra bir şey hatırlamadığını söyledi. O gece uçakların tepelerine bıraktığı bombalarla yaşadıkları bina çökmüş, en küçük oğlunu ve ailenin gülü tek kızlarını yıkıntılardan sağ çıkartamamışlardı.

Bu acı sohbetin sonunda kapıda çoluk çocuk beni uğurlarken "Abe Allah senden razı gelsin, Allah Türkiye'ye razı olsun, Türkiye başkanına razı olsun, siz olmasaydı bu çocuklar ne olacaktı" diye dört yavrusunu işaret etti elleriyle, iki evladını kilometrelerce uzağa gömüp bize Allah'ın emaneti olarak gelen anne.

Kalbi ve ruhu parçalanmış anneleri sahipsiz bırakmayan Türkiye'ye ve korkusuz milletine şüküler olsun.

4'üncü kat

Bomboş bir dairedeyim şimdi, az önce televizyon kanallarını güncelleyip Davut ve ailesinin hayır duasını kazanan ben değilmişim gibi sallanıyorum boşlukta. Yeni terk edilmiş evlerin garip bir türküsü olur, o türküyü kaptırıyorum kendimi. Şu dizeyi de o günlerde yazmıştım sanırım: "Iskalyor beni annemin duaları".

Duvardan indirilmiş çerçevelerin bıraktığı ton farklılığı hüznü gelmiştir hep. Öyle bir hüznün karşısındayım şimdi. Zaman sanki o fotoğrafın ardına geçip dünyayı eskitememiş, her şey o çerçevenin duvara asıldığı gün gibi taze. Aynı mutlulukla gülümsüyor ev sahipleri, birazdan çıkıp gelecek kırmızı kazağıyla, uzatıp kitabı "sonunda çok ağladım" diyecekmiş gibi.

Pencere kenarında camı tutan macuna takılıyor gözüm, birkaç tırnak izi kalmış, derin bir kuyu gibi. Kim bilir hangi gece vakti, hangi olmazları düşlerken bıraktı o izleri.

Derken 5'inci kattan sesleniyor annem "Oğlum neredesin kaç saat tir, çık gel eve hadi." Diyemiyorum ki; "Anne gelemem, bir kuyunun en dibindeyim şimdi."

AHMET
KAYA

AİLE OLABİLMEK

Aile, kalpsiz, merhametsiz bir dünyada son sığınaktır. Günlük hayatın koşuşturmacası içerisinde yaşadığımız olaylar neticesinde ortaya çıkan hayal kırıklığı, kaygı, öfke ve ruhumuza ağır gelen birçok olayın ardından eve dönme isteğimiz oluşur.

Arapça bir kelime olan aile, "bir kişinin bakmakla yükümlü olduğu hane halkı, bağımlılar" anlamına gelmektedir. Ailenin bağımlı anlamına gelmesi oldukça manidardır. Çünkü insan evladı diğer canlılarda görülmeyen bir şekilde dünyaya çaresiz, muhtaç bir şekilde gelir. Hayatta kalabilmesi için bir bakım verene, aileye ihtiyaç duyar. Aksi takdirde yaşamını sürdürmesi mümkün değildir. Hâlbuki bir kedi, ceylan yavrusu doğduktan birkaç saat sonra kendi başına yürümeye, yemek yemeye başlayabilir. İnsan için ise bu süre yıllar alacaktır. Uzun yıllar geçse de ailesi ile ilişkisi ve bağı süren canlı türlerinden birisi de insandır.

Aile kişiliğimizin oluşmasında temel bir etkiye sahiptir. Anadolu'da yeni tanışılan bir insana "Adın ne, Nerelisin?" sorularının hemen ardından "Kimlerdensin?" sorusu gelir. Kimlerden olduğumuz "Kim" olduğumuzu gösterir aslında. Nasıl bir kimliğe sahip olduğumuz, değerlerimizin ne olduğu, insanlarla ilişkimizde neleri öncelediğimiz, karakterimizin temel yapı taşlarının neler olduğu "kimlerden" olduğumuz ile çok ilişkilidir.

Aile, bir dayanışma yuvasıdır. Karşılıklı sohbet, karşılıklı hâlleşme, birbirini dinleme ve diğerkâmlık ahlakının yayıldığı bir yerdir. Aile, herkesin kendisi olduğu için sevildiği, kabul edildiği bir yerdir. İlişkilerde hesapların, menfaatin olmadığı, maskelerin çıkarıldığı, kendimiz olabildiğimiz ve kendimiz olduğumuz hâlimizle değer gördüğümüz bir yerdir.

Aile, kalpsiz, merhametsiz bir dünyada son sığınaktır. Günlük hayatın koşuşturmacası içerisinde yaşadığımız olaylar neticesinde ortaya çıkan hayal kırıklığı, kaygı, öfke ve ruhumuza ağır gelen birçok olayın ardından eve dönme isteğimiz oluşur. Orada bizi sakinleştirecek, bize yol gösterecek, derdimizi üstlenecek, merhamet kanatları ile bizi sarıp sarmalayacak insanların olduğunu bilmek, yüreğimize su serper. Şairin "Eve dön, kalbine dön, şarkıya dön" dizeleri belki de bu durum için söylenmişti.

Günümüzde ise aileler yukarıda bahsettiğim özelliklerini kaybetmeye başladılar. Bireycilik kültürü, ev içindeki yaşama olanca hızıyla etki etmiş ve evin her odası adeta interaktif bir yaşam alanı olarak tasarlanmasına sebep olmuştur. Evlerimiz tefekkür, dayanışma, manevi bir çekim merkezi olmak yerine bir oyalanma alanına dönüşmüştür. Böylece evin anlamı boşalmaya başlamıştır. Ev yuva olmaktan çıkmış, adeta pansiyona dönmüştür. Pansiyona dönen evlerde ise herkes kendi başının çaresine bakmak durumunda kalacaktır.

Evlerimizi yeniden sıcak bir yuva olarak tesis etmek zorundayız. Kemal Sayar hocamızın ifadesi ile "ekranları kapatıp gözlerimizin içine bakmalıyız". Bu da aile üyelerimizle ortak vakitler oluşturmakla, soğuyan aile ilişkilerimizi yakınlık kurarak ortadan kaldırmakla, sohbet etmekle, dertlerimizi paylaşmakla, kalplerimizi yakınlaştırmakla, dinlemekle, birbirimize vakit ayırmak ve dikkat vermekle mümkün olacaktır.

MODERN HAYATTA AİLENİN ÖNEMİ VE GENÇLİĞİ BEKLEYEN TEHLİKELER

OSMAN
TAHİR
AKILMA

Aile, tohumun ekildiği tarladır. İyi sürülürse tohum da yeşerir ve boy verir. Sürülmez ve bakılmazsa çölleşir, anlamını ve önemini kaybeder.

Aile, inancımızın şekillendiği kurumdur. Anne ve babalarımızın hal ve davranışları inancımızı şekillendirmedeki en büyük etmendir. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bu konuda şunu belirtmiştir: "Her doğan, fitrat üzere doğar. Sonra anne babası onu Yahudi yahut Hristiyan veya Mecusi yapar.." Bizim inancımız İslam olduğundan ebeveynlerimiz doğumumuzdan itibaren bizlere İslam üzere bir hayat tarzı sunmaları/aşılama gerekmektedir. Kur'an'da da belirtildiği gibi:

"Ey inananlar! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun. Onun başında acımasız, güçlü, Allah'ın kendilerine buyurduğuna karşı gelmeyen ve emredildiklerini yapan melekler vardır."

Aile, İslam'ın üzerinde durduğu en önemli konulardan biridir. Çünkü aile İslam'ın şahsiyetlere nakşedildiği kurumdur. Aile,

Müslüman bir neslin yetişmesi için bir mekteptir. Urie Bronfenbrenner'in dediği gibi "Aile, insanları insan yapmanın etkili aracıdır." Müslüman neslin yetişmesi için kilit nokta ailedir. Aile, şahsiyetleri örnek olarak bir şahsiyet yetiştirir. Bizim için en güzel örnekse Hz. Muhammed (s.a.v.)'dir. Aynı zamanda Peygamber Efendimizin (s.a.v.) aile ortamı da bizim için en önemli canlı örnektir. Ehlîbeyt cennet ehlidir. İslam'ın her hücreye nakşedildiği evdir. Kurtuluş reçetemizdir bizim. Hz. Ali'nin ilim ve kahramanlıklarının yaşatıldığı bir evden Hz. Ali gibi âlim ve cengâver bir çocuk/genç/mücahit çıkmaz mı? Ya da sahabeden Ömerler, Osmanlar, Ebu Bekirler, Musablar ve daha niceleri...

Aynı zamanda bizim kültürümüzden de nice şahsiyetler çıkmıştır. Onların arkasında ailelerinden aldıkları şuur ve destek

vardır. Her şahsiyetin arkasında bir aile vardır. Hem bu toprakların öz evlatlarıdır. Fatih'i Fatih yapan aldığı eğitim ve terbiyedir. Daha genç yaşlarda İstanbul'un fethini planlayan Fatih'in bu düşüncesinde ailesinin payı yadsınmaz. Daha birçok örnek mevcut. Önemli olan bu topraklardaki şahsiyetlerin ailelerinden kültürel birikimi ve İslami eğitimi almalarıdır. Bunlar hayatlarını bu topraklara feda edeceklerdir. Asım'ın Nesli'nin rüyalarını gören, onun hayallerini kuran Mehmet Akif de bunun en güzel örneğidir. Akif, aldığı aile terbiyesiyle bu topraklara olan borcunu kalemiyle ve alın teriyle ödemiştir. Çok uzaklara da gitmemize gerek yok. Geçtiğimiz asırda anne ve babalarımız birçok sıkıntı yaşadı. Sırf İslami ve millî şuurda oldukları için zulüm ve baskı gördüler. Ama onlar yine de mücadele ettiler. Onlar bu şuur ailelerinden almasalardı belki bugün daha kötü şartlarda olacaktık. 15 Temmuz'da da birçok yiğit şehadete yürüdü. Kimi Ömer'di, kimi Halil... Onlar bu şuurla direndiler. Karşılarındaki hainler şaşkırdılar çünkü onların şuurları yoktu. Şuurlarını, kişiliklerini bir makam ve birkaç kuruşa satmışlardı.

Küresel egemen düzenler; amaçsız, gayesiz, dertsiz, başboş bir gençlik yetiştirmek peşinde. Bütün yayınlarını, program ve projelerini, internet ve sosyal medyalarını buna göre kurgulamışlardır. Düşünmeyen, akletmeyen, kontrolleri kendi ellerinde, yiyip için yatan, ruhunu ve vicdanını başkalarına satmış zombi bir nesil vücuda getirmenin gayesi içindedir. Azaltılmış İslam, günahlarda ve yanlışlarda başkalarıyla eşitlenmiş Müslüman bir tip olmak hiç de fena bir fikir değildir onlar için. Bütün renklerden izler taşımaları bu gençlik. Bütün zevkleri ve renkleri tatmalı. Her an her şeyi olabilmeli. Şahsiyeti, ahlakı, düşüncesi, aidiyeti her an değişebilmeli. Kendisini ille de özgür zannetmeli. Küresel düzenler, dijital diktatörlükleriyle dijital köleler yetiştirmeye çalışıyorlar. Tepeden tırnağa çağdaş köleliğin en büyük örnekliklerinin yaşandığı günümüzde insanlar kendilerini yine de özgür hissetmeli. Çelişkiler, çatışmalar, iç huzursuzluklar, bunalımlar, buhranlar, intiharlar, cinayetler, vahşet ve dehşet hadiseler bu neslin yaşadığı vaka-i adiyeden olmalı. Maalesef, nesil ve aile bu çağda çökertilmiş durumdadır. Kirli güçler, sinsî emeller, üst akıllar hedefi on ikiden vurmaya çalışıyorlar.

Aile, tohumun ekildiği tarladır. İyi sürülürse tohum da yeşerir ve boy verir. Sürülmez ve bakılmazsa çölleşir, anlamını ve önemini kaybeder. Yukarıda da söylediğimiz gibi aileye saldırırlar da tek tip insan modeli yetiştirip fertleri robot gibi kullanmak istemektedirler. Kısacası bizim ruhsuz, şuursuz ve kalpsiz kişi/liksizler olmamızı istemektedirler. Maalesef

bunda da -kısmen de olsa- başarılı oldular/oluyorlar.

Yeniden aileye dönme zamanı. Dirilme ve uyanmalar evlerde, ailelerde başlamalıdır. Aile içi ilişkilerimizi yeniden gözden geçirmeliyiz. Ebeveynlerimiz de daha hayırlı, daha karakterli, daha şahsiyetli bireyler yetişmek için geceli gündüzlü çalışmalıdır. Onlara çok büyük görevler düşmektedir. İşin ucu yine eğitime gelip dayanmaktadır. Toplumda baştan sona bir eğitim seferberliği başlatmak gerekiyor. Bu eğitim, klasik, içi boş sadece öğretimin gerçekleştiği bir seküler eğitim olmamalıdır. Fertten devlete, toplumdan ümmete, zerreden küreye kadar eğitim. Tasavvurda, düşüncede, ahlakta, eylemde, söylemde, sevgide, öfkede, dostlukta ve adavette eğitim. Ailede eğitim, okulda eğitim, sokakta eğitim, iş yerinde eğitim, devlet kademelerinde eğitim... Her şeyi ve herkesi Allah'ın şerefli kulları olma mertebesine yükselten bir eğitim anlayışı olmazsa olmazdır bugün. Gayesi Allah, rehberi Kuran, örnek ve önderi Muhammed aleyhisselam olan ve ahirete odaklanmış, dünyasını da ihmal etmeyen bir eğitim anlayışını inşa ve ihya etmenin tam zamanıdır. Kurtuluş reçetesi budur. Bundan başka reçete yoktur, bunun dışındaki bütün sokaklar çıkmazdır.

Son sözümüz dua olsun. Zaten duamız olmasaydı ne ehemiyetimiz kalırdı değil mi? Dualar da tıpkı ailelerimiz gibi siğirnağımız değil midir? Dualar da dinlendiğimiz, dillendiğimiz ve dirildiğimiz sıcakık yuvalarımız değil midir? Bu yönüyle dua ile aile arasında çok büyük benzerlikler vardır. Duaları ailelerimizin başköşesine ikame etmemiz lazımdır. Onun yağmurlarında yıkanan nesiller kirlenmez, kuraklık çekmez, çölleşmez.

Allah bizlere İslami şuurla yetişen bir gençlik nasip etsin. Ailelerimizi İslam'la canlandırın. Evlerimizi cennetten bir bahçe eylesin.

SER- BEST KÜR- SÜ

GENÇLERİN GÖZÜNDEN AİLE

3... 2... 1... Hazırsanız Serbest Kürsü başlıyor. Burada sansür yok, sınırlama yok; önceden hazırlık yapmak, sorulara çalışıp gelmek hiç yok.

Tenzile Erdoğan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden Esmâ Elif Karamuk, açık lise öğrencisi Elif Merve Dereli, Sakarya Anadolu Lisesi'nden Yusuf Ali İlmek, Serdivan Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden Mehmet Emin Dinçer Serbest Kürsü'nün konukları. Pandemi günlerinde aileye dair düşüncelerini rica ettik konuklarımızdan. Biz sorduk, onlar samiyetle cevapladı.

1.SORU

**ESMA CEYDA ERDOĞAN:
EVE KAPANDIĞIMIZ SÜREÇTE AİLENİZİ YENİDEN TANIDIĞINIZI DÜŞÜNDÜNÜZ MÜ?**

Esmâ Elif Karamuk: Uzun zamandır evdeyiz ve yaklaşık 1 aydır annem Sivas'ta kalıyor. O yüzden babam, abim ve ben evdeyiz. Abimle babamın yemek yapma kabiliyetinin olduğunu biliyordum. Yeni yeni tanışmaya başlıyoruz ailemle diyebilirim.

Yusuf Ali İlmek: Aslında evet, koronadan önce son sınıf olduğumuz için yoğun tempodan dolayı ailemizle gerçekten çok iyi vakit geçiremiyorduk. Geçtiğimiz mart ayından bu yana ailemi yeniden tanıdığımı söyleyebilirim.

Elif Merve Dereli: Uzun zamandır yurttan kalıyordum. Eve geldiğimde haliyle ailece daha çok vakit geçirmeye başladık. Herkes evde olduğu için hep birlikte daha çok sohbet, muhabbet edebildik. Böyle olunca tabii ki aile üyelerimin yeni özelliklerini, yeni huylarını keşfettiğim oldu. Özellikle kardeşlerimin sevdiği veya sevmedikleri şeyleri daha yakından tanıdım.

Mehmet Emin Dinçer: Aslında ben genelde çok dışarı çıkmadığım için yine ailemle içli dışlıydım ama bu karantina süreci beni baya bir zorladı özellikle babamla ben açısından. Biraz daha gerilim vardı aramızda ama daha gergin bir adam olduğunu öğrendim babamın.

2.SORU

**ESMA CEYDA ERDOĞAN:
AİLENİZİN SİZİN KİŞİLİĞİNİZ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ NELERDİR?**

Elif Merve Dereli: Bir iyi bir de kötü etkilerinden bahsedeyim. İlk olarak kötüsünü söyleyeyim: ben çok aniden sinirlenebilen ve aniden patlamaları olan bir insanım. Bu özelliğimi de annemden almışım. İkincisi sevdiğim etkileri ise babamla annem çok merhametli insanlar. İnsana, hayvana, her şeye çok merhametliler, çok şefkatliler. Ben de onlarla büyüyünce ister istemez o özellikleri kazandım.

Esmâ Elif Karamuk: Aslında herkesin olduğu gibi benim ailemin de benim üzerimde etkisi var. Bizim ailemiz biraz rahat, yani biz rahat bir aileyiz biraz. O yüzden ben de insanlara karşı biraz fazla rahatım iletişim konusunda, yani hemen samimiyet kurabiliyorum. Onun dışında babam bazen televizyonu kapatmayı unuttur, ışıkları açık bırakır, bunlar da benim çok fazla dikkatimi çektiği için bende de bu bilincin oluşmasına sebep oldu.

Yusuf Ali İlmek: Kişiliğimizin oluşmasında yüzdelik verirsem %30 okul, çevre faktörü ise %70'ini aile kapsar diye düşünüyorum. Bu yüzden ailemizle şekilleniyoruz. Çevremle kolay etkileşim sağlayabiliyorum ben de diğer arkadaşlar gibi. Neyin yanlış neyin doğru olduğunu yaşımın yettiği kadarıyla en azından kavrayabiliyorum. Saymakla bitmiyor ailemizin bize katkıları.

Mehmet Emin Dinçer: Dışarıya bakış açımız, iletişim açısından baya etkileri var ailemizin. Onun dışında bende de etkileri de insanlarla nasıl konuşmam gerektiği... Olumsuz da var aslında. Çok fazla iş vermedikleri için rahat olsun diye düşündükleri için dışarda bazı şeylerde çekiniyorum bir iş yaparken.

3.SORU

**ESMA CEYDA ERDOĞAN:
SİZCE AİLE BİREYLERİ İYİ GEÇİNEBİLMEK İÇİN NELERE DİKKAT ETMELİDİR?**

Yusuf Ali İlmek: Bence evde olması gereken 3 şey var. Benim görüşüm; saygı, sevgi ve ölçü olmadan ailenin kurulması çok zor diye düşünüyorum. Büyüklerimizin yani baba babalığını, anne anneliğini yapmalı; çocuk annesi ve babasına çocukluğunu yapmalı; ölçülü bir şekilde sevgi ve saygı içerisinde. Böyle düşünüyorum.

Elif Merve Dereli: Kesinlikle saygı. Çünkü saygı; küçük büyük fark etmez. Bütün aile bireylerinin birbirlerine karşı saygılı olması gerekiyor. Bir çocuğun anne babasına gösterdiği saygıyı aynı şekilde anne baba da çocuğuna göstermeli. Çocuğuna, çocuğunun mahremiyetine, çocuğunun özeline saygılı olursa güzel bir iletişimleri olur, geçinebilirler.

Esmâ Elif Karamuk: Ailede en önemli husus muhabbet demek istiyorum. Yani aile bireyleri arasında muhabbet yoksa bence buna dikkat edilmeli. Kim kiminle nasıl konuştuğuna dikkat etmeli. Saygıya giriyor sanırım bu.

Mehmet Emin Dinçer: Ben de ilk önce saygı ve sevgiyi söylemek istiyorum çünkü aile açısından en önemli şey o. Çocuğun babayla arasında, çocuğun anneye arasında veya anneye babanın arasında saygı ve sevginin olması aileyi fazla olumlu şekilde etkiliyor. Onun dışında ailenin ortak kararlar alması falan çok etkiler diye düşünüyorum herkesin kendi kafasına göre hareket etmemesi.

4.SORU

**ESMA CEYDA ERDOĞAN:
EN ÇOK AİLEMİZLE İÇ İÇE OLDUĞUMUZ BU GÜNLERDE AİLE BİREYLERİYLE OLAN İLETİŞİMİNİZ NE DÜZEYDE?**

Mehmet Emin Dinçer: Çok fazla beraber kaldığımız için bir yerde sıkılmalar, çatışmalar olabiliyor. Onun dışında iyi, çok iyi değil ama iyi.

Elif Merve Dereli: Yurttan kaldığım için ilk zamanlarda eve geldiğimde güzel vakit geçirdik ailemle. Özlem giderdik, her gün sohbet ederdik ama son zamanlarda hepimizde bir bıkmışlık ve her şeye karşı, birbirimize karşı bile bir bıkmışlık var. Herkes kendi odasında ben, kardeşlerim, annem. Herkes kendi odasında takılıyor. Bu da tabii ki iletişimimizi kötü anlamda etkiliyor. Şuan pek iyi olduğumuzu söyleyemem.

Yusuf Ali İlmek: Ailemizle iletişimimiz yaz aylarından beri pek yakın sayılmaz, son sınıf olduğum için. Derslere daha çok vakit ayırıyorum. Aileme yeterli kadar vakit ayırdığımı düşünmüyorum. Yani sadece kısa bir süre bu. 5 ay kaldı sınavımıza. Ondan sonra daha çok vakit ayırmak istiyorum.

Esmâ Elif Karamuk: Benim durumum Elif Merve'nin son hali gibi. Yani bizimkiler biraz rahat oldukları için çok fazla birbirimizi görmüyoruz.

5.SORU

**ESMA CEYDA ERDOĞAN:
SİZCE AİLE BAĞLARINI GÜÇLENDİRMEK İÇİN EVDE NE TÜR ETKİNLİKLER GERÇEKLEŞTİRİLEBİLİR?**

Elif Merve Dereli: Biz genelde gençler olarak elimize telefonu alıyoruz, sosyal medyada takılıyoruz. Ailemizle çok vakit geçiremiyoruz. Bence akşamları elimizde sosyal medyaya ayıracığımız vakti bir saat, ailemize ayırsak konuşsak, çay içsek muhabbet etsek. Buna ek olarak aile bireylerinin birbirlerine karşı güvenilir olması gerekir diyebilirim. Birbirleriyle her günlerini paylaşmaları, günlerinin nasıl geçtiğini anlatmaları aile bağlarını güçlendirir.

Yusuf Ali İlmek: Ben de Elif'e katılıyorum. Kesinlikle sohbet muhabbet aile ortamında olmalı. Teknoloji bir kenara bırakılmalı sohbet muhabbet olurken ve sohbet muhabbet derim ya, sadece sohbet.

Esmâ Elif Karamuk: Ben de sohbece ek olarak muhabbete katılıyorum. Ayrıca mesela beraber kitap okunabilir ya da film izlenebilir. Günümüzde kitap üst düzey bir şey oldu. Dizi olabilir en basitinden. Yani ailenin birlikte yaptığı bütün etkinlikler aileyi bir araya getirir bence.

Mehmet Emin Dinçer: Bence de teknoloji bir kenara bırakılmalı, beraber bir şeyler yapılmalı. Beraber bir şey yapmak aile bağlarını daha çok güçlendirir diye düşünüyorum.

7.SORU

**ESMA CEYDA ERDOĞAN:
KARANTİNA SÜRECİ ÖNCESİNE KIYASLA AİLE KAVRAMINA KARŞI BAKIŞ AÇINIZDA BİR DEĞİŞİM OLDU MU? OLDUYSA NE OLDU?**

Mehmet Emin Dinçer: Çok fazla olmadı diyebilirim ama onun dışında eğer pandemi günlerinde, herkesin evlerine kapandığı bir dönemde aile olmak, bir olmak bu kadar zorsa ben evlenir miyim bilmiyorum. Bilemiyorum.

Esmâ Elif Karamuk: Benim açımdan da olmadı çünkü dediğim gibi biz rahattık hala rahatız. Her şey güzel gidiyor.

Elif Merve Dereli: Ben önceden de aile kavramının ailenin önemini farkındaydım ama bu süreçte daha net bir şekilde fark ettim ve asıl önemli olan noktanın biyolojik bağı olan insanların aynı evin içinde yaşaması değil de manevi anlamda gerçek anlamda aile olmanın önemini fark ettim.

Yusuf Ali Dinçer: Aile bizi biz yapan bir unsur bu yüzden annesiz babasız bir aile zaten düşünülemez. Aile kavramına bakış açım budur.

AİLEYİ KORUMAK- TOPLUMU KORUMAK: GÜNCEL TARTIŞMALAR IŞIĞINDA AİLEYE BİR BAKIŞ

Günümüzde aile kavramına dair eklenen harici sorunların varlığının yanında, insan haysiyetine, kanunlara, dini kurallara aykırı olan kadına şiddet meselesine geçerli bir çözüm bulunamamış olmasıyla ve şiddete dair olaylarla toplumun sinir uçlarına dokunulmasıyla toplumumuz farklı arayışlara ve düşüncelere sürüklenmiştir.

Distopik öykü ve romanların birçoğunda ailenin olmadığı, toplumsal normların, ahlak kurallarının ve bağlılığın silindiği sıra dışı bir düzenin betimlenmesine şahitlik ettik. Bu betimlemeleri okuduğumuzda her ne kadar şaşırılmış olsak da bu abartılı tahminlerin gerçekleşebilecek olması, ince bir endişe olarak aklımızda hep yer etmiştir.

Aile kavramının çözülmemiş köklü sorunları üzerine yeni ve tanınmayan sorunların eklenmesiyle birlikte hızla kan kaybettiği, aileyi oluşturan annenin ve babanın çocuklar üzerinde belirli bir zamana dek biyolojik bağlamda var olan bir illiyetten başka hiçbir hakkının bulunmadığının iddia edildiği, ailelerin; toplumsal cinsiyet dayatmaları, özgürlük ve kimlik kısıtlamaları ile çocukları pasifize ettiği yönündeki fikirlerinin dillendirildiği bir dönemdeyiz. Dalgaların fersah fersah uzağımızda kırılacağını, kıyılarımıza gelececeğini düşünürken ya da küçük dalgacıkları umursamazken, toplumu meydana getiren bireylerin ve ailelerin dahili ve harici yöntemlerle ihraç edilen veya maruz kalınan sorunlarla yüz yüze gelmiştir. Yaşadığımız bu dönem, distopik bir kurgu olmanın çok uzağında ve bizler için artık gerçekliğin ta kendisi olarak gözükmektedir...

Günümüzde aile kavramına dair eklenen harici sorunların varlığının yanında, insan haysiyetine, kanunlara, dini kurallara aykırı olan kadına şiddet meselesine geçerli bir çözüm bulunamamış olmasıyla ve şiddete dair olaylarla toplumun sinir uçlarına dokunulmasıyla toplumumuz farklı arayışlara ve düşüncelere sürüklenmiştir. Bunun bir yansıması olarak köklü sorunların önünü kesen ahlaki çözüm yolları toplum nezdinde oluşturulamamış ve toplumsal düzen şiddeti cezalandıran veya caydırıcılık sağlayan hususi kanunlarla sağlanmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda ülkemizde sosyolojik etüdü yapılamamış yeni uluslararası normlar, ulusal kanunlar ve bu çerçevede koruma tedbirleri ivedi uygulanmaya başlanmıştır.

Modern dönem, dünya üzerinde birçok yapıyı medya, popüler kültür, hukuk ve uluslararası siyaset ile dönüştürerek küresel bir eşitlemeye ittiği gibi; birey, aile ve toplum kavramlarını da ait olduğu geleneğin dinamiklerini hiçe sayarak modern küresel değerler üzerinden tek tipçi bir anlayış ve hâkim kültür oluşturmak istemektedir. Hususen medya gücü ile evrensel kültüre ve sosyal mühendisliğe uygun zihinlere sahip bireylerin var olduğu, dini/örfi değer yargıların budandığı her türlü eğilimin meşru ve normal kabul edildiği bir dünya dü-

lemi tasarlanmaktadır. Bu küresel zihin tasarımını sorgulayanlar ise eğitimsizlikle ve evrensel değerlere düşmanlıkla suçlanmaktadır. Evrenselliğin haklı gerekçelerle karşısında olan ve popüler dayatmaları reddedenler ise eski durumun güllük gülistanlık olduğunu ya da salt karşı çıkışla yıkıcı dalgaya karşı koyulacağını zannetmektedirler. Böylece sorunların çözümüne dair akılcı tartışmaların gerçekleşmesi objektif biçimde mümkün olmamaktadır.

Söz konusu küreselleşme ve karşısında yer alanların içinde bulunduğu ikili tartışmalara en güncel örneği de kamuoyunda İstanbul Sözleşmesi olarak bilinen “Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile içi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi”nin Avrupa Konseyi üyesi olan ülkemizde imzalanarak taraf olunması ve akabinde 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun oluşturmaktadır.

Bu bağlamda ülkemizde süre gelen temel tartışma incelendiğinde, sözleşmeye temelde iki aks üzerinden farklı anlamlar yüklendiğini fark etmekteyiz. Bir görüş evrensel değerler bağlamında küresel eğilime uyulmasıyla sözleşmenin şiddet sarmalından kurtarıcı bir etkisi olduğunu savunurken, diğer bir görüş ise sözleşmenin barındırdığı muğlak ifadeler sebebiyle Türk toplum ve aile yapısına zararlı olduğunu savunmaktadır. Bu seyri belirsiz tartışmanın ötesinde toplumumuz için asıl sorulması gereken mesele, gelinen noktaya nasıl gelindiği olmalıdır. Yüksek insani ve ahlaki değerlerin varlığına inanan bir toplum nasıl bu denli bir kopuşun eşiğine gelmiştir? Aileye ilişkin meseleler neden ahlaki bir yaklaşım üzerinden temellendirilmemiştir? Toplum hangi dinamikler ve etkenler çerçevesinde ahlak-dışı dönüşümler yaşamıştır? Şiddet ya da aile huzursuzluğunun kökeni nereye dayanmaktadır? Neden Avrupa Konseyi’nin ihdas ettiği bir sözleşme aile içi şiddeti bitirmek için tek kurtarıcı ilan edilmektedir? Modern küresel eğilim bizim için tek çare midir? Toplum için bu denli “zararlı” ya da “faydalı” olabilecek bir sözleşme neden objektif olarak mecliste, akademide ve medyada yeterince tartışılmadı?

Tüm yaşananların gölgesinde bireylere, aileye ve topluma dair sorunların var olduğunu görmekteyiz. Bizler için iç burkan veya bizi yaralayan mesele sözleşmeden çekilme ya da taraf olma meselesi yerine neden bu meseleyi öz ahlaki ve vicdani değerlerimizle uzun süredir çözemiyor, aileye dair sorunları akılcı biçimde okuyamıyor ve dönüşüme kayıtsız kalıyor oluşumuz olmalıdır. Sözleşmenin ve ilgili kanunun şiddeti engellediği de içinde barındırdığı unsurlarla küresel eğilim çerçevesinde toplum mühendisliği yaptığı da gerçek olabilir. Toplumumuzun aile kurumunun ve kadınların ceza kanunlarıyla ve bilhassa muğlaklık endişesi barındıran bir uluslararası sözleşme ile koruma altına alınmasından hicab duyması gerekmektedir. Çözülmesi gereken asıl mesele; topluma ve aileye ilişkin hususlarda daima öngörülü hareket edilmesi ve toplumun genel ahlak çerçevesinde şekillendirilmesidir.

Kadına yönelik şiddetin ve aile içi şiddetin önlenmesi sağlıklı bir toplum için şüphesiz önemli önceliklerden biri olmak zorundadır. Şiddet mağduru hiçbir zaman yalnız anneler, kadınlar, kız evlatlar olmamakta, şiddet sarmalı aslında tüm aileyi ve toplumu boğmaktadır. Şiddetin tüm kılcallara yayılmasıyla; psikolojik ve manevi destek görmesi gereken aile bireylerinin, huzursuzluğun ve şiddetin hüküm sürdüğü dağılmak üzere olan ailelerin, parçadan bütüne bakıldığında ise kaotik ve başarısız bir toplumun ortaya çıkması kaçınılmaz olmaktadır. Uzun yıllardır engellenemeyen şiddet meselesi bu yönüyle toplumun “yumuşak karnı” halini almış ve kalıcı çözüm arama yolunda farklı odaklar tarafından marjinal eğilimlere ya da sığ tartışmalara kapı aralamıştır. Zamanın ruhunun “hâkim fikirler” ile değiştiği, yüzleşilmesi gereken bir gerçeklik olarak karşımızda durmaktadır. Bizlere düşen ise en doğru metodlarla aile içinde ve okullarda, şiddeti ortaya çıkmadan önlemek üzere ahlaki ve vicdanlı bireyler yetiştirmeyi hedef alan sitemleri kurmaktır. Her ne kadar kanunların caydırıcı ve cezalandırıcı gücünü bilsek de zaman zaman caydırıcılık etkisi umursanmamakta cezalar ise kalıcı çözüm oluşturamamaktadır. Bu kapsamda amacı muğlak sözleşmeler de üzerine düşünülmemiş kanunlar da “ölümü gösterip sıtmaya razı etmekten” ileri gidemeyecektir. Toplum olarak önceliğimiz yasa yerine vicdanı ön plana çıkarmak, caydırıcılık yerine ahlaki zihinlere ve kalplere naksetmek olmalıdır. Zira Napoleon’un söylediği gibi, “Ahlakın olmadığı yerde kanunlar hiçbir şeyi değiştiremez” ve P. Syrus’un eklediği gibi: “Yasa olmasa dahi vicdan daima vardır.”

OLDUĞU KADAR OLMADIĞI KEDER

ESMA
CEYDA
ERDOĞAN

Bir de bakmışsınız ki yaptığınız şey ablalığın çok daha ötesinde bir tür stajyer anneliğe dönüşmüş. Baş etmeye çalıştığınız onca kaygı, stres, düşünce ve çelişkiler içinde üstünüze bir de tonla iş yüklenmiş.

Hatırlanmayan bir çocukluk döneminden sonra erken yaşta yurt okul arası mekik dokumaya başlayan bir insan aile kavramını pek oturtamıyor nedense zihninde. Yıllar sonra aile ortamına girince haliyle "Neler oluyor böyle?" diye soruyor insan kendisine istem-sizce. Yurtlarda kaldığınız süre zarfında hayatınızın ne kadar zor olduğunu düşünürken bir anda aile ortamına girdiğinizde zorluk kavramını yeniden sorgulamaya başlıyorsunuz. Hele ki evde olmadığınız süre zarfında yeni kardeşleriniz olduysa kendinizi bambaşka bir yerde buluyorsunuz. Burası ev mi, yoksa kreş mi? İhtiyaçları hiç bitmeyen her an ilgiye ihtiyaç duyan çocuklar karşısında kendi ihtiyaçlarınızı terk ederek onlara odaklı yaşamaya başlıyorsunuz bir anda. Aslında şuanda hissettiğiniz karmaşık duyguları, gelecek güzel günlerin imtihanları olarak da ifade edebiliriz.

Eve gelince aslında, önceden dert olarak bellediğiniz şeylerin aslında en çok şükretmeniz gereken şeyler olduğunu görüyorsunuz. Sonra içinde olduğunuz duruma dönüp bakıyorsunuz ve acaba bu günlerin de kötüsü olabilir mi düşünmeye başlıyorsunuz. Büyük bir karmaşa çukuru içinde yaşamaya çalışıyorsunuz. Ruh, nefis, öncelikler, planlar, hayaller hepsi birbirine giriyor. Oysa hayatta olduğu kadardır, olmadığı kader bunu biliyoruz. Bildiğimiz şeyleri unutarak kendimizi dünya başımıza yıkılmışçasına bir kederin içinde boğmaya çalışıyoruz. Sosyalliği sadece ekranlar karşısında bulabildiğimiz şu günlerde etrafımız da birçok insan olmasına rağmen en çok kendi kendimizle, en çok kendimizle konuşuyoruz.

Kendimizi sürekli bir şeye ikna etme çabası içinde buluyoruz.

Bakıyoruz bu böyle gitmez bir şeyler yapmalıyım.

Kararlar alıyoruz uygulamaya koyuluyoruz.

Eğer ki o yapılan planlar küçük bir aksaklığa uğrarsa yine o keder çukuruna geri giriyoruz.

Sonunun geleceğini bilmediğimiz bu günlerde hiçbir çı-

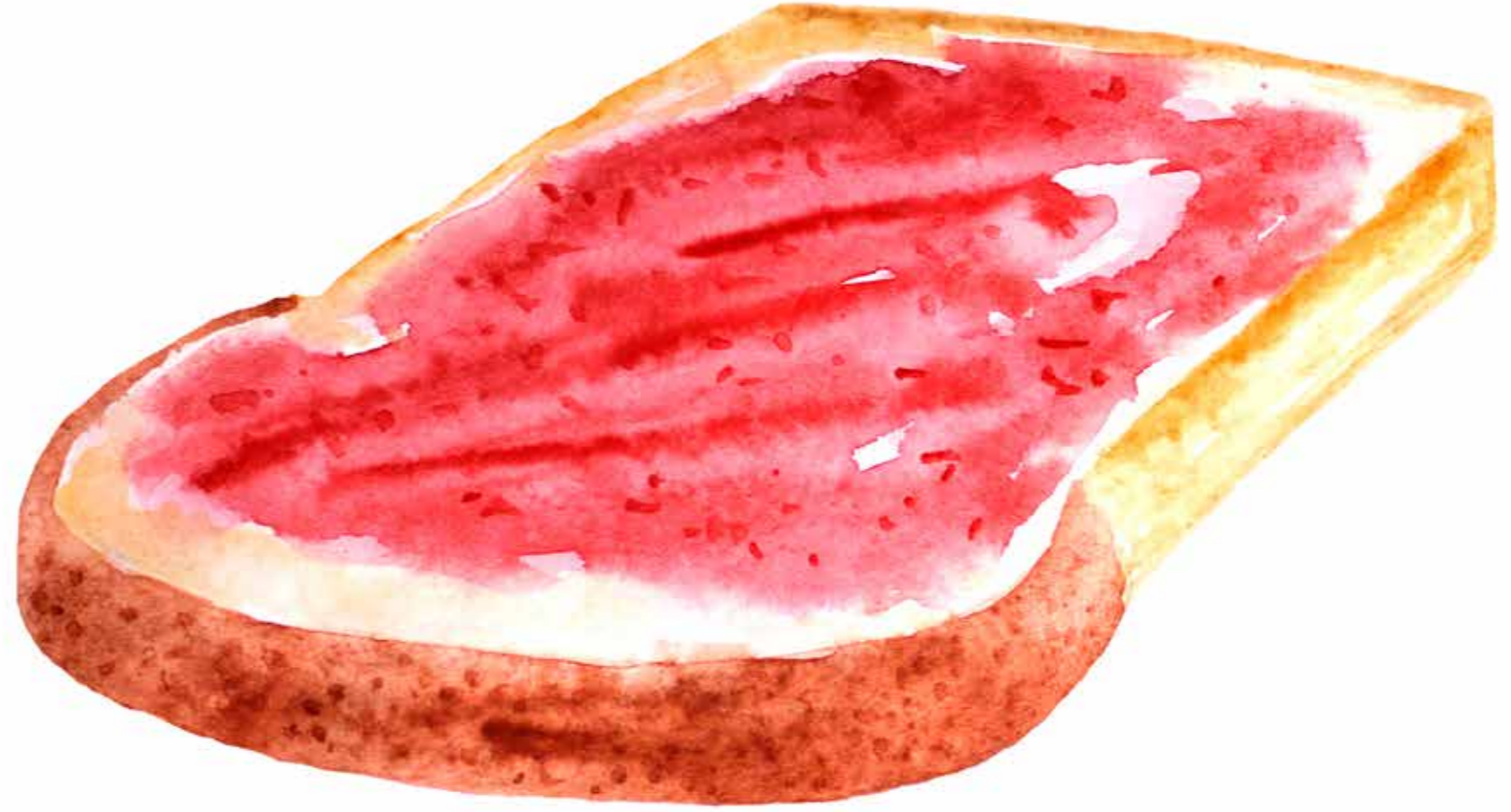
kişaya ulaşamayıp sanki tüm ömrümüz artık böyle geçecekmişçesine bir bunalıma sokuyoruz kendimizi. Sürekli düşüş ve kalkışlar. Tüm bu düşüncelerin içinde kavrulurken içinde bulunduğumuz aileyi gözden geçiriyoruz. Bilmediğimiz bir düzenin içerisinde yaşamaya başladığımızı fark ediyoruz. Bir taraftan o düzene alışmaya çalışırken bir taraftan zihnimizi düzenlemeye çalışırken bir de bakıyoruz ki elde var sıfır. Esasında bunlar zihnimizin bize birer oyunu da diyebiliriz. Meydanda elde olan bir şey gözükmesine de tüm bu karmaşaların daha sağlam adımlar atılacak günlere hazırlık olduğunun farkında olmalıyız. Her şer de bir hayır vardır ya hani işte biz o hayrı aramalıyız. Uzun süre aile dışına bir yaşama alıştıktan sonra geri dönüğünüzde sanılanın aksine daha farklı bir düzenle karşılaştığınız da bu sizi kötü etkilese de bulunduğunuz durumun içindeki güzellikleri görebilerseniz o zorluklar bir anda puf yok olur. Mesela eve döndüğünüzde hayatınıza ek sadece ablalık göreviniz var sanıyor olabilirsiniz.

Ancak aile içine girdiğinizde karşılaştığınız manzara düşüncelerinizi tepetaklak ederek tüm kavramları tekrar sorgulatmaya başlıyor. Bir de bakmışsınız ki yaptığınız şey ablalığın çok daha ötesinde bir tür stajyer anneliğe dönüşmüş. Baş etmeye çalıştığınız onca kaygı, stres, düşünce ve çelişkiler içinde üstünüze bir de tonla iş yüklenmiş. Koca bir kayanın altında ezilmemek için de tüm bu işleri yaparken aile ilişkilerinizi olabildiğince sağlıklı yürütmek zorundasınız. Kayanın altında ezilmemek için kayanın kendisi olmaya çabalamak gerekir.

Bu hayatın dışındaki zorlukların çok basit şeyler olduğunu fark ettiğiniz o an yıkılmamanız gereken değil tam olarak şükür etmeniz andır işte. Tüm bu zorlukların altından kalkmaya çalışırken hayatta Allah'tan başkasının hiçbir zaman daimi olarak yanınızda olamayacağını yaşayarak deneyimlemiş oluruz. Ve daha birçok önemli çıkarım yapma olanağı sağlar bize bu zorluklar. Farkında olmadan kaya olmayı da geride bırakıp koca bir dağa dönüşürüz. Hayatımız sabır çabalarıyla dolu olacak ve biz o sabrı şuan inşa edemezsek elimizden kayıp gidecek. Esasında yapmamız gereken bu kıymetli vakitleri zayi etmeden ileride dimdik durabilmek için zihnimizi düzenlemek toparlamak onu sağlam bir kazığa bağlamaktır. Yaptığımız her gözlemi kayıt etmek ben bunların hangilerini yapmalıyım ya da yapmamalıyım diye analizlerde bulunmalı, belki de ileride dönüp bakmak için notlar almalıyız. İleride hayallerini kurduğumuz ferah, huzur hayata kavuşabilmenin sırrı belki de bu günlerde saklıdır.

REÇELİ EKMEK

Mesela aile tam olarak mutluluk demek değildi veya hüznün demek te değildi. İkisini de kapsıyordu. Ama bu çelişki kavrayabileceğimizden çok hissedebileceğimiz bir şeydi. İşte tam da bu yüzden bazen sadece yolumuza devam etmeli ve ilerlemeliydik hayatta. Acısıyla tatlısıyla kabul etmeli düşüğümüzde yanımızdakilerle kalkmalıydık.

Ağaçlar savruluyorlardı rüzgârın şiddetiyle. Rüzgâr ezici gücünü vurgulamak istercesine ağaçları savuruyor, son kalan sarı yapraklarını acımasızca koparıyordu. Çaresiz bir kabulleniş vardı belki de ağaçta. Ne yapabiliirdi ki? Rüzgâr güçlü kendisi ise yorgundu hayata karşı. Kış aylarının tam ortasıydı şimdi. Çetin soğuk kaplarken tüm sokakları, o yakıcı hissiyle ben buradayım diyordu adeta. Soğuktu hava. Ağaçlara yapraklarını döktürecek, martıları göç ettirecek kadar soğuktu. Ama bundan daha soğuk şeyler vardı bu dünyada. Daha soğuk ve daha tehlikeli şeyler... Bir insanın kalbinin soğukluğuysa mesela. Sevgi ve merhametle yoğurulamamış sadece soğuk ve boş bir kalp. Ne de acımasızca bir ağrıydı bu! Sevgi gibi kendini çabucak kabullendirebilen bir duyguyu bile benimseyemeyen; her şeyden, herkesten uzak bir kalp... Ne de garipti. Sevgisiz bir kalp olabilir miydi ki?

Dört yaşındaki küçük Yezra ihtimal vermezdi böyle şeylere. Herkesi tıpkı kendi gibi zanneder, kalplerin sevgiden ve gülümsemelerden oluştuğunu düşünürdü. Çünkü annesi ne zaman gülümsese kal-

bi sıcak olur mutlulukla dolardı içi. İşte tamda bu yüzden soğuk kalplerin varlığına ihtimal vermez, ısrarla kabul etmezdi. Bir yavru kedinin bile sevgiyle soğuk kış gecelerini atatabileceğine inanır, kuşların çıplak ağaç dallarında hayata tutunduğunu düşünürdü. Çünkü aile olmak böyleydi. Belki yavru kedinin bir sıcak kulübesi yoktu ama sevgiyle bakan annesi, kendisi gibi küçük kardeşleri vardı. Bir ailesi vardı. Yetmez miydi küçük kediye? Veya bir karınca akşam ailesinin yanına döneceğinin huzuru ile çalışmaz mıydı tüm gün var gücüyle? Bunlar aile sevgisi değil de neydi? Besbelli öyleydi işte.

Aile... Dört harften oluşma kısacık bir kelime. Ne de garipti! Oysa taşıdığı anlam pır pır ettiriyordu insanı. Geçmişin özlemi ve huzuru ile yoğrulmuş buruk tebessümlere sebep oluyor fark ettirmeden gözleri dolduruyordu ansızın. Aile... Kimimizin imtihanı, kimimizin fedâkârlığıydı belki ama hepimizindi işte. Her birimizin içinde dolu dolu hissettiği, varlığı ile huzur bulunduğu şeydi.

Sahi aile nasıl hissedilirdi ki? Veya aile neydi? Düşündü küçük kız, aile onun için neydi? Babasının eve gelirken getirdiği ufak peluşlar mıydı? Yoksa annesinin sabahları isteği üzerine itina ile sürdürdüğü reçelli ekmeğe miydi? İlk başta tereddüt etse de cevabı bunlar değildi. Hayır dedi kendi kendine. Farkında olmadan mırıldanarak 'Öyle olsa ohooo şimdye bir sürü oyuncağım olurdu. Babam her gün bana oyuncak almak zorunda kalır annemde sabahları istemesem de reçelli ekmeğe sürerdi. Ama öyle değil ki. Hem babam bana peluş oyuncak almasa da beni hep seviyor, annem bana sadece istediğimde reçelli ekmeğe sürüyor. Ailemi hissetmem için gerekli olan şey peluşlarım veya sevdiğim yemekler değil' dedi. Evet, küçük Yezra peluşları ve tatlı şeyleri çok seviyordu fakat bazen hissettiklerinizi sevdiğiniz şeylerle açıklayamazdınız veya açıklasanız bile yeterli gelmeyebilirdi. Tekrar düşündü küçük Yezra, belki de sadece annesinin o tatlı sesiydi aile; ya da babasıyla trencilik oynadığı o anlardı. Ne demeliydi ki? Kafası karışmıştı şimdi.

Ailesi onun hep yanında, yakınındaydı. Ne zaman gök gürültü-

sünden veya köpek seslerinden korksa annesi ve babasının yanına kıvrılır sakince beklerdi. Ailesinden hiç korkmaz aksine onların yanında güvende hissedirdi. Ama gökyüzü bazen korkutucu olabiliyordu. Hem yakınında da değildi. Üzülürdü küçük kız. Oysa bu sefer bulunduğunu düşünmüştü. Çevresine daha dikkatli bakmaya başladı. Neyi atladığını bulmaya çalışıyordu. Fakat küçük Yezra'nın farkında olmadan atladığı en büyük gerçek kendisinin henüz küçük bir çocuk olmasıydı. Kendisi, masum ve saf tebessümlere sebep olan düşüncelerinde bir aksaklık görmüyor aksine doğru yolda olduğuna inanıyordu. Oysa Yezra'nın hayat hakkında bilmediği çok şey vardı.

Mesela tek korkutucu ses, gök gürültüsü değildi bu hayatta. Kimi yaşamlarda adım sesleri kabuslara sebep olurken bu çok masumca bir düşünceydi. Her annenin sesi evladına huzur vermiyor, her baba çocuğuyla trencilik oynamıyordu bu dünyada. Veya her çocuk Yezra gibi ailesinin yanında güvende hissedemiyor, sabahları annesinin reçelli ekmeğini yiyemiyordu. Hatta bazı çocukların ailem diyebileceği bir yakını, evim diyebileceği bir çatısı bile yoktu.

Küçük Yezra masumdu çünkü çocukların saf kalpleri bu iç burkan gerçekleri kavrayamazdı.

Yezra da kavrayamıyordu. Bu koskocaman evreni kendi ve ailesi gibi zannediyor herkesin mutluluk ve sevgi ile yaşadığını düşünüyordu. Dediğim gibi çünkü çocuktu. Ama işte her çocuk bu saflığıyla kalamıyordu bazen. Hayat adil değildi. Kimisine türlü zenginlikler sunarken kimisinden varını yoğunu alıyor, elindekiyle yetin diyordu. İşte hayat tam olarak ta buydu ama Yezra'nın bu küçük yaşında bunları bilmesine gerek yoktu. Sonuçta eninde sonunda hayat gerçek yüzünü küçük Yezra'ya da gösterecek tanıtacaktı kendini. Masum düşüncelerinin gerçekliğini sorgulatacaktı acımasızca. Kendinden şüphe ettirecek ansızın üzverecekti Yezra'yı.

Lakin küçük kız henüz bunları bilmiyor, kendinden ve düşüncelerinden şüphe etmiyordu. Akli hala aile kavramında takılı kalmış kendince somutlaştırmaya çalışıyordu. Ansızın kızın aklına bir düşünce geldi. Acaba bu sefer gerçekten bulabilmiş miydi? Kendi kendine konuşmaya başladı, sanırım aile benim kavrayabileceğim bir şey değil. Oysa çok yaklaşmışım ama etrafımdaki hiçbir şey bana aile gibi hissettirmiyor. Gerçi hissettirse o zaman ailem o olurdu dimi? O zaman ailem, ailem olduğu için mi ailem oluyor? Ayh anlamadım ben! Hem bu kadar düşünmeme gerek yoktu ki. Sonuçta beni ninnileriyle uyutan bir annem, benimle oyunlar oynayan bir babam var. Bunlar benim için yeterli olmalı. Küçük kız farkında değildi fakat bulması gereken cevap işte tamda buydu.

Bazen bir şeyi açıklamak kifayetsiz kalırdı bu hayatta. Siz her ne kadar anlatabileceğinize ya da kavrayabileceğinize inanansanız bile tıkanırdınız zamanlar olurdu. Kendinizi çıkmazda hissederek

ve sıkıştığınızı düşünürdünüz. Oysa yapmanız gereken tek şey düşünmeyi kısa bir süreliğine de olsa bırakmaktı. Zihninizdeki o keşmekeşi bir kenara koymalı, bu kadarı yeterli diyebilmektir.

Aileniz, arkadaşınız veya genel olarak hayat bazen açıklamaya değil sadece yola devam etmenize ihtiyaç duyardı. Kavramsal açıklamalar mantıksal olarak bizi tatmin etse bile ruhen tatminlik sadece hissetmeyle olurdu bu hayatta. İşte aile de tam olarak böyleydi. Kelimeler ile açıklayamadığınız kavramlar birçok anlam taşırdı ruhunuzda bu yüzdendi zaten kelimelerin kifayetsiz kalması.

Mesela aile tam olarak mutluluk demek değildi veya hüznü demek te değildi. İkisini de kapsıyordu. Ama bu çelişki kavrayabileceğimizden çok hissedebileceğimiz bir şeydi. İşte tam da bu yüzden bazen sadece yolumuza devam etmeli ve ilerlemeliydik hayatta. Acısıyla tatlısıyla kabul etmeli düştüğümüzde yanımızdakilerle kalkmalıydık.

Yezra'nın yaşı küçüktü. Mantıksal olarak kavrayamayacak olsa bile benliği içten içe hissetmiş ve kabullenmişti bu durumu. Ailesinin sevgisini hissetmek yetiyordu saf kalbine. Bazen annesinin ansızın düşen yüzüne veya babasının dalan gözlerine anlam veremese de zorluğu anlayamayacak kadar küçüktü. Babası ve annesi hayatı her yönüyle tanıyordu belki ama çocukları için çabalıyorlardı. Aile olmak bu değil miydi zaten? Yezra'nın bir gülümsemesi kalplerini yumuşatıyor, sevimli konuşması huzur veriyordu onlara. Bu dünya Yezra'nın düşünceleri kadar masum değildi. Herkesi bir yerden yaralıyordu işte. Kimisini en yakınım dediği ailesinden vuruyordu kimisini huzur bulduğu yerden. Birçok şeyin farkında olamıyordu Yezra ama olsundu daha önünde uzun bir yol vardı. Gerek tek başına gerekse ailesinin desteği ile yürüyeceği upuzun bir yol. Hayatın önüne ne çıkaracağını bilmiyor daha doğrusu hayatın kendisini tanıyamıyordu belki ama şimdi bunların düşünülmesine veya küçük Yezra'nın fark etmesine gerek yoktu. Şu anda yapması gereken tek şey kendisini çağırarak annesini daha fazla bekletmeden yanına gitmekti. Yanına gitmeli ve özenle hazırladığı reçelli ekmeğini yemeliydi. Tıpkı dört yaşındaki mutlu bir çocuğun yapması gerektiği gibi.

Önden Gidenlerin AZİZ HATİRALARINA

İmam Hatip okullarının inişli çıkışlı tarihinde gün oldu askeri darbelerle kapılarına kilit vuruldu, gün oldu öğrencilerin yolu kesintisiz eğitim, katsayı uygulamasıyla kesildi. Bütün bunlara rağmen mücadeleye devam edildi. Bu süreçte siyasetçi, bürokrat, hoca, talebe, vakıf-dernek gönüllüsü, vakıf insan pek çok öncü isim geldi geçti.

Milletin okulu İmam Hatipler, kutlu bir sefer ve bire binleri katan bir adımdı.

Şimdi o kutlu seferin yolcularını tanıma vakti.

Detaylı
Bilgi:

önder
İMAM HATİPLİLER DERNEĞİ

PROGRAMLIYOR MUYUZ?

Dünya Ekonomik Forum'un 20 Ekim 2020 tarihinde yayınladığı "Geleceğin Meslekleri" raporunda (http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf) 2025 yılında en çok ihtiyaç duyulan becerilerini; problem çözme, öz yönetim, takım çalışması ve teknoloji kullanımı ve gelişimi olarak 4 ana başlık altında aşağıdaki şekilde belirlemiştir:

1. Analitik Düşünme ve İnovasyon
2. Aktif Öğrenme ve Öğrenme Stratejileri
3. Kompleks Problem Çözme
4. Kritik Düşünme ve Analiz
5. Yaratıcı Düşünme, Özgünlük ve Girişkenlik
6. Liderlik ve Sosyal Etki
7. Teknoloji Kullanımı, Takip ve Kontrol
8. Teknoloji Tasarımı ve Programlama
9. Dayanıklılık, Stres Toleransı ve Esneklik
10. Akıl Yürütme, Problem Çözme ve Kavrama Yeteneği

Dünya Ekonomik Forumu bu becerileri bizlere rapor halinde detaylı bir şekilde sunarken, toplumumuz da geri kalmaz ve bize "gelecek teknolojide, herkes programlama öğrenmeli." tarzında cümleler ile raporunu sunar. Sizce bu raporlar bize neyi gösteriyor? Hemen bir bilişim kursuna kayıt olup; yazılım, modelleme yoksa elektronik mi öğrenmeliyiz? Eğer böyle davranırsak yukarıda okuduğunuz 2. maddeye ters düşebiliriz. Peki, ne yapacağız? Tabi ki soruya cevap vermeden önce bazı konuları açıklığa kavuşturmamız gerekiyor.

ALGORİTMİK DÜŞÜNME NEDİR?

Algoritmik düşünme KESİNLİKLE programlama değildir. Algoritmik düşünme makine zekası ile bir yüzleşme olarak düşünebiliriz. Bu cümleyi 2 soru ile açalım;

İnsan bilgisayardan daha iyi ne yapabilir?

Bilgisayar insandan daha iyi ne yapabilir?

Tabi ki bu soruları havada bırakmak istemiyorum. Cevaplarınızı sadesodadergi@gmail.com adresine bir sonraki sayıya kadar göndermenizi bekliyorum. Aman dikkat! Cevaplarınızı göndermeden önce emin olunuz.

Aslında bu iki sorunun birleşimiyle oluşan tek bir soru var; "Ne hesaplanabiliriz?" bunu da düşünün ama cevaplarınız sizde saklı kalabilir ya da arkadaşlarınızla paylaşarak takım çalışması ile yukarıda okuduğunuz 10. Madde de kendinizi geliştirebilirsiniz.

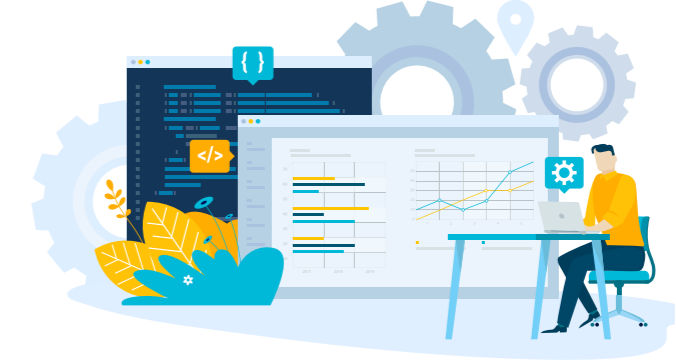
Aslında algoritmik düşünmeyi hayatımızın her anında kullanılırız. Örnekler gelsin!

- Sabah okula giderken alacağınız çantanıza, o gün ihtiyaç duyduğunuz şeyleri sırt çantasına koymanız; önceden getirme ve önbelleğe alma işlemidir.
- Kardeşiniz eldivenlerini kaybettiğinde, adımlarının izini sürmesini önerirsiniz; geri izleme.
- Hangi noktada kayak kiralamaı bırakıp kendinize bir çift alırsınız? ; bunlar çevrimiçi algoritmalarıdır.
- Süpermarkette hangi sırada duruyorsunuz? ; bu, çok sunculu sistemler için performans modellemesidir.
- Elektrik kesintisi sırasında telefonunuz neden hala çalışıyor? ; bu, tasarımda başarısızlık ve fazlalıktan bağımsızdır.
- Bilgisayarları ve insanları ayırmak için tamamen otomatikleştirilmiş genel turing test(ler) i veya CAPTCHA'lar insanların kimliklerini nasıl doğrulayabilir? ; bu, bilgi işlem ajanlarını engellemek için zorlu yapay zeka sorunlarını çözenin zorluğundan yararlanıyor.

Algoritmik düşünmeyi biraz terimlerle açıklamak istersek;

- Soyutlama: Sorunu temsil eden bir model oluşturmak için ilgisiz olanı yok sayın.
- Analiz: Büyük bir sorunu bileşenlerine ayırın.
- Örüntü tanıma: Hangi parçaların ortak olduğunu ve neyin farklı kaldığını belirleyin.
- Akış tasarımı: Sorunu çözen bir dizi tekrarlanabilir adımla formüle edin.

Bu terimlerin işleyişini öğrenmek ve kullanmak için sebebiniz sadece yazılımcı olmak olmamalı. Çünkü üst kısım-

da gördüğümüz üzere günlük hayatımızda oldukça bu terimleri uyguluyoruz. Tabi ki bazı zamanlar başarısız uygulamalar gerçekleştirip, günlük hayatımızda yaşadığımız sorunlar içinde çıkmazlara girebiliyoruz. İşte bu başarısızlıkları yaşamamak adına algoritmik düşünme becerilerini kazanmalıyız.

Bu becerileri hep bir arada öğretebilmek çok güzel olur değil mi? İşte bu güzellik için programlama öğrenmeliyiz. Yazılım yazarken geliştireceğimiz proje için algoritma geliştirirken algoritmik düşünme becerilerinin hepsini uygulamanız gerekmektedir. Örneğin, 13195 sayısının asal bölenleri 5, 7, 13 ve 29 dur. 17195 sayısının en büyük aslan bölenini bulan programı yazmanız gerektiğinde yukarıda belirttiğim algoritmik düşünme terimlerinin hepsini uygulamanız gerekir.

Basit bir tanımlamayla, algoritmik düşünme becerinizi geliştirmeniz için farklı konseptlerde problemlerle karşılaşmanız gerekmektedir. Problem denilince tabi ki ilk aklımıza yukarıda örnekte verdiğimiz gibi matematik gelir. Eğer bu tarz matematik problemlerini seviyorsanız sizleri Project Euler sitesine davet etmek isterim. Kolay zora göre sıralanan yüzlerce matematik problemi yer almaktadır.

Algoritmik düşünme becerisinin günlük hayatta sıklıkla kullandığımızı belirtmişken şimdi bu söylediğim matematik problemleri konusuna ters düşüğümü sanmayın :)

Şimdi sizlere bir ödev vermek istiyorum.

YOLUNUZU DEĞİŞTİRİN!

Günlük hayatınızda eve, işe, bakkala veya sıklıkla gittiğiniz yerlere giderken kullandığınız yolları değiştirin. Belki konfor alanımızdan biraz uzaklaşıp çevremizdeki problemleri fark eder ve problemleri çözmeyi deneyerek algoritmik düşünme becerimizi geliştiririz.

Son bir soru; sizce hayatımızı programlıyor muyuz?

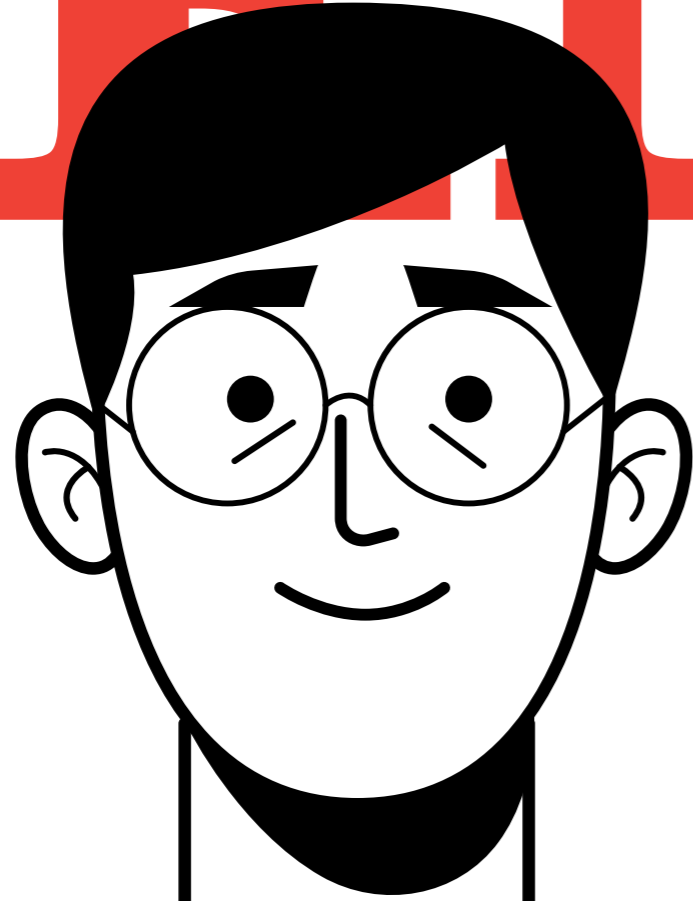

TAKİBE AL!

Yapay Zeka ve Bilgisayar Bilimi Üzerine Eğitim İçerikleri

AİLEMİN ÜYESİ BEN!

MEHMET
NİHAD
ÖZKAYA

O YÜZDEN VAKİT ÇOK GEÇ OLMADAN AİLEMİZİ TANIYALIM VE SORALIM; GENÇKEN EN SEVDİKLERİ YEMEK NEYDİ, EN ÇOK HAYALİNİ KURDUKLARI ŞEY NEYDİ, NELERDEN HOŞLANIRLARDI, NELERDEN KORKARLARDI, EN ÇOK HÜZÜNLENDİKLERİ OLAY NEYDİ, EN HEYECANLANDIKLARI GELİŞME NEYDİ, HASTALANDIKLARINDA NE YAPARLARDI, KARNELERİNİ KENDİ AİLELERİNE NASIL GÖSTERİRLERDİ, GELECEKTEN NE UMMUŞLARDI?

Genel olarak herkes ailesini, ailesinin nereli olduğunu, nereden ve ne zaman geldiğini, nerelere yerleştiğini az çok bilir. Bunun yanı sıra ailemizin soyadının ne anlama geldiği veya nasıl konduğu gibi hikayelere de vakıfızdır. Bu bizim aidiyet ihtiyacımızı karşılayan yegâne durumlardan biridir. Ancak ailemizi genel olarak biliyor olsak da aile üyelerimizi ne kadar iyi tanıyoruz?

Aile üyeleriniz hakkında pek de bilgi sahibi olmadığınızı düşündüğünüz anlarınız oldu mu? Özellikle üyeleri arasındaki yaş aralığının yüksek olduğu ailelerdeki, genç arkadaşların bu hisse çokça maruz kaldığını düşünüyorum. Bayramdan bayrama ziyaret edilen akrabalarda sıkça duyduğumuz "Ooo... Ne kadar da büyümüşsün sen! Seni gördüğümde daha şu kadarıydın.", "Beni hatırladın mı?" tarzı cümle ve sorularla bu hissi çoğunluğumuz yaşamının bir kısmında deneyimlemişizdir. Ancak o bağlamda bu hissin üzerine çok düşmez ve anı yaşamaya devam ederiz.

Kapsamımızı biraz daha daraltarak çekirdek ailemizi ele alalım. 25 yaşındaki bir çiftin çocuğu olarak dünyaya geldiğimizi varsayalım. Bu çiftin en değer verdiği ve en yakın olduğu kişi artık biziz. Bizler büyüyene ve hafızamızı kazanana kadar bu çiftin yaşları 30-32 yaşlarını bulacak. Zaman ilerleyecek, büyüyecek ailemizin dostlarını veya diğer akrabaları tanıyacağız. Anne ve babamızın en yakını biz olmanıza rağmen - doğal olarak - bizlerden daha iyi bilen birileri olduğunu fark edeceğiz. Neticede biz daha doğmadan 25 yıl gibi bir süre onların hayatı, sevdikleri, sevmedikleri, kazandıkları, kaybettikleri birçok yaşanmışlıkları olacak. Daha bizler dünyaya gelmemişken anne veya babamızın hüzünlü olduğunda yanında olan arkadaşları; sevinçli anlarında yanında olan kardeşleri, kuzenleri; bir ihtiyacı olduğunda yardıma koşan komşuları, memleketlileri olacak. Bizler en yakınları olarak bunların ne kadarını biliyoruz?

Şimdi kapsamımızı biraz büyütelim ve yaş aralığını biraz daha açalım. Biz ve dedemizi ele alalım. Dedemizi ne kadar iyi tanıyoruz? Kendisiyle ne kadar yaşanmışlıklarımız var? Bu yaşanmışlıklarımızın ne kadarı hatırımızda? Hayatını gerçekten biliyor muyuz? Neler yapmış? Ne gibi zorluklar çekmiş? Kimlerle arkadaş olmuş? Kimleri sevmiş, aşık olmuş? Ne gibi hayalleri varmış? Soruların cevaplarını

iyi bilemiyorsak üzücü bir gerçekle karşılaşmış oluyoruz. Bu gerçek kendisini hepimize farklı şekilde gösterebilir. Bir büyüğümüz hakkında özel bir bilgi sorulduğunda; bir büyüğümüzün bir ihtiyacı olduğunda bizim bile bilmediğimiz bir yakınının, anında ortaya çıkıp o ihtiyacı karşıladığında veya daha vahimi bir büyüğümüzün vefatı sırasında o tabutun etrafında hiç görmediğiniz gözü yaşlı insanları gördüğünüzde... O zaman insan kendine soruyor: Ben ailemin en yakını mıyım? Onları ne kadar iyi tanıdım ki? Onları gerçekten tanıdım mı? Eğer bu gerçekler kendilerini bir şekilde bizlere gösteriyorsa ailemizi çok iyi tanımıyoruz demektir. Durum böyle olunca ailenin kültürü, geleneği, bilgisi nesilden nesle aktarılamamış oluyor. Bir sürü insan var ki daha kendileri doğmadan dedelerini, anneannelerini, babaannelerini veya anne, babalarını kaybedebiliyor ve hiç tanımadan hayatlarını sürdürüyorlar.

Aile olmanın ilk kuralı, aile üyelerinin arasındaki bağın kopuk olmamasıdır. Eğer bu bağlar kopuksa bizler kendi ailemizin hikayelerini dışarıdan öğrenmek zorundayız demektir. Gelecek nesiller olarak bizler maalesef ki çoğu kez kendi özümüzü, kökenimizi; tanıyamıyor, bilemiyoruz. Bazen hayat bize aile bağını geliştirecek zamanı tanıyamabiliyor. Bizlerin iradesi dışında bir şey, bizim aile bağımızı koparabiliyor veya hiç o bağı oluşturmuyor. Ancak bu durumların dışında eğer hala vaktimiz varsa yaş aralığı ne kadar yüksek olursa olsun bu soruları çözümlememiz mümkün. Özellikle bu pandemi sürecinde aile üyeleri evde birbirleriyle vakit geçirerek kendileri hakkında daha fazla bilgiye sahip oldu, ailenin her bir ferдинin farkındalığı arttı. Birlikte ürettiler, birlikte güldüler, birlikte üzüldüler. Aile olmak da bu değil midir zaten? Kurulan bağ üzerinden duygu ve deneyimi paylaşmak. O yüzden vakit çok geç olmadan ailemizi tanıyalım ve soralım; gençken en sevdikleri yemek neydi, en çok hayalini kurdukları şey neydi, nelerden hoşlanırlardı, nelerden korkarlardı, en çok hüzünlendikleri olay neydi, en heyecanlandıkları gelişme neydi, hastalandıklarında ne yaparlardı, karnelerini kendi ailelerine nasıl gösterirlerdi, gelecekten ne ummuşlardı? Unutmamalıyız ki bizlerin akli başına gelene kadar en yakınımız olan ebeveynlerimiz, yaşamlarının ortasına gelmiş oluyor. Kimimiz için ise bu çok daha geç bile olabiliyor. Bu açıdan onların yaşamında olduğumuz müddetçe, olmadığımız zamanların farkını kapamak bizlere düşüyor.

SUYU, İNSAN VE ZAMAN

SALİH
MUSTAFA
KAZDAL

**HER ÇOCUK BÜYÜR. CAHİLLİĞİNİ
CEBİNE KOYAR, YÜRÜR. OKUDUKÇA
HEYBESİ DOLAR, DÜŞÜRÜR. DERTLENİR,
DALAR SUYA, FIRAT GİBİ KÖPÜRÜR.
KENDİNİ GÖRECEK BİR DAMLA SU ARAR
ŞEHİRDE. KALDIRIM KALDIRIM KOVALAR,
BULAMAZ, YORULUR. OTURUR DÜŞÜNÜR.**

Şu akan suyun ne zamandır aktığını kim bilir? Kime küsmüştür de zapt edemez kendini, koy verir. Belki üzülmüştür, kim bilir? Kaç savaş gördüğünü, vücudunda kaç yara izi olduğunu kim bilir? İçine sığmayan kaç aşığı kıyıya vurmuştur, kim bilir? Fırat'ı bile görsek, su der geçeriz. Dimi, Allah bilir!

İnsanoğlu vardır denizin üstü köpürdüğünden beri. Felekten vurgundur sanki, ayrılamaz. Su mudur sadece bu gördüğü. Her insan kendini görmez mi suda. Sen nerden geldin ey ahali. Ne hakladır ki söylersin, akanın sen olmadığını. Ne suyu tutabildin ne zamanı, kaybolup gittin işte yoklara. Ne diye direnirsin şu yorulmayan sulara.

Doğar insanoğlu bin bir acıyla. Kim doğmadı ağlayarak. Hemen kundaklar insanı. Önce bir koklarlar. Sonra derler can canana kavuşmalı. O onuru herkes birbirinde arar. Sağa bakarlar sola bakarlar. Su ile bebeği ilk kavuşturana asla unutmazlar.

Sonra yürümeye başlar insan. Sonra koşmaya. Suyu oynamak ister çocuk, has olanı bilmek ister. İlk kavuştuğunu tanımak ister. Kimi kendini ilk defa suda görür. Korkar, koşar. Çocuk anlar gördüğünün kendisini olduğunu ama annesi kandırır onu. Gördüğünün bir yansıma olduğunu söyler. Her çocuk kandırılarak büyür. Oysa o gördüğü yansıma değildir, geldiğidir. Büyüdükçe unuttur.

Büyür yazmaya başlar. Deftere yazdırırlar, çok duymuştur dedesinden. "Zaman su gibi akıp geçer." Ama bu çocuk kandırılmıştır, suyu bilmez. Zaman ise zaten daha hiç çarpmamıştır onu.

Toprak kokanı pis sanmışlar

Ondan akanı kir sanmışlar

Hey küheylan, nedir bu anlamsızlık

Her sel suyunu hür sanmışlar

Akan kir imiş su sanmışlar

Geçen ömürdür yok saymışlar

Hey küheylan, nedir bu karamsarlık

Ağlayan suyu hür sanmışlar

Her çocuk büyür. Cahilliğini cebine koyar, yürür. Okudukça heybesi dolar, düşürür. Dertlenir, dalar suya, Fırat gibi köpürür. Kendini görececek bir damla su arar şehirde. Kaldırım kaldırım kovalar, bulamaz, yorulur. Oturur düşünür. Sağ tarafında hissedilecek sanki bir acı. Mazi midir bu, zaman mıdır? Neden acıtır bu kadar. Neden akar bu kadar. Su mudur bu? Akıp geçer.

Okul biter, başlar anneler gelin aramaya. Göğsünü kararta kararta söylenir. Su gibi saftır benim oğlum. Su gibi saf bir gelin arar, bulur. Torun torba arar artık analar babalar. Visal çok sürmez, çocuk gelir dünyaya. Verdiklerinde koluna, ilk kokusunu duyunca bir kendine bakarsın, bir de ona. Söylenirsin içinden zaman su gibi akıp geçmiş. Acırsın ona. Eğilirsin kulağına, söylersin inceden. Zaman su gibi akıp geçecek. İlk defa o zaman söylersin. Anlarsın ki büyümüşsün. Sana söylenenleri sen söyler olmuşsun.

Çocuk ilk defa kendinden korkunca sana gelir. Alırsın kucığına. Okşarsın başını. Zamana ağlarsın, suya ağlarsın. Suyu kapılıp giden her şeye ağlarsın.

Sonra gün olur sen evladına eş ararsın. Bulursun. Torun torba sahibi bu sefer sen olursun. Bakmışsın ki sana söylenen laflardan başka kelam etmez olmuşsun. Etrafındakiler azalmış, bir başına akan suyun bitişini bekler olmuşsun. Suyu bakıp bakıp düşünür olmuşsun. Ne suyu ne zamanı tutmuşsun. Akıp geçen zamanda bir neferde sen olmuşsun.

Her selâyı uyanık dinlerdin. Bu sefer gözlerin kapalı. Ne olduğunu bilmezsin. Sıcak bir su gelir sana. Anlarsın varlığına kavuşmuşsun. Başına bir iki damla gözyaşı düşer, en gerçek duygularıyla. Artık suya kapılma vakti gelmiştir. Su olma, suya dönme yani gerçeğe dönme vakti gelmiştir. Son kez suyun başında ağlayan çocuğa dönmek istersin. Ama senin için akan su da zaman da bitmiştir. Öteki dünyayı beklersin.

Bunlar çocuklarıyla konuşmazlar, onların yaşantılarıyla ilgilenmezler. Sadece boş zamanlarında çocuklarını sevip okşamayı bilirler ve onlara şekerleme ve oyuncaklar almaktan öte bir şey yapmazlar. Sonra da "haydi bakalım, şimdi odanıza çekilin, güürültü etmeden kendi kendinize oynayın" derler.

Aslında bunun anlamı şudur: "Başımızdan defolun da ne isterseniz yapın! Sadece bizi rahatsız etmeyin!"

Bu durum karşısında çocuğun aklı, fikri, ruhu, işlenmemiş bir tarla gibi kalır. Buraya yararlı hiçbir şey ekilmiş olmaz. Ara sıra çocuklara iyilik, doğruluk ve sevgiden bahsedilse bile, bunlar genellikle ruhsuz, kupkuru, taş gibi sert ve çocuğa yabancı sözlerdir. Anne-baba, çocuğun ruhunu ilgilendirecek sözler söylenmesini istemezler. İsteseler bile bunu nasıl yapacaklarını bilemezler. Onların sıradan ve ısmarlama nasihatleri çocuğun hassas ruhunda yankılar uyandırmaz.

Doğrusunu söylemek gerekirse, çocuğun anne-babası sağ olduğu halde ve evde bunlardan başka birçok halalar, teyzeler, dayılar ve amcalar olduğu hâlde çocuk yetim gibi büyümektedir.

Bazı ailelerde çocuklar çok iyi beslenirler, iyi giydirilirler, sağlığına vücut sağlığına dikkat edilir. Ancak tüm bunlara rağmen çocuk ruhunun saflığı, açıklığı ve süsü ihmal edilir.

Doğrusu bu şartlar altında yetişen çocukların, olduklarından daha fazla yaramaz yetişmediklerine şaşmamalıdır. Çocuklar büyüyüp de bazı şeyleri anlamaya başladıklarında, aile hayatına katıldıklarında, aileden ne alır ve ne görürler ki? Kentlerin, kasabaların, köylerin meydanlıklarında birtakım çöplerin, pisliklerin ve gübrelerin yığıldığı görenler, "Bunlar sağlık kurallarına aykırıdır; ne rezalettir bu böyle?" diye fevran ederler.

Şimdi siz, evlat sahibi anne-babalar! Bir kere düşününüz. Kendi vicdanınıza danışarak bir karar veriniz. İçinde bulunduğu aile çev-

resi ve havası çocukların kişiliklerinin sağlıklı bir şekilde oluşmasında ne derece olumludur?

Çocuklara. "Yalan söyleme, yaramazlık yapma, bu hareket kötüdür, nefret uyandırır, günahdır." gibi nasihatlerde bulunurlar ama bu nasihatleri veren kişiler birbirlerini aldatırlar. Çocukları aldatırlar ve yine çocuklara "Kimseyi incitmeyiniz, nezaketli ve terbiyeli olunuz." derler. Ancak kendileri bu kurallara uymayı düşünmezler.

Çocuklar aldatılmayı çabuk fark ederler. Önce hayret ederler. Anne babalarının kendilerine kötü ve günah diye gösterdikleri şeyleri nasıl olup da bizzat kendilerinin işlediklerini anlayamazlar.

Sonuçta kendilerinde şu kanaat oluşur: "Anne-babalar böyle söyler, başka türlü davranırlar!" Bu nedenle anne-babanın sözlerine karşı çocukların güveni kalmaz. "şunu yapın, bunu yapmayın" türünden nasihatlere artık aldırtış etmemeye başlarlar.

Öte yandan anne-baba da çocuklarının daha küçük olmalarına rağmen kendilerine itaat etmediklerinden ve asi olmalarından şikâyet ederler. Oysaki çocukların bu hâle gelişine kendileri neden olmuşlardır ama farkında bile değillerdir.

Çocukların azarlama, kınama ve cezayla itaatkâr ve sevgi dolu olabileceklerini sanmayın.

Onların yanında öyle davranınız ki sizin meziyetlerinizi bizzat görerek sizi sevmeye başlasınlar.))

Kimi anne-babalar evdeki yaşantılarına, giysi ve beden temizliğine dikkat etmezler. Çocuklarının yanında kirli, söktük ve eski elbiselerle ve kirli el ve ayaklarla dolaşırlar. Konuşma ve davranışlarında nezahet ve nezakete riayet etmezler. Kimileri de onların yanında birbirleriyle kavga ederler ve "Babanızın nasıl biri olduğunu görüyor musunuz?" veya "Annenizin nasıl bir kadın olduğunu kendiniz görün!" gibi sözlerle çocukları da kavgalarına ortak ederler.

Prof. Dr.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

“Denilebilir ki, Türkiye'nin Siyasi Tarihini Okumaya Vaktiniz Yoksa İmam Hatip Liseleri'nin Tarihini Okuyabilirsiniz; siyasi tarihimizin bir aynasıdır.”

Aynı Sırayı Paylaşanlarda bu sayımızda, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanı Sayın Prof. Dr. Mustafa Şentop'u ağırlıyoruz. Tekirdağ'daki çocukluk ve İmam Hatip Lisesi günlerinden, Hukuk Fakültesine uzanan keyifli bir sohbet gerçekleştirdik kendisiyle.

Sn. Başkanım öncelikle röportaj teklifimizi kabul ettiğiniz ve Sade Soda sayfalarına konuk olduğunuz için teşekkür ederiz. 6 Ağustos 1968 Tekirdağ doğumlusunuz. Uygun görürseniz buradan başlayabilir miyiz? Nasıl bir çocuktunuz? İlk çocukluk yıllarınızdan zihninizde kalanlar nelerdir?

Tekirdağ'da doğdum; bugünün Süleymanpaşa ilçesi o zamanın Merkez ilçesinde. Çocukluğuma dair zihnimdeki hatıralar, hep güzel mutlu hatıralar olarak kalmış. Bulduğumuz mahallede, caddede komşularımızın çocuklarından oluşan geniş bir arkadaş çevrem vardı. Bir de evimizin hemen yakınındaki aslında nispeten tarihi bir bina olan ilkokulumuzdan arkadaşlarım vardı. Onların önemli bir kısmıyla hâlâ görüşüyorum. Biraz yaramaz bir çocuk olduğum söylenir. Bunların bazı izleri de var. Mesela kafamın birçok kere delindiğini bilirim, hatırlarım. Oyun oynarken, bazen güreş tutarken. Hatırlıyorum, babamla güreşirdim mesela dört beş yaşlarındayken. Yine arkadaşlarımızla voleybol oynarken başımı bir yere çarptığımı hatırlarım. Bir de benden bir yaş küçük bir kız kardeşim var. Onu çok kızdırdım çocukluğumda. Maşayla kafamı deldiği hatırımdadır. Yine ilkokulda yüksek bazı yerlerden atladığım için ayak parmaklarımda bir çıkık oluştuğunu hatırlıyorum.

Burada bir şey belirtmem lazım, küçük yaşlarımdan beri de kitaplara yakın ilgilim vardı. Mesela çok iyi hatırlıyorum, o zamanlar öyle çok yaygın adet değildi doğum günü kutlamak. Sanıyorum ilkokul birinci sınıftayken çok yakın bir arkadaşımın doğum günüyle ilgili bir davette işte herkes çocuklara dair birtakım oyuncaklar hediye götürürken ben kendisine bir kitap hediye etmişim. Onun dışında ilkokul yıllarında sanıyorum üçüncü sınıftan itibaren okuldaki arkadaşlarımla Cuma namazı organizasyonu yapardım. Arkadaşlarımı toplayıp namazdan sonra o zaman inşaat hâlinde büyük genişçe bir binada oyun oynamak vaadi ile onları cumaya götürürdüm. Beraber namaz kılıp daha sonra da oyun oynardık. Yine okulda, öğrencilik hayatım boyunca, derslerimin iyi olduğunu söyleyebilirim.

Sn. Başkanım, katıldığınız yarışmalara dair bizimle paylaşabileceğiniz bir hatıranız var mıdır? Dinlemek isteriz.

İlginç bir hatıra vardır, bir küçük çocuk üzerinden paylaşayım bunu. Özellikle hayatımda nasıl izler bıraktığını göstermesi bakımından

da önemli olduğunu düşünüyorum. Bilhassa gençlerle ve birlikte çalıştığım arkadaşlarla beraber iş yaparken şu anda yaşadığımız zamanın ilerleyen yıllarda hatıra olacağını mutlaka düşünürüm. Geçmişte yaşadıklarımı bir ders olarak alır ve benzer yanlışları yapmamaya, benzer izleri başkalarının üzerinde bırakmamaya dikkat ederim. İlkokul dördüncü sınıftayken ara tatilde bizim öğretmenimiz trafik kazasında vefat etmişti. İkinci sınıfta başka bir öğretmen geldi. Beşinci sınıfta ise başka bir öğretmenle devam ettik. İşte bu beşinci sınıftayken, her şubeden birer kişinin katılacağı, ilkokullar arası bilgi yarışması yapılacağı söylenmişti. İlk önce okulda, sonra ilçede daha sonra da Tekirdağ genelinde yapılacaktı bu yarışma. O yarışma için sınıfımızı temsilen biri katılacaktı. O dönemde sınıfın en başarılı öğrencisi olduğum herkes tarafından biliniyordu. Tabi öğretmenimiz yeni olduğu için belki bunu tam olarak tespit edebilme, bilme imkânına sahip değildi. Bazı insanları şaşkınlıkla ve hatta bazen hayranlıkla izliyorum; böyle bildiğini, yaptığını başkalarına gösterme konusunda çok maharetli insanlar var. Onları izlerken hayret ediyorum bazen. Ben onlardan birisi değilim. İşimi, vazifemi vakti gelince yapmayı uygun bulurum ve bunu göstermeyi, anlatmayı sevmem. Eğer iyi bir işse, erbabı onun kıymetini görür, bilir zaten. Dolayısıyla öğretmenimizle de o şekilde bir ilişkimiz olmamıştı. Öğretmenimiz, o zaman, başarı kriterleri yerine kendisiyle yakınlık kuran arkadaşlarımızdan birini tercih etmeyi uygun buldu ve o arkadaşımızı sınıfı temsil etmek üzere görevlendirdi. Fakat okul müdürümüz, kendisini rahmetle anıyorum, çok düzgün ve disiplinli bir adamdı. Kendisi bu duruma müdahale ederek; öğretmenimize “bu sınıfın en başarılı çocuğu o değildir. Tabi sen arzu edersen bunu tespit için sınav yapabilirsin.” demiş. Bunun üzerine ilk önce sınıfta sınav yapıldı, temsil edecek kişi öyle belirlendi. Daha sonra okulda ve ilçede sınav yapıldı. Hepsinde birinci olunca Tekirdağ genelinde yapılan yarışmaya da katılma hakkı kazandım, onda da birinci oldum. Tabi bu birincilikler bütün öğretmenlerin, ayrıca, bir ilgisini ve merakını celp etmişti. Başta sınıf öğretmenimiz, beni oturtacak yer bulmakta zorlanıyordu.

Efendim bu olayın kişisel hayatınıza olan katkı ve yansımaları paylaşmanızı rica etsek.

Hayatım boyunca sınavlardan, tartışmalardan, tartışılmaktan hiçbir zaman çekinmemişimdir. Bu anlamda her zaman gerek bilgi gerek fikir

İşimi, vazifemi vakti gelince yapmayı uygun bulurum ve bunu göstermeyi değil bunun başkaları tarafından görülmesini beklerim, arzu ederim.

tartışmalarında her türlü münazaraya, yarışmaya, mücadeleye açık oldum bütün hayatım boyunca. Beşinci sınıfta yaşadığım bu olaya çok üzüldüğümü belirtmek isterim. O zaman sınıfı temsilen seçilen benim de çok yakın arkadaşımın da kabul ettiği, bu senin hakkındı, dediği bir durum vardı. Öğretmenimizin başka saiklerle hareket ederek öyle bir karar vermesi psikolojik olarak o yaştaki bir çocuğu etkileyecek bir durumdur. İşte bu yaşta geldim hâlâ ilkokula dair hemen ilk planda hatırladığım üç beş olaydan birisi de budur. Sonra ben de hocalık yaptım uzun yıllar, derslere girdim, kağıtlar okudum, sınavlar yaptım ama bu hatıra benim hep gözümün önünde oldu. Ben bütün öğrencilerimi her zaman sadece bilgisiy-le, liyakatıyla, kâğıdında yazdıklarıyla, sınavda yazdıklarıyla, söyledikleriyle tartmaya, ölçmeye ona göre not vermeye azami bir dikkat gösterdim. İçlerinde şahsen yakın tanıdığım, yakın görüştüğüm gidip gelen öğrencilerim oldu. Benimle istişare eden, dertlerini paylaşan, yardım isteyen öğrencilerim oldu. Görüşlerini, fikirlerini, zekasını, bilgisini sınav dışında çok takdir ettiğim öğrencilerim oldu; ama o bilgilerime dayanarak kendilerine farklı bir not verme, farklı bir şekilde davranma yoluna gitmedim. Bu hatıra benim için akademisyenlik, hocalık hayatımda, genel olarak hayatımda belirleyici bir kılavuz olarak daima karşımda yer aldı.

Tekirdağ İmam Hatip Lisesi mezunusunuz. İmam Hatip Lisesi'ni tercih edişinizin sebebi neydi?

Orta kısımdan itibaren Tekirdağ İmam Hatip Lisesi'ne devam ettim. O zaman yedi yıldız; üç

yıl ortaokul, dört yıl lise kısmı. Tabi imam-hatip lisesini neden tercih ettim? Onu o yaşlar itibariyle söyleyebilmek mümkün değil. Şüphesiz bugün, gerekçe olarak, eski tabirle “sümme’t-tedarik”, sonradan kurma pek çok şey söyleyebilirim. Ama o yaşlarda bir çocuk olarak onu böyle çok bilinçli, şehsim için düşünülüp taşınmış bir tercih olarak söylemem mümkün değil. Şüphesiz rahmetli babamın yönlendirmesi söz konusuydu. Babam da dem de iyi bir dava ve mücadele adamıydılar, Allah rahmet eylesin her ikisine de. Daha önce Demokrat Parti’den itibaren, ardından Milli Nizam Partisi’nin kuruluşunda, arkasından da Milli Selamet Partisi’nde o tarihler itibariyle aktif olarak yer almış, görev yapmış, mücadele yürütmüş insanlardı. O dönemdeki bütün yayınları, kitapları, dergileri, gazeteleri yakından takip eden kişilerdi. Onların hepsine aboneydik, evimize gelirdi ve ben ilkokulda okumayı öğrenmemden itibaren bu dergileri, gazeteleri, kitapları karıştıran okuyan birisiydim. Ve yine aynı şekilde tabi bu kitaplarda, dergilerde mevzu bahis olan, yine günlük siyaset içerisinde söz konusu olan birçok husus, gündem olan birçok konu evde konuşulur, tartışılırdı. Hatta akşamları yatısı namazından sonra müsait olan vakitlerde özellikle kış aylarında oturup bazı yazıların dergilerden okunup, bunların üzerinde konuşulduğunu, tartışıldığını hatırlıyorum. O zamanlar tabi televizyon yoktu bizim evimizde 1980’lerin başlarına kadar. Bu çerçevede ben de bu tür bir mücadele eğilimi, bilinci içerisinde yetiştim. Nitekim o zamanın siyasi hareketi Milli Selamet Partisi içerisinde aktif olarak yer alınırdı. Ve böyle bir muhitte, böyle bir aile içerisinde yetiştiğim için temayülün, eğilimin İmam Hatip Lisesi noktasında olduğu-

nu söyleyebilirim. Ayrıca 1967 yılında Tekirdağ İmam-Hatip Lisesi açılmış. O yıllarda lisenin yaptırma yaşatma derneğinin kurucularından biri halamın eşi rahmetli eniştemdi. Babam da o tarihlerde aktif olarak derneğin yönetimlerinde bulunmuştu. Dolayısıyla ben doğmadan bir sene önce imam hatip lisesinin kuruluşunda bulunmuşlar hep birlikte. Şüphesiz, başarılı bir öğrenci olmam hasebiyle okulda öğretmenlerimizin veya bizi tanıyan başka eğitimcilerin farklı okullara gitmem konusunda bazı telkinleri olduğunu da biliyorum; ama bunlara tabii ki gereken şekilde cevaplar babam tarafından o zamanlar verilmişti. O zamanlar imam hatip liseleri üvey evlat muamelesi gördü okullar arasında.

İmam Hatip yıllarınız nasıl geçti? İmam Hatipli olmak hayat yolculuğunuza nasıl tesir etti?

İmam Hatip Lisesi’nde geçen yedi sene; tahsil hayatımın en faydalı, en verimli yıllarıdır, diyebilirim. Tabi ilginç bir dönemde öğrencilik yaptık. Ortaokul birinci sınıfı bitirmiştik; yaz tatili bitmek üzereydi, 12 Eylül Askeri Darbesi oldu. Okulların açılışı sanıyorum bir hafta kadar ertelenmişti darbeden sonra. O yıllarda İmam Hatip Liseleri’nin üzerinde ciddi bir baskı vardı. Doğrusu; İmam Hatip Liseleri’nin tarihi aslında Türkiye’de millet iktidarının, demokrasinin tarihi ile paralellik gösterir. Şunu söyleyebiliriz, siyasi tarih okumuş, çalışmış birisi olarak, denebilir ki Türkiye’nin siyasi tarihini okumaya vaktiniz yoksa İmam Hatip Liselerinin tarihini okuyabilirsiniz; siyasi tarihimizin bir aynasıdır. İmam-hatip liselerinin tarihi Türkiye’de demokrasinin iniş çıkışlarını, darbeleri, hak ve hürriyetlerle ilgili getirilen sınırlamaları, bunların nasıl ve ne zaman kalktığını çok güzel bir şekilde gösteren, demokrasi tarihimize ayna olabilecek bir kurum tarihidir. Ne zaman ki Türkiye’de serbest seçimler olmuş, demokrasinin önü açılmış, demokratik hayat normal işleyişine kavuşmuş, hak ve özgürlükler genişlemiş o zaman İmam Hatip Liseleri’nin de talihi açılmış, bahtı açılmış; öğrenci sayısı artmış, okullarımızın eğitim-öğretim kalitesi artmıştır. Ne zaman ki Türkiye’de darbeler olmuş, vesayet rejimi öne çıkmış, muhtıralar verilmiş, müdahaleler olmuş o zaman bakıyorsunuz ki bu müdahalelerin ilk görüldüğü, ilk hissedildiği yerlerin başında İmam Hatip Liseleri gelmiş. İmam Hatiplilerin üniversiteye giriş hakları ellerinden alınmış, bazen orta kısmı kapatılmış, bazen lise kısmı kapatılmış, öğrenci sayısı azaltılmış, okul

sayısı azaltılmaya çalışılmış... Ha o zaman da anlıyorsunuz ki Türkiye bir daralma sürecine girmiş siyasi anlamda. Bizim dönemimiz de böyle bir daralma dönemiydi. İmam Hatip Liseleri sıkı kontrol altındaydı. Okulumuzun tam karşısında, askerlik şubesi vardı. Oradan zaman zaman okulumuza ziyaretler olurdu. Okul müdürünü ziyaret ederlerdi bir nevi adı konmamış denetim gibi. Zaten o tarihlerde liselerde mevcut bir ders vardı, sanıyorum lise ikiden itibaren başlayan bir ders, Milli Güvenlik dersi. Bu dersi üniformalı subaylar verirdi. Ders kitabı da Genelkurmay’da hazırlanan bir kitaptı. Bu dersin amacı öğrencilere vesayeti somut olarak göstermek, simgesel olarak bunu sunmak, öğretmek, hissettirmekti. Bir taraftan da tabi

Ne zaman ki Türkiye’de serbest seçimler olmuş, demokrasinin önü açılmış, demokratik hayat normal işleyişine kavuşmuş, hak ve özgürlükler genişlemiş o zaman İmam Hatip Liseleri’nin de talihi açılmış, bahtı açılmış; öğrenci sayısı artmış, bu okullarımızın eğitim-öğretim kalitesi artmıştır.

bu ders vasıtasıyla okula gelip okulu görmek, okulda olanı biteni öğrenmek gibi bir amaç da güdüldü. Böylelikle “sakıncalı” öğrencileri, öğretmenleri de tespit ederlerdi. Birkaç cümle ile anlatıp geçiyoruz bunları bugün. Ama yaşadığımız dönem çok ağır psikolojik etkileri olan bir dönemdi. Liseye dair bir çok hatıram var şüphesiz. Tabi ders dışında da özellikle kültürel çalışmalarını ciddi olarak yürüttük. Gerek okumalar gerek arkadaşlarımızla birlikte yaptığımız başka çalışmalar, programlar olurdu. İmam Hatip Lisesi’nde de iyi bir öğrenciydim.

Tabi bunun İmam Hatip Liseleri’ndeki öğrencilerin iyi olması, başarılı olması o tarihlerde çok kabul gören bir şey değildi. Şöyle söyleyeyim. Yine imam-hatip lisesinin son sınıfında iken Tekirdağ’da o zaman yeni bir dersane açılmıştı. Sanıyorum hâlen farklı alanlarda faaliyet gösteriyor. Kendisi de bir matematik öğretmeni olan Tekirdağlı bir büyüğümüzün açmış olduğu bir dershaneydi, babamın da arkadaşıydı. O dershaneye uzun bir süre gitmedim. Dershaneye gitmeyi gerekli görmüyordum kendimce o zamanlar. Fakat biraz babamın ısrarıyla gitmek durumunda kaldım. Dershaneye gittikten kısa bir süre sonra, birkaç gün sonra dershanede bir deneme sınavı yapıldı. Açık bir farkla deneme sınavında birinci olmuştum. Tekirdağ’ın meşhur liselerinin idarecilerinin dershaneye bir nevi çıkartma yaptıklarını ve orada dersane sahibini sıkıştırdıklarını, İmam Hatip Lisesi’nden birisinin nasıl birinci olabileceğini sorguladıklarını dersane müdürü bizzat kendisi anlatmıştı. Bilahare beni de çağırıp odadaki birkaç öğretmenin yanında “işte öğrenci bu”; “istiyorsanız siz de sınav yapabilirsiniz” demişti. İmam Hatip liselerine başarısız öğrencilerin gittiğine, hatta gitmesi gerektiğine dair bir görüş, bir kanaat o yıllarda vardı. Bundan zaman zaman üzüntü duyardık ama zaman zaman da bu kanaati yerle bir eden bazı başarılar ortaya koyduğumuz için de ayrı bir keyif alırdık.

Üniversite eğitimimize kadar Tekirdağ’da hayatınızı devam ettiriyorsunuz. Lisans eğitimimize ilk olarak Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü’nde başlıyorsunuz. Ardından İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ne giriyorsunuz. Neden böyle bir durum oldu? Böyle bir tercih yapmanızdaki ana motivasyonunuzu paylaşabilir misiniz?

İmam Hatip Lisesi’ni bitirdikten sonra ilk olarak 1986 yılında Boğaziçi Üniversitesi’ne girdim.

Bunun çok basit bir sebebi vardı, üniversite birinci basamak sınavında çok iyi bir sonuç almıştım, Türkiye genelinde ilk yüzlerde. O zaman tabi hukuk fakültesini yazma konusundaki niyetim, birçok kişi tarafından itiraza uğradı. Babam başta olmak üzere, hocalarımız, bu puanla başka yerlere, farklı alanlara yönelmemin doğru olacağını söylemişlerdi. Boğaziçi Üniversitesi bugüne göre çok daha popüler bir üniversiteydi o tarihlerde. Etrafımı bu şekilde ikna edebildim. Sonraki yıl tekrar sınava girip İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini tek tercih olarak yazıp girdim. İkisini bir müddet beraber sürdürme niyetiyle hareket ettim. Birkaç ay bunu devam ettirdim ama sonra tabi gerekli bazı belgelerde sıkıntı yaşandığı için iki yeri aynı anda devam ettirme imkânı olmadı. Başından beri hukuk okuma konusunda kararlıydim, niyetliydim. Bunu belki askeri darbe dönemi; o dönemde yaşananlar, eziyetler, zulümler, sıkıntılar... Bizim bizzat yaşamış olduğumuz, İmam Hatip Liselerine karşı tutumlar, tavırlar üzerinden çocukluğumuzdan beri de bir mücadeleyi yürütme konusundaki niyetimiz ve kararlılığımız, hukukçuluğun bu konuda daha faydalı olacağına dair bir kanaat hasil etmişti. Bu yüzden hukuk yoluyla, hukukçu olarak hak-sızlıklara bir mücadele yürütmenin önemini küçük yaşlarda kavramıştım.

Hukuk Fakültesi’nin ve hukukçu kimliğinin sizin için ayrı bir önemi olduğunu anlıyoruz. Biraz daha açabilir misiniz?

Elbette. Çok küçük yaşlardan itibaren ama özellikle de ortaokul yıllarımdan itibaren hukuk okumaya niyetlenmiştim. Çok kullanılan bir ifade vardır ya, öyle söyleyelim; bir daha hayata gelsem yine hiç tereddütsüz hukuk okumak isterim. Hukuk okumaktan, hukuk mezunu olmaktan, hukukçu olmaktan çok büyük bir memnuniyet duyuyorum, daima keyif alıyorum. Hukukun perspektifleri her zaman idealler, olması gerekenler üzerindedir. Dolayısıyla hukukçuluğun ve hukukçunun, hukuki bakış açılarının mücadelesi bence kıyamete kadar devam edecektir. Bu her kültürde, her toplumda böyledir. Nasıl kâinat zıtlar üzerine kaimdir, aynı şekilde burada da adalet ve zulüm iki kutupta yer almaktadır. İnsanlık zulümden kaçma ve adalete ulaşma, yaklaşma mücadelesini Hz. Adem’den itibaren sürdürüyor. Hukukçuluk burada önemli bir imkân, bir bakış imkânı, perspektifi kazandırıyor bizlere. Tabi hukukçu bakış açısının, hukukçu olmayanlar ve özellikle hukukla en azından bir yakınlığı olmayanlar tarafından zaman zaman tuhaf karşılandığını da görüyorum. Bu yeni değil, buna dair birçok ülkeden, toplumdaki, farklı kültürlerden, medeniyetlerden örnekler verebilmek mümkün. İslam tarihinde de vardır, fakihlerin bakış açısı üzerinden de örnekler verilebilir. Bir İngiliz hukuk profesörünün sözünü paylaşmak isterim: “Bir hukukçu, hukuk okuyan birisi asla eskisi gibi olamaz” diyor. O açıdan, hukuk okumanın hayata bakış ile ilgili insana kazandırmış olduğu farklı bir formasyon var. Aslında her

İmam Hatip Lisesi’nde de iyi bir öğrenciydim.

mesleğin hayata ya da olaylara bakışta insana kazandırmış olduğu farklı melekeler vardır. Hepsini belli parametrelerden hareketle hayata bakar. Şüphesiz meslekleri dışında da insanların dünya görüşleri ve hayata dair birtakım ölçüleri vardır. Hukukçunun olaylara bakışında da başka mesleklerde olmayan, hayatın başka alanlarında olmayan parametreler vardır. Çok kısa buna dair bir şey söylemek isterim; aslında hukuk, hayatın görülmeyen, örtülü yüzüdür, teorik yüzüdür. Bir nevi madeni para gibi düşünürsek, paranın tura tarafı görünen yüzü yani hayatın bizzat kendisi, daha açık ifadeyle yaşadığımız kısmıdır. Yazı tarafı da hukuktur diyebiliriz. Çoğu zaman biz hayatın o tarafını bilmiyoruz, görmüyoruz ama yaşadığımız her olayın, yaptığımız her işin hukukta bir karşılığı vardır. Mesela bu konuşmamız, dergi çıkartıyorsunuz, dergi yayınlamak esasen bir hukuki olaydır. Sabahleyin gazete almak, eklemek almak, peynir almak aslında bir alım satım akdidir, hukuki bir işlemdir. Bir toplu taşıma aracına biletle binmek, şehirler arası seyahat yapmak, uçağa binmek bunların her biri birer hukuki işlemdir. Tabi bunların çoğu zaman farkında değiliz, günlük hayatımızı yaşadığımız hayatın akışı içerisinde basit olaylar olarak görüyoruz. Fakat bir sorunla karşılaştığımız zaman işin hukuki boyutu ortaya çıkıyor. Evlilik de hukuki bir müessesedir. Ne zaman anlıyoruz, bir boşanma söz konusu olduğu zaman. Çocuklarla ilişkimiz de aslında bir hukuki me-

seledir. Boşanmada, çocuğun velayetinin kime verileceğini, kimin çocuklarla nasıl temas kurup görüşeceği, hepsi hukuki meselelerdir. Dolayısıyla biz bir hayat yaşıyoruz, o hayatın arka planında, arka yüzünde hukuk işliyor bir taraftan. Biz bunu ancak, o madeni parada olduğu gibi işler tersine döndüğünde anlıyoruz. İşte hukukçu, hayata o görünmeyen yüzünü esas alarak bakar, görünmeyeni görerek, ileride olması muhtemel sonuçları fark ederek bakar. Bu bakımdan hukukçunun bakışı, hukuk formasyonu almış ve bunu hazmetmiş bir kişinin hayata bakışı bu anlamda farklılıklar oluşturur zaman içinde ve bunlar geri döndürülemez farklılıklardır.

Lise yıllarınızda geleceği düşündüğünüzde hem akademik olarak hem de profesyonel hayat için neleri hedeflerdiniz?

Az evvel de konuştuğumuz gibi; çocukluğum ve gençliğim aktif siyasetin içinde yer alan bir muhitte geçti. Lise yıllarımda da aynı şekilde çok yakından siyasi faaliyeti, siyaseti, gazeteleri dergileri çok yakından takip ederdim. Öğrencilik yıllarında İmam Hatip Lisesi'ndeysen hedefim bir dergi çıkarmaktı. Buna muvaffak olabildik çok şükür. Hukuk Fakültesi'ne girdikten sonra, öğrenciliğimin birinci yılında, arkadaşlarımızla aylık bir hukuk dergisi çıkarmayı planladık ve gerçekleştirdik. Dergimizi üç yıl boyunca yayınlamaya devam ettik. Bu ideali otuz altı sayı yayınlamaya gerçekleştirmiş olduk. Lise yıllarımdan itibaren aynı şekilde,

millete ve milletimizin değerlerine, ideallerine hizmet için bir şekilde siyasetin içerisinde yer almayı hedefliyordum. Vurgulamak isterim ki ne olursa olsun siyasetin içerisinde yer almayı değil; bir birikim sahibi olarak, bir birikimle siyaset yapmayı hedeflemiştim. Cenab-ı Hak, hamdolsun, bunu nasip etti.

Üniversite eğitiminin sizin için taşıdığı motivasyon neydi?

Üniversite dönemini; hakkını vermem gereken ve öğrenerek öğretmek bir birikim oluşturma süreci olarak düşündüm her zaman. Pratik siyasetten de kopmadım üniversite yıllarımda ama daha çok mesaimi, siyasetin ve hukukun daha derinlikli kavranmasını sağlayacak şekilde çalışmak için harcadığımı söyleyebilirim. İnsanın hayatta elde ettiklerine; kendi yapıp ettikleri, hedefledikleri ve tırnak içerisinde "hak ettikleri" bağlamından bakmayı doğru bulmam. Bu belki tasavvuf meşrep kültürümüzün de bir yansıması olabilir. Özellikle modern zamanların yaklaşımları insanların hayatlarını, kişisel başarı, sadece insanın vasıfları ve yapıp ettikleri üzerinden anlamlandırıyor. Bizim inancımızda temel olarak, müsebbib'ul-esbab vardır; bütün sebepleri var eden vardır. Daha geniş çerçeveden baktığımızda bizim sahip olduğumuz özelliklerin toplam hasılatı, sonuçlarla doğrudan bağlantılı değildir; daha doğru ifadeyle sebepler o sonuçları doğrudan zarruri olarak ortaya çıkartan şeyler değildir. Neticede gerek o işleri var eden gerekse o işlerin

Siyasetle ilgili de düşüncelerimi anlatmadan, bir şeyle ilgili adım atmadan önce onunla ilgili bütün teorik bilgileri altyapıyı kurmayı arzu ederim.

sonucunda başka işleri de halk eden Cenab-ı Hak'tır. Zira, bir sonucun ortaya çıkması için gereken parametrelerin çok azı bizim kontrolümüzdedir; büyük bir çoğunluğu bizim yönetim alanımızın dışında gerçekleşen şeyler. Büyük mutasavvıf, Ataullah İskenderi'nin Hikem-i Atâiyye kitabı çok kıymetli bir kitaptır; tekrar tekrar, üzerinde derin düşünerek okunması gereken bir kitaptır. Orada mevcut çok derin manalı bir sözü burada ifade etmek isterim. Der ki; "gafil sabah kalktığında bugün ne iş yapacağım diye düşünür, arif ise sabah kalktığında Cenab-ı Hak bugün beni hangi işlerde istihdam edecek diye düşünür." Dolayısıyla bütün hadiselerle nihayetinde Cenab-ı Hak'ın bir imtihanı, bir ikramı olarak bakmak lazım. Bir işin hayırlı olup olmadığı o işin bizzat kendisinde değil, bizim onu yapış şeklimiz, niyetimiz, sonuçlandırmamızla alakalıdır. Bizim bazen faydalı olarak gördüğümüz, hayırlı gördüğümüz, bir nimet olarak değerlendirdiklerimiz bir hüsrana dönüşebilir bizler için. Allah bazen vererek bazen mahrum ederek imtihan ediyor; vermiş olduğu imkanlarla ve lütuflarıyla bizi imtihan ediyor. Ona karşı mahcup olmamak, daima bu şuurla yaşamak en büyük arzumuzdur.

18 yıl gibi uzun sayılabilecek bir süre akademi de çeşitli görevleriniz oluyor. Üniversitede görev yapmak, gençlerle birlikte olma konusunda neler söylersiniz?

Akademi hayatı benim için bilinçli bir tercihti. Hangi iş olursa olsun yaptığım işin teorisini iyi bir şekilde bilmek benim için önemlidir. Akademisyenliği de böyle gördüm hem hukuk üzerinden hem hukuk siyaset bağlamında keyifli bir hazırlık olarak gördüm. Ben herkesin yaptığı veya başka arkadaşlarımızın yaptığı bir işi benim de yapmam yerine başkalarının görmediği fark etmediği, başkalarının yapmadığı bir işi yapmayı hedeflemişimdir çoğu zaman. Çünkü herkes hep beraber aynı işleri yapıyorsa mutlaka o zaman yapılmayan, eksik bulunan, fark edilmeyen ve yapılması gereken işler bir tarafta duruyor demektir. Onları görmek ve kendini biraz onlara adamak önemli bir husustur. Bu tabi genel olarak yapılacak

işlerin seçiminde olduğu gibi yapılan işin yapı- lış şekli ile ilgili de bir husustur. Bir işi herkesin yaptığı gibi değil de daha farklı şekilde daha farklı yönleriyle yapmak, farklı bir kaliteyle yapabilmek önemlidir. Bir iş yapmanın türlü türlü yolları vardır. Bir konuyu anlatmanın türlü türlü yolları vardır. Akademisyenliği bilinçli olarak tercih ettim ve bu tercihten her daim memnun oldum. Gençlerle bir arada olmak insanlara bir şeyler öğretmek tabi bilhassa gençlere bir şeyler öğretmek çok ayrı bir husus. İnsanların bir şeyi anlayabilmelerinin en iyi yolu onu anlatabilmeleridir; anlatabilecek seviyede bilmeleridir. Anlamanın ölçüsü anlatabilmektir. Bu bakımdan hocalık bunu sağlayan, buna imkân veren bir meslektir. Gençlerle bir arada olmak, gençlerin yetişmesine bir katkı yapabilmek, en azından onlara rehberlik edebilmek, yol gösterilebilmek memnuniyet verici bir durumdur. Gençlerin daha rahat ve daha geniş düşüncüklerini katılmış donmuş tezler üzerinden değil de fikirlerini değiştirebilecek, geliştirebilecek bir esneklik içerisinde olduklarını, onlarla hem ilmi hem fikri konularda tartışmanın, bir arada olmanın çok büyük bir imkân olduğunu söyleyebilirim. Uzun yıllar akademisyen olarak, hoca olarak görev yaptım. İdari görevlerde bulundum. Akademi hayatım da yoğun bir şekilde geçmiştir.

Son olarak şunu söylemek isterim. Türkiye'nin uzun yıllar en önemli problemi devlet millet bütünleşmesiydi. Tarihimizin hangi döneminde büyük hamleler yapmış, yapabilmişsek bu bütünleşmeyi sağlayabildiğimiz takdirde muvaffak olmuşuz. Bu bütünleşmenin iki boyutu var. Birisi demokratik ortam, seçimler. Böylece milletin gönüllü desteğine muhatap olmak, sahip olmak. Uzun yıllar, ekseriyetin desteğini sağlamak mümkün olmamıştı, 2002'ye kadar. Bu bütünleşmenin şekli boyutu. Güçlü millet desteğine sahip yönetimler... İkinci boyutu, muhteva boyutu değerler boyutudur. Millet değerleri ile devletin değerlerinin bütünleşmesidir. Zaman zaman değerler bakımından millet ile devletin arasının açıldığı olmuştur. İmam Hatip Liseleri, milletimizin bu

değerler bütünleşmesini sağlama arzusunun kurum anlamında tezahürlerindedir. Elbette başka tezahürler de vardır. Cumhurbaşkanı'nın şahsında, bir taraftan bu çok iyi niyetli, çok naif, çok temiz, ihlaslı, mütevazı niyetlerle yola çıkan, yola devam eden, öbür taraftan yeniden büyük Türkiye gibi yüzyılların idealine talip olan İmam Hatip Liseleri hareketinin muvaffakiyetini, isabetini, kıymetini görüyoruz. Geçmişte çok büyük yokluklar, maddi manevi sıkıntılar içinde bu büyük davaya, millet devlet bütünleşmesi davasına gönül veren emek veren büyüklerimiz var. Bugüne kadar gelmemizde emeği olan, millet olarak emeği olan büyüklerimiz var. Onların temiz niyetleri, ihlasları çok önemli. Onlara müteşekkirimiz, duacıyız. Aynı ihlasla, aynı temiz niyetlerle, aynı heyecan ve iştiaqla, aynı ruhla yola devam etmek, millet devlet bütünleşmesini korumak için gayret göstermek, o bizi buralara taşıyan adanmışlık ruhunu, almayı değil vermeyi, fedakarlık ruhunu muhafaza etmek mecburiyetindeyiz. Biz bunu miras almıştık, bizden sonrakilere aynı ruhu miras bırakmalıyız.

Çok teşekkür ederiz. Bizim için oldukça beketli bir sohbet oldu.

Ben de bu sohbet imkânı için teşekkür ederim. Kıymetli okuyucu kardeşlerimize de selamlarımı iletir, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

S O F I E ' N İ N D Ü N Y A S I

J o s t e i n G a a r d e r

JOSTEIN GAARDER SÖFIE NİN DÜNYASI

Hayatta en önemli şey nedir? Açlık çeken bir ülke birine bu soruyu sorarsak cevap "yemek" olacak. Donmakta olan birine aynı soruyu sorarsak cevap "sıcak" olacaktır. Kendini yalnız ve çaresiz hisseden birine soracak olursak cevap mutlaka "diğer insanlarla beraber olmak" olacaktır. Ama bütün bu ihtiyaçlar giderildikten sonra, bütün insanların ihtiyacı olan bir şey var mıdır hala? Filozoflar buna evet diye cevap verirler. Onlara göre insan sadece eklemekle yaşayamazlar. Tabi ki bütün insanlar yemek yemelidir. Ayrıca sevilme-ye ve ilgi görmeye ihtiyaçları vardır. Ama bütün insanların ihtiyacı olan bir şey daha vardır: Kim olduğumuzu ve neden yaşadığımızı bilmek.

JOSTEIN GAARDER SOPHIE S WORLD

What is the most important thing in life? If we ask this question to someone in a starving country, the answer will be "food". If we ask the same question to someone who is freezing, the answer will be "staying warm". If we ask someone who feels lonely and helpless, the answer will surely be "to be with other people". But after all these needs have been fulfilled, is there still something that all people need? Philosophers answer yes to this question. According to them, people cannot simply live on bread. Of course, all people need to eat. They also need to be loved and cared for. But there is one more thing that all people need: to know who we are and why we live.

جوستاين غاردر - عالم صوفي

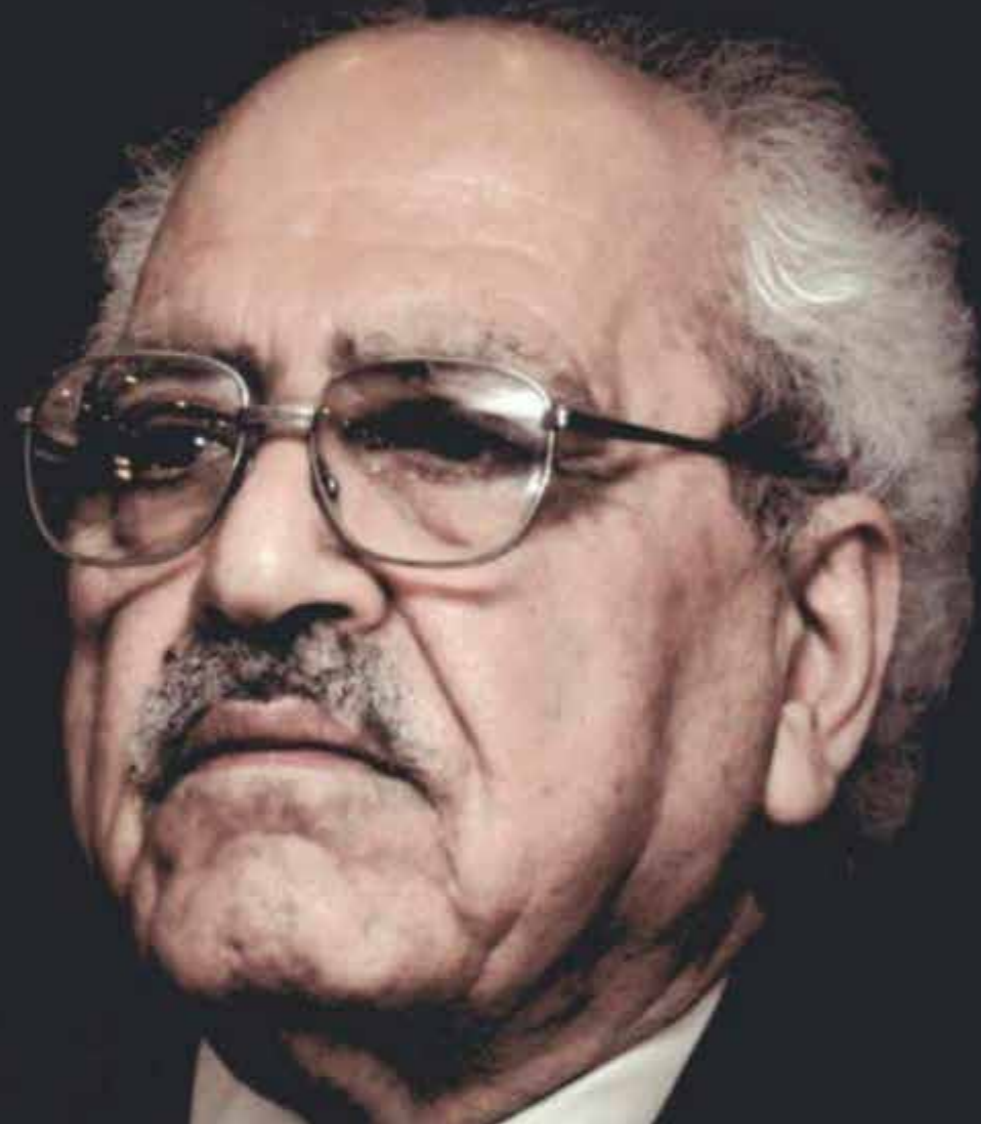
ولكن ماهو الشيء الأهم من كل شيء آخر في الحياة؟ إننا عندما نسأل إنسانا لايملك ما يشبع به جوعه، فسيكون ذلك الشيء هو الغذاء. وإن سألنا رجلا يتألم من البرد، فسيكون هذا الأهم، هو الدفء والحرارة. وعندما يتألم أحد الناس من الوحدة، فسيكون ذلك مرافقة الناس الآخرين.

ولكن لندع هذه الضرورات الأولية، ولنتساءل: هل هنالك رغم كل شيء، شيء يحتاج إليه كل الناس؟ إن الفلاسفة يحسبون أن هذا موجود. ويؤكدون أن الإنسان لا يعيش دوماً بالخبز. وكل الناس بحاجة إلى الطعام، وكذلك هم بحاجة إلى الحب والحنان. ولكن هنالك شيئاً آخر كلنا بحاجة إليه: وهو أن نعرف من نحن، ولم نعيش؟

ORUÇ DA ACIKIR

Sezai Karakoç

Oruç geldi, öyleyse oruca yemek taşımalı, su sunmalı, orucun lambasını yakmalı, örtüler atmalı üzerine ki geldiğinden daha zengin gitsin. Verdiğinden daha çok alsın. Yanına gideceği eski oruçlara katacağı, söyleyeceği çok şeyler bulunsun.

Oruç, hiç gecikmeden, yolunu şaşırmadan, tam saatinde, dinç ve genç, tarihin dinamizmini de özünde gaybın bir üfleşi gibi taşıyarak geldi. Mademki geldi onu iyi tanımak gerek.

Oruç, boş bir çerçeve olarak veya bir mevsim gibi sadece tabiatın bir parçası olarak gelmedi. Tarihin bir parçası olarak geldi.

Dolu geldi. Kendindekini boşaltacak. Giderken de dolu gidecek. Dolu gitmeli.

Her yılın orucu, büyük "oruç kitabı"na, sabırla ve meleklerin üslubuyla işlenmiş bir sayfa, bir yaprak gibi eklenir.

Taşların, ağaç kovuklarının, toz zerrelerinin bile, en keskin bir hafızayla şahitlik yapacağı büyük Hesap Gününde, şüphesiz, "oruç kitabı", en büyük şahitler arasında, dosyasında en çok belge bulunduran suç ve sevap araştırmacıları arasında görünecektir.

Demek ki, oruç, çağımıza, göklere mahsus nişanlarla donanmış büyük ve yetkili bir şahit olarak geliyor ve geldi.

Siz sanmayın ki, oruçta yalnız siz susar, siz acıktır-sınız. Oruç da susar, oruç da acıktır. Çünkü: Oruç da canlıdır. Sizin gibi. Hatta sizden fazla. Çünkü: Onda, ölümün eriteceği et ve kemik de yok. İnsan, sağken bile ölüme karışıktır. Biz, hayatla ölümün karıştığı bir terkidiz. Sağken, hayat ölüme baskındır ve ölü-mü kullanır. Sonra yaşlandııkça, ölüm güçleri yavaş yavaş artar ve ölüm yüzdesi, hayat yüzdesinin üstüne çıkar bir gün. İşte o gün ölmüşüzdür, ölüm hayatı kullanmaya başlamıştır. Toplum yaşayışında da böyle. Ecel olarak gelen ölüm, bu hayat-ölüm çatışmasını kesin bir sonuca bağlar. Ama oruç yüzde yüz diri, saf olarak diridir. Net diridir, insan gibi brüt değildir.

Bizden daha canlı, bizden daha cıvıl cıvıl olan bu gök varlığı orucun susadığı su, acıktığı yemek nedir öyleyse? Şairin, şair için dediği:

"Cins şaire mahsus yiyecekler.

Deniz yosunları mavilik medüzaları tarzında,

Oruca, gök şahidi oruca mahsus besinler,

Yükseltilen dualar, derinleşen secdeler,

Kur'an sesiyle aydınlanan ikindiler,

Allah adıyla diriltelen geceler" diyebiliriz belki.

Evet. Oruç da susar, oruç da acıktır. Orucun susadığı ve âb-ı hayat gibi kanamadığı su, Kur'ân sesi, acıktığı namaz, örtündüğü merhamet, kuşandığı giyindiği, Allah adının yükseltilmesi, yani cihattır.

Ve orucun da iftarı vardır. Oruç müminin kalbinde iftar eder. Onun sofrasında, işte saydığımız, göğe mahsus yiyecekler bulunur.

Yalnız, insan orucu özlemez, oruç ise insanı özler. Ramazan ayı gelince sıra-ı rahim edenler gibi, meleklerin bile önünde eğildiği insana koşar. Oruç, insana acıktır ve koşar gelir.

Oruç geldi, öyleyse oruca yemek taşımalı, su sunmalı, orucun lambasını yakmalı, örtüler atmalı üzerine ki geldiğinden daha zengin gitsin. Verdiğinden daha çok alsın. Yanına gideceği eski oruçlara katacağı, söyleyeceği çok şeyler bulunsun. Çağımız Müslümanlarının portresini eski çağ müminlerinin portrelerinin yanına çizecek ya, bizim öyle bir portremizi çizsin ki ilerde gün olur ki, o portreyi bize gösterirler, utanmayalım o zaman ondan.

Oruç geldi, ondan bize ölümsüz bir şeyler katılacak demektir. Giderken, bizden de ona ölümsüzleşecek birkaç şey katılmalı.

Muhammed ve Zeytin Ağacı*

Asude ÇIRAKLI / Çukurova Hümeyra Ökten Kız Anadolu Proje İHL

Aradan asırlar geçti. Kötü kalpliler emellerine ulaşmak için yeni planlar yapıyordu. Selam Yurdu şehrim yıllar sonra bir kez daha kanlara bulanmak üzereydi. Bu sefer kılıç kalkanla değil alevli toplarla, gürültülü silahlarla saldırıyorlardı. Her şehit düştüğünde küçük bir çocuk, cennette bir çiçek daha açıyor, kanları güllere renk katıyordu.

İftar saati yaklaşınca Muhammed, ekmek almak için mahallelerinde ayakta kalan tek fırına gitmek niyetiyle evden çıktı. Her akşam futbol oynadıkları arka sokaktaki boş arsada yürüdü. Arkadaşı Hüseyin ve Ahmet'i görüp onlara selam verdi. Çatışmalarda harabeye dönen ve sahipleri tarafından terk edilen evlerin önünden geçerek ilerledi. Arkadaşlarının anneleri kızsız bile bu evlerde saklambaç oynamayı o kadar seviyorlardı ki! Saklanacak çok fazla yer vardı. Saklambaç için bir cennetti sanki! Bazen elleri silahlı asker abileri de onlarla oynamak istermiş, teyzesi öyle derdi Muhammed'e. Askerler kovalayınca Muhammed ve arkadaşları bu harabe evlere saklanıp oyuna başlarlardı. Şimdiye kadar onu hiç bulamamışlardı. Saklanacak çok fazla yer vardı.

Muhammed altı yaşındaydı. Annesini dört yıl önce sınırdaki gürültülü bir çatışmada kaybettiği günden beri teyzesi bakıyordu ona. Ama onun ne annesinin öldüğünden haberi vardı ne de çatışmadan. O sadece meçhul bir gürültünün annesini alıp götürdüğüne ve bir gün ona kavuşacağına inanıyordu. Bu hikâyeyi teyzesi anlatmıştı ona. Zaten bildiği tek hikâye de buydu. Ne çok isterdi tıpkı arkadaşlarının anneleri gibi uyumadan önce annesi de ona çeşit çeşit hikâyeler anlatsın!

Fırının olduğu sokağa döneceği sırada bir gürültü duydu. Neler olduğunu anlayamadı, koşarak bir duvarın köşesine çöktü ve ağ-

lamaya başladı. Havada uçan alevli toplar görüyor, acı hissediyor, koşuşturma sesleri duyuyordu. Yine saklambaç oynadıklarını düşündü. Sanki annesinin sesini duymuştu. Arkasına baktı. Tek gördüğü yaşlı bir zeytin ağacıydı. Koşa koşa ağacın yanına gitti. Muhammed, ufacık boyuyla zeytin ağacının tam karşısında duruyordu. Ağaç da bütün heybetiyle tam Muhammed'in karşısında. Sanki yıllardır gövdesine kimse değmiyor-muş gibi buruşmuş, boynunu bükmüş, dallarını yere eğmişti. Muhammed tırmanmak için bir hamle yaptı, elleriyle ağaca sarılı-yormuşçasına tutundu. Ağaç gözlerini açtı, esnedi, yerinden doğruldu. Dallarını göğe yükseldi. Şaşkınlıktan Muhammed'in dizlerinin bağı çözüldü. Yere düşmesine ramak kala zeytin ağacı onu kavrayıp dallarından birine oturttu.

Muhammed bütün bu yaşadıklarına, ani gürültüye, hissettiği acıya, uykusundan uyanan ağaca bir anlam veremiyor, konuşmıyor, sadece anlamsız sesler çıkarıyordu. Bütün bunların hayal ürünü olduğunu düşündü bir an, fakat hayır! Canlı kanlı bir ağaç onu tutmuş, şimdi de sohbet etmeye çalışıyor. Birden aklına mahallede çocuklarla konuş-tukları efsaneler geldi ve şaşkınlıkla "Yoksa sen Kudüs'ün ruhu musun?" diye sordu. "Hayır." dedi zeytin ağacı gülerek. "Ben zeytin ağacıyım. Bu dünyaya, hiçbir şey yokken hikâyeler diyarından geldim. Geldiğim gün-

den beri burada, kutsal topraklarda, yaşanan her şeyi gördüm. Tek bir görevim var, o da Büyük Hikâye Anlatıcısı'nın bana anlattığı hikâyeleri yanıma gelenlere aktarmak." Muhammed ağaca tuhaf tuhaf bakınca "Sana kendi hikâyemi anlatmamı ister misin?" diye sordu zeytin ağacı. Dinlemeye aç bu çocuk, yerini değiştirdi, arkasındaki dala yaslandı ve hikâyeler diyarına doğru yola koyuldu...

Zaman zaman içinde, Sina Dağı güven içinde. En Büyük Hikâye Anlatıcısı yemin ederken incire ve zeytine; bedeni ve saçı kızıl, gözleri mavi, az saçlı ve kısa boylu yiğit bir genç olan Davut, sapanıyla harp zamanı insanların en katı yürekli olan Calut'u öldürdü. Kendisine hikmet verilen bir hükümdar ve peygamber olarak bu toprakları adalet ile yönetmeye başladı. Davut gövdeme yaslanıp o gür ve güzel sesiyle Zebur'u okumaya başladığında insanlar, cinler ve şeytanlar gelip halkalar hâlinde etrafına dizilir, kuşlar dallarına konup onu dinler, sular akmayı ve rüzgâr esmeyi keser, dağlar sesinden yankılanırdı. Geçimini sağlamak ve savaşın şiddetinden korunmak için demiri hamur gibi yumuşatan kudretiyle geniş zırhlar yapmayı öğrendi. Bir mabet yapmaya niyetlendi ama ömrü yetmedi. Krallığının ve peygamberliğinin varisi olan oğlu Süleyman'a mes-cidi tamamlamasını vasiyet etti. Ölümünden sonra kuşlar Davut'un bedenini kanatlarıyla gölgeledi.

Süleyman uzun boylu, beyaz tenli, nur yüzlü ve gür saçlıydı. Çoğunlukla beyaz elbise giyer, babası gibi elinin emeğiyle geçinir, hurma yaprağından zembil örüp satar, arpa ekmeği yedi. Şehrin çevresine beyaz taşlarla bir hisar yaptıktan sonra Beytül-Makdis'in inşasına başladı. Ustalar hazırlatıp türlü taşlar yontturdu. Denizlerden çıkartılan incilerle duvarları süsletti. Süleyman'ın emrindeki cinler, mabedin inşasında çalışıp yorulunca nefeslenmek için gölgemde otururlardı. İnşaat bittikten sonra kurbanlar kesildi, fakir halk doyuruldu, cemaatle ilk namaz da kılındı. Bu mabetten daha süslüsü, güzeli ve parlağı görülmemişti. Gecenin karanlığını dolunay gibi aydınlatır; insanları, cinleri ve hayvanları cezbederdi.

Süleyman insanlardan, cinlerden ve kuşlardan oluşan ordusu ile birçok ülkeyi fetih etmiş, gittiği her yerden şanı şöhretiyle dönmüştü. Bir gün kuşu Hüdhüd'den güneşe secde eden Sebe halkının ve melikesinin haberini aldı. Melikeyi davet etmeden önce şöyle sordu halkına: "Hanginiz Belkis gelmeden evvel tahtını getirir bana?" Cinlerden biri, "Sen makamından kalkmadan onu getirebilirim." dediye de kitaptan ilmi olan kişi, "Sen gözünü kapatıp açmadan onu getiririm." dedi ve tahtı getiriverdi. O kadar hızlı gidip gelmişti ki, yanından geçerken dallarım birbirine girdi. Tahtı yanı başında gören Süleyman ise benimle benzer durumdaydı. Bilahare gelen melike gördüğü mucizeler karşısında acze kapıldı ve teslim oldu.

Refah yıllarının ardından, Süleyman'ın mabedine çekildiği bir gün bir dostu onu ziyarete geldi.

— Dostu mu, diye araya girdi Muhammed.

— Evet, kendisini babasının yanına götürmekle görevli olduğunu söylemek için gelmiş, dedi ağaç.

— Senin de dostun var mı? Benim var, isimleri de Ahmet ve Hüseyin.

— Benim tek dostum Hızır'dır. O da arada görünür, sonra kaybolur. Her geldiğinde beni Tevrat, Zebur, İncil ve Kuran ile sular; doyup

taşarım, diye cevapladı zeytin ağacı. Devam edeyim mi, diye sordu, kafayla bir evet cevabı alınca tekrar konuşmaya başladı.

"Yıllar sonra arkamızdaki mescitte iffetini kale gibi koruyan Meryem isimli bir genç kız, Büyük Hikâye Anlatıcısı'nın ruhundan bir cüz üflemesiyle mucize dünyaya getirdi. Konuşmaya daha minicikken beşikte başlayan oğlu İsa türlü mucizeler gösterirdi. Orta boylu, düz saçlı, küçük yüzlü, geniş göğüslüydü. Âmaları gördürür; alacaları iyileştirir, ölüleri diriltirdi. Türlü yurtlar edinip hastalara şifa verirdi. Risalet geldiğindeyse ehli inanmak istemedi. "Ey Meryem oğlu İsa; daha fazla mucize, daha fazla mucize!" dediler. Gösterilen her mucizeyi ise inkâr ettiler. En sonunda onu öldürmeye karar veren halkın ileri gelenleri yerini göstermesi için havarilerden biriyle anlaştlar fakat o da ne? Hava kararlı, gören gözler görmez oldu. "Meryem oğlu İsa'yı öldürdük!" diye bağırıyorlardı fakat çarmıha gerilen ona benzetilen biriydi. Allah'tan bir ruh ve kelime olan İsa ise ardından son peygamberin müjdesini bırakarak göğe çekildi.

Müjdelenen kişi bizden uzakta yaşar, kendisini görmez ama ününü bilirdik. Bir gece ay doğarken tepelerden, buraya yaklaştığını gördüm. Bineği Burak'tan indi, iplerini gövdeme bağladı. Mescide girip iki rekât namaz kıldı önce. Sonra dostu melek ile yükseldi göğe. Peygamber'in göğe yükselişine şahit oldum. Evet, sıkıntılarla dolu anında Mescid-i Aksa'ya ayetlerin bir kısmını görsün diye yürütülen ve göğe çıkartılan Muhammed'di bu. Yukarıya doğru derine iniyor, aşağıya doğru kuyusunda yükseliyordu; görüyordum. Çıktıkça göğsü genişliyor, yükseldikçe dostlarıyla karşılaşılıyordu. Kulağına bir şeyler fısıldandı o gün. Gözleri daha önce görmedikleri şeylere şahit tutuldu. Semadan hediyelerle döndü. Dünya bir miktar daha güzelleşti. Yeni bir şehir, yeni bir medeniyet kuruldu. Bu kutsal mekân, Peygamber dostu Ömer vaktinde İslam topraklarına katıldıktan sonra hak ettiği değeri görmeye başladı. İmarlar yapıldı, yıkılanlar onarıldı. Fakat herkesin hak talep ettiği bu topraklar, bu sefer de

haçlılar tarafından istila edilmek üzereydi. Hazırlanan onca ordu, gözü kara bir komutana yenileceğini bilmeden yollara düşmüştü. Gözü kara dediysem öyle lafla değil. Selahaddin iyi tahsil görmüş, kılıcı Zülfikâr, yiğit bir komutandı. Karşılaşmalar yapıldı, kılıçlar kuşanıldı. Günler süren kuşatmada Selahaddin her yorulduğunda gövdeme yaslanır ve dinlenirdi gölgemde. Bir cuma gününde şehir kötü kalplilerden teslim alındı. Hutbeler okutuldu, kurbanlar kesildi. Esirler bile adaletten nasibini aldı. Uzun zaman adaleti tahsis edebilenlerin elinde can buldu bu şehir. Dallarım çiçeklerle süslendi. Kudüs'e bahar geldi. İlk cemre Ağlama Duvarı'na, ikinci cemre Kutsal Kilise'ye, üçüncü cemre Kubbetü's-Sahra'ya düştü.

Aradan asırlar geçti. Kötü kalpliler emellerine ulaşmak için yeni planlar yapıyordu. Selam Yurdu şehrim yıllar sonra bir kez daha kanlara bulanmak üzereydi. Bu sefer kılıç kalkanla değil alevli toplarla, gürültülü silahlarla saldırıyorlardı. Her şehit düştüğünde küçük bir çocuk, cennette bir çiçek daha açıyor, kanları güllere renk katıyordu.

Uyuklamaya başlayan küçük Muhammed'e gül fikri cazip gelmiş, bir anda irkilip "Benim de gülüm var mı cennette?" diye sormuştu.

— Var tabii. Güllerin seni cennette bekliyor annenle birlikte, dedi zeytin ağacı.

— Sen benim annemi de mi tanıyorsun, diye sordu şaşkınlıkla Muhammed.

— Tanıyorum elbette. Annen Büyük Hikâye Anlatıcısı'nı görmeye gitti.

— Ya! Peki ya ben, ben de onu görebilecek miyim?

— Bu hikâye bitince seni de dostun melek onların yanına götürecektir, dedi yaşlı ağaç.

"O zaman çabucak bitirelim." dedi Muhammed heyecanla. Fakat o kadar uykusu gelmişti ki, ne bir diğer cümleyi ne de hikâyenin sonunu dinleyebildi. Ağacın dalları üzerinde uykuya daldı Muhammed. Düşünde Mescid-i Aksa'yı gördü. Kırmızı güller bitti toprakta. Kokuları cennete yükselip zeytin ağacının yeni hikâyesine karıştı.

Değerli Başkanım sizi çevrimiçi bulmuşken hemen sorularımızı yöneltmek isteriz. Öncelikle nasılsınız? 17:13

Gençlerle bir arada olunur da nasıl olunur, çok iyiyim elhamdülillah:) 17:14 ✓

Sizin için Ramazan-ı Şerif ne demektir? 17:17

Öncelikle Rabbinle daha çok zaman geçirmek, yenilenmek ve iç huzur demek. 17:19 ✓

Tadı hala damağımdadır dediğiniz bir Ramazan anınız var mıdır Başkanım? 17:21

Sultanahmet Meydanı'nda hurma çorba ile iftar edip ardın dostlarla teravih ve muhabbetten sonra sahur yapıp evimize gittiğimiz günleri özleyorum. 17:24 ✓

'Sivil Toplum Kuruluşları' sizce ne demek? 17:27

İnsana dokunduğumuz, kendimizi yenilediğimiz ve kul olduğumuzu hatırladığımız hizmetler bütünüdür. 17:29 ✓

Sizi mutlu eden, tüm yorgunluğunuzu alan yer neresidir? 17:30

Bir ikinci vakti namaz sonrası bir sütunun dibinde kendinle baş başa kaldığın Süleymaniye Camisi'dir. 17:31 ✓

Bu sayımızda aile kavramını ele aldık Başkanım. Sizce aile olmak ne demektir? 17:34

Bir aileye ait olmak, temel duygusal ihtiyaçlarımızı karşılamak, paylaşmak, kendimizi güvende hissetmek, gelişmek ve tamamlanmak için gereklidir. Ancak aile, sadece bireysel varoluşun ve gelişimin değil sağlıklı ve gelişmiş bir toplum olabilmenin de gereğidir. 17:38 ✓

Aile olmasaydı ne eksik kalırdı sizce Başkanım? 17:40

Dünyaya gözlerini açan her birey ilk eğitimini ailesinde alır; ahlaki değerleri burada öğreniriz, kültürü, gelenek ve görenekleri ailemizin benimsediği şekilde kabul ederiz. Birey, ailesinin inandığı dini inançla büyür. 17:45 ✓

Manevi boşluğa düşmez. İnancı doğrultusunda hayatta kalmaya ve dininin emrettiği kurallara uyarak yaşamını sürdürür. Bireyler ailede karşılıksız sevgiyi, minnettarlığı, paylaşmayı, en çokta çıkarlarından taviz vererek fedakâr olmayı öğrenir. Aile büyüklerince edinilen tecrübe, deneyim kuşaktan kuşağa aktarılır. Peki ya aile olmasaydı? 17:46 ✓

En çok tekrarladığınız kelime nedir? 17:49

Gerçekten :) 17:50 ✓

En son neye şükrettiniz? 17:53

Sağlığıma 17:56 ✓

Bugünün gençleri neyi çok iyi yapıyor? 17:58

Kendi olmayı 17:59 ✓

Tekrar üniversite sınavına girecek olsanız hangi bölümü yazmak isterdiniz? 18:02

Sosyoloji 18:04 ✓

"Gençlik yıllarımda iyi ki yaptım" dediğiniz bir şey var mı? 18:08

İyi ki çok iyi kitap okumuşum 18:10 ✓

Yaşarken tanıştığınız, size en çok yol gösteren kişi? 18:12

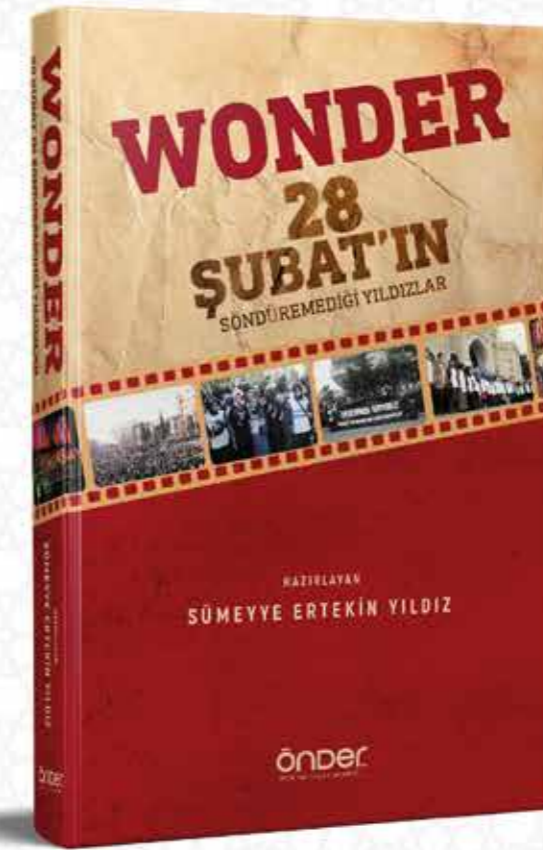
Canım Anam 18:16 ✓

Sıklıkla tekrarladığınız dua nedir? 18:17

Ya Rabbi sonumuzu hayr eyle! 18:20 ✓

Vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz, son olarak okuyucularımıza neler söylemek istersiniz? 18:24

Sizleri çok seviyor ve güveniyorum, iyi ki sizin gibi gençlerimiz var. 18:27 ✓

HEPSİ BİZ NEFES ALIRKEN OLDU...

- 28 Şubat Postmodern Darbesi
- İmam Hatip Liseli başörtülü kızların üniversitelerden atılması
- İmam Hatip Liseli erkek öğrencilerin katsayı zulmüne maruz kalması
- Ve ÖNDER İmam Hatipliler Derneği'nin ortaya koyduğu muhteşem mücadele

Bu kitap, mücadele etmenin ve hayata tutunup başarmanın destansı hikâyesini, Söndürülemeyen Yıldızlar'ın hikâyesini anlatıyor.

Hayatlarının baharında eğitim için zor bir hicrete mecbur bırakılan İmam Hatipli genç kız ve erkekler ile onlara destek olan iş adamlarının, sivil toplum kuruluşlarının Türkiye'den Viyana'ya uzan süreçte verdikleri mücadeleyi okuyunca şu cümleler dudaklarınızdan dökülecek: "Allah bir daha bu millete 28 Şubatları yaşatmasın!"

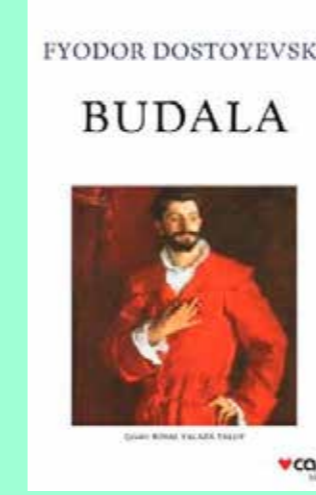
önder
İMAM HATIPLİLER DERNEĞİ

DOĞDUĞUM EV NURİYE ÇAKMAK ÇELİK

Görüntüleri çevrimiçi platformlarda yayınlandığında milyonlarca kişi tarafından izlenen röportajların derlenerek bir araya geldiği Doğduğum Ev’de, Mim Kemal Öke, Nurullah Genç, Hayati İnanç, Yavuz Bülent Bakiler, Ömer Tuğrul İnançer, Teoman Duralı, Ekrem Kızıltas, Hayrettin Karaman, İbrahim Uğurlu, Hasan Aycin, İsmail Hakkı Aydın gibi alanında önde gelen isimlerin hayatına dair önemli dönüm noktalarına şahit olacaksınız. “Nereden nereye..?” sorusunu sıklıkla okura sorduran, hayranlık uyandırırken aynı zamanda da rol model alınacak hayatların bir arada sunulduğu Doğduğum Ev bir başucu kitabı niteliğinde.

Mart 2021, Ketebe Yayınevi, 272 sayfa

BUDALA DOSTOYEVSKİ

“Sorun onlara, her birine tek tek sorun bakalım mutluluktan ne anlıyorlarmış? Ah inanın, Kolomb Amerika’yı keşfettiği anda değil, onu keşfederken mutluydu. İnanın, mutluluğu belki de Yeni Dünya’yı keşfetmeden üç gün önce doruğa çıkmıştı, umutsuzluğa kapılan adamlarını gemiyi Avrupa’ya döndürmek üzereyken kararlarından vazgeçirdiği anda... Önemli olan Yeni Dünya değildi, yerin dibine batsındı Yeni Dünya! Neredeyse Yeni Dünya’yı görmeden, neyi keşfettiğini anlamadan ölmüştü Kolomb. Önemli olan yaşamdır, yalnızca yaşam... onun keşif süreci, sürekli ve bitmek tükenmek bilmeden yaşamı keşfetme çabası, yoksa keşfetmiş olmak değil.”

AİLE OLMAK SÜREKLİLİK VE DEĞİŞİM EKSENİNDE

KOLLEKTİF

Aileye dayanmayan yapılar lokal alanlarda geçici başarılar sergileyebilirler ancak bunlar saman alevi gibi çabucak sönecektir. Yapılan herhangi bir işteki hayır, çok olmasından değil, sürekliliğinden kaynaklanır. Toplumsal hareketlerde sürekliliği sağlayacak olan da aile kurumudur. Ailenin bu kadar önemli olması, bu kurumda ortaya çıkan aksaklık ve sorunları da toplumun en önemli gündem maddelerinden biri haline getirmektedir. Bugün aile kurumu pek çok yönüyle tartışılır hale gelmiş ve bu kurumun işlevselliği üzerinde ciddi kuşkular oluşmaya başlamıştır. Bu çalışmanın hazırlanmasının nedeni, aile ile ilgili sorunları ele almak, bunlara çözüm aramak, aile ile ilgili sorunların çözüm imkânını sorgulamaktır.

Ocak 2020, Tire Kitap, 272 sayfa.

TATAR ÇÖLÜ DİNO BUZZATI

“İnsanın, tek başına olduğu ve hiç kimseyle konuşmadığı zaman bir şeye inanması çok zordur. İşte tam da o dönemde, Drogo, insanların her zaman birbirlerinden uzakta olduğunu fark etti. Birisi acı çektiğinde, acısı sadece kendine ait oluyor, hiç kimse o acıyı biraz olsun dindiremiyordu; bir insan acı çektiğinde diğerlerinin, duydukları sevgi ne denli büyük olursa olsun, bu yüzden acı çekmediklerini ve yaşamdaki yalnızlığı işte bu durumun oluşturduğunu fark etti.”

AFRİKALI LEO AMİN MAALOUF

Afrikalı Leo, gerçek bir yaşam öyküsünden çıkarılmış düşsel bir yaşamöyküsü: “Bir berberin sünnet ettiği, bir Papanın vaftiz ettiği” Hasan ibn Muhammed el-Vezzan ez-Zeyyati alias/namıdiğer Giovanni Leone de Medici’nin, Leo Africanus yani Afrikalı Leo’nun özyaşamöyküsü -yazmış olsaydı yazacağı gibi. Amin Maalouf, bu ilk romanında -daha sonra Semerkant, Tanios Kayası, Doğu’nun Limanları, Yüzüncü Ad ve öteki romanlarında da yapacağı gibi- tarihle/ tarihten olağanüstü bir hal dokuyor. Bir uçan halı...

Şubat 2021, Yapı Kredi Yayınları, 373 sayfa.

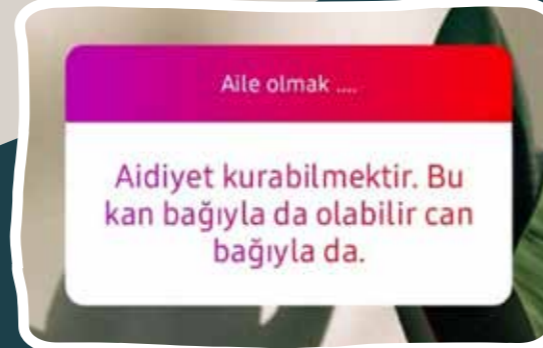
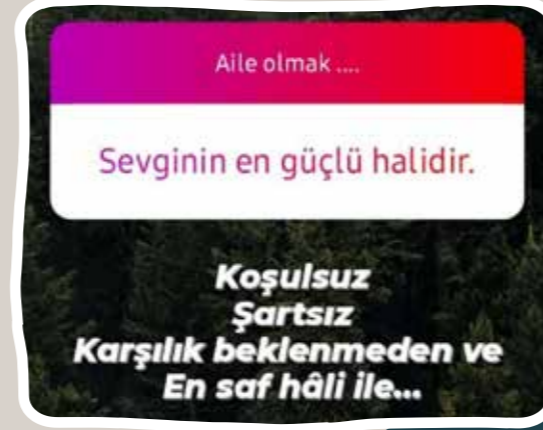
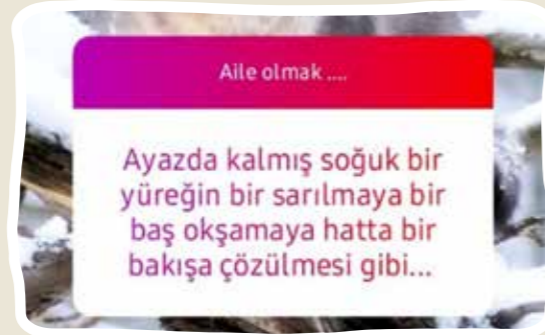
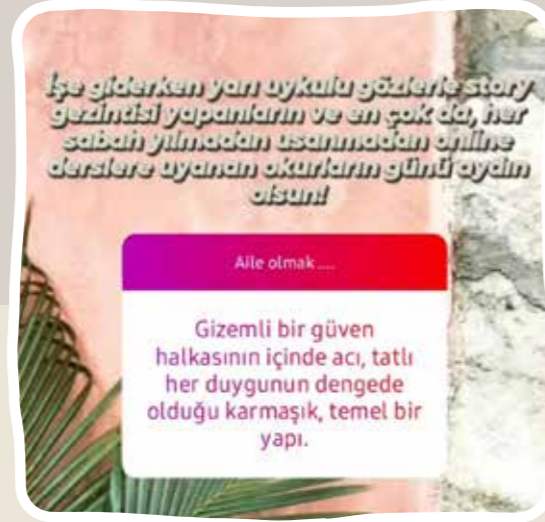

BİLİM TARİHİ SOHBETLERİ FUAT SEZGİN

“Ben hayatımı daima planlarım. Liseyi şu zamanda bitireceğim diye planladım. Üniversiteyi öyle... Şu yaşta doçent olacağım, dedim ve bütün bunlarda muvaffak oldum. Baktım her şeyde muvaffak oluyorum, bende bir şımarma başladı. Ondan sonra bir askeri darbe* geldi. Bir balığın üzerine atılan ağ gibi ben de o ağın içinde kaldım. O zaman baktım ki beşer olarak benim irademin bir sınırı varmış. İşte o olaydan sonra ben şuna karar verdim : Hayatımda eğer altı haftalık bir geleceğim garanti edilse, yani o kadar yaşayabilecek kadar maddi imkânım varsa, yedinci haftayı düşünmeyeceğim...”

Bir soru sorduk kıymetli takipçilerimize: "Aile olmak..." Bakınız takipçilerimiz nasıl tamamlamışlar cümlelerin devamını.

SOSYAL MEDYA DER Kİ

Ekmeden Biçmek Mümkün mü?

Sağlıklı nesiller için...

| nar yayınları |

Maltepe Mah. Litros Yolu Sok. Fatih Sanayi Sitesi
No: 12 Kat: 2 Daire: 266-267 • 34010 Topkapı-Zeytinburnu/İstanbul
Tel: +90 (212) 512 37 69 Faks: +90 (212) 512 31 42
www.naryayinlari.com • narcocukeditor@gmail.com

f /nar.yayinlari
t /nar_cocuk
i /nar.cocuk

NE İZLESEK?

ZEYNEP
RANA
ÜNAL

**AİLENİZLE BİRLİKTE İZLEYEBİLECEĞİNİZ
9 FARKLI FİLMİ SİZLER İÇİN DERLEDİK.
KEYİFLİ SEYİRLER.**

REİS BEY

Filmin başrol oyuncusu Reis Bey görevinde hiç taviz vermeyen kanunlara son derece bağlı ve sert bir hakimdir. Her daim verdiği kararların arkasında durup suçluları idam sehпасına göndermekten çekinmeyen Reis Bey'in hayatı idam edildikten sonra suçsuz olduğu ortaya çıkan sanıktan sonra değişir. Görevinden ayrılıp iç dünyasıyla hesaplaşmaya giren Reis Bey'in hayatı köklü bir şekilde değişir.

BÜLBÜLÜ ÖLDÜRMEK

1960 yılında Harper Lee' nin aynı adlı romanından senaryoya dönüştürülen Bülbulü Öldürmek, 1962 yılında Robert Mulligan yönetmenliğinde sinemaya aktarılmıştır. Film tutuklu siyahi bir gencin savunuculuğunu yapan ilkelerine bağlı bir avukatın mücadelesini kızı Scout'un gözünden anlatır. Bunları yaparken ırkçı ve önyargılı kasaba halkını ise karşısına almıştır.

INSIDE OUT (TERS YÜZ)

Yeni yaşamıyla duygularında büyük değişiklikler olan 11 yaşındaki Riley'nin beynindeki duygu mekanizmasında krize sebep olmuştur. Neşe, korku, üzüntü, öfke ve tiksinti...Bu ödüllü animasyon duygular arasındaki çalkantılarla bizi tüm duygularımızla yeniden tanıştırıyor.

TOGO

Alaska'nın buz gibi bir kasabasında meydana gelen bir salgın ve tedavisi için gereken ilacı temin etmek için fırtınalı havada kızak köpekleriyle birlikte yola çıkan bir adamın hikayesini anlatan film aynı zamanda yaşanmış olaylara dayanıyor. Şahane manzaralar ise film boyunca size eşlik ediyor.

WONDER (MUCİZE)

Yüzündeki deformasyonu astronot başlığı ile gizleyen Auggie, alay konusu olsa da akranlarına çoğu kişiden bir farkı olmadığını ve dış görünüşün sadece yüzeysel bir özellik olduğunu kanıtlayacaktır.

WALL-E

Mucizevi bir şekilde dizayn edilmiş güneş sistemi içinde başrolümüz Wall-E'ye aralarında hamam böceği ile bozuk robotlardan oluşan kahraman ruhlular bir ekibin de eşlik ediyor. Sonuç olarak karşımızda derinliği olan, samimi karakterle dolu sıcacık bir film çıkıyor.

A LIFE ON OUR PLANET (GEZEĞENİMİZDE BİR YAŞAM)

Filmde, dünyanın yıllar içindeki değişimine tanıklık eden ünlü doğa bilimci David Attenborough, deneyimlerini paylaşıyor. Dünyanın içinde barındırdığı tüm çeşitliliği farklı yönleriyle gözler önüne seriyor. Sadece insan eliyle meydana gelen kayıplardan bahsetmekle kalmayan bu belgesel çok geç olmadan neler yapabiliriz sorusuna cevap niteliği taşıyor.

GRAVITY

Emekliliğinden önce son görevine çıkan tıp mühendisi Dr. Ryan Stone ve astronot Matt Kowalsky, rutin bir keşif yürüyüşü esnasında bir felaket yaşayarak uzak boşlukta yapayalnız kalırlar. Filmde uzayın sağır edici sessizliğinde oksijenleri azalmakta olan kahramanlarımızın dönüş yolundaki mücadelelerine şahitlik ediyoruz.

KIŞ UYKUSU

2014'de Altın Palmiye Ödülüne tek başına sahip olan filmimiz diyalogları ve manzaralarıyla bir sanat filmi. 25 yıllık tiyatro geçmişi olan Aydın, Kapadokya'ya sahibi olduğu oteli işletmek için geri döner. Başrol oyuncumuzun kendisiyle, düşünceleriyle ve çevresiyle kurup sürdürmeye çalıştığı ilişkiler filmin hikayesini oluşturuyor. Karı-koca ve kardeşlik bağlarına da kapı aralıyor.

FATMA BÜYÜKKEÇECİ

MÜSLÜMAN BİLİM İNSANLARI HAKKINDA BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?

BENİ MUSA KARDEŞLER

9. Yüzyıl

- Abbasi Halifesi Me'mun devrinde yetişen üç büyük matematik ve fen bilgini olup isimlerinin Ahmed, Hasan ve Muhammed olduğunu,
- Halife Me'mun'un sarayında astronomi ilmiyle uğraşan Musa bin Şakir'in oğulları oldukları için "Beni Musa (Musa'nın oğulları)" diye anıldıklarını,
- Babaları vefat edince, halife Me'mun tarafından terbiye edilip yetiştirildiklerini, İshak bin İbrahim adlı bilginin bu üç kardeşin yetiştirilmesinde vazifelendirildiğini, daha sonra Bağdat'taki Beyt-ül-Hikme'ye (İlim Akademisi) gönderildiklerini,
- Beni Musa Kardeşlerin Bağdat Köprüsü civarında büyük bir rasathane yaptırdığını, burada yaptıkları astronomik gözlem ve araştırmalarının sonra gelen İslam bilginleri ve batı bilginleri için temel müracaat kaynağı olduğunu,
- Fitilleri yandıkça kendi kendine çıkan, haznelerine otomatik olarak yağ akan ve rüzgârda sönmeyen kandiller yaptıklarını,
- Bahçe ve tarlaların sulanmasında kullanılan, sulamanın tamamlandığını düdük çalarak haber veren aletler de yaptıklarını,
- Küçükbaş hayvanların su içebileceği, boşaldıkça kendiliğinden dolan otomatik kontrol sistemli tekneler icat ettiklerini,
- En küçük kardeş olan Hasan bin Musa'nın, geometri alanında çok başarılı çalışmalar ortaya koyarak aynı asırdaki bilginlerin çözemediği geometri problemlerini kolaylıkla çözdüğünü, eliptik eğriler üzerine yazdığı ünlü Kitab-üş-Şekl-il-Müdevver vel-Müstatil adlı eserinin batı bilim dünyasında asırlarca temel müracaat kaynağı olduğunu,
- Musa Kardeşlerin dünyanın enlem ve boylamını ölçmek için görevlendirildiklerini ve dünyanın çevresini yaklaşık olarak 39.000 km olarak bulduklarını (bugünkü ölçümlere göre ise dünyanın çevresinin yaklaşık olarak 40.000 km dir),
- Beni Musa Kardeşlerin 15 civarında eseri olduğunu biliyor muydunuz?

TÜRKİYE'NİN ÖNDERLERİ

Detaylı Bilgi ve Başvuru için:

önderGENÇ

f t i
öndergençlik

İSTANBUL SÖZLEŞ- MESİ'NE GİRİŞ VE ÇIKIŞ 101

- İstanbul Sözleşmesi 11 Mayıs 2011'de İstanbul'da imzaya açıldığı için Uluslararası kamuoyunda "İstanbul Sözleşmesi" olarak bilinmektedir.

- Resmî adı "Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi" dir.

- Resmî Gazete'de 8 Mart 2012'de yayımlanan İstanbul Sözleşmesi, Avrupa Konseyi üye devletleri ile bazı ülkeler tarafından imza altına alındı. Sözleşme, onay yeter sayısına (10) ulaştığı 1 Ağustos 2014'te yürürlüğe girmiştir.

- Mart 2019 itibarıyla 46 devlet ve Avrupa Birliği tarafından imzalanmıştır.

- İmzacı ülkelerin sözleşme kapsamında vermiş oldukları taahhütler, bağımsız uzmanlar grubu olan ve kısaca GREVIO olarak bilinen "Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddete Karşı Eylem Uzmanlar Gru-

bu" tarafından denetlenmektedir.

- 12 Bölüm ve 81 Maddeden oluşmaktadır.

- Sözleşmede, "kadına karşı şiddet", "aile içi şiddet", "toplumsal cinsiyet", "kadınlara karşı toplumsal cinsiyete dayalı şiddet" ve "mağdur"un tanımı ayrı ayrı ele alınırken, "kadın" teriminin 18 yaşından küçük kızları da kapsadığı ifade edilmektedir.

- Sözleşmenin amacı, "Kadına karşı şiddet ve aile içi şiddetten arınmış bir Avrupa yaratmayı hedef edinmek" olarak lanse edilmektedir.

- İstanbul Sözleşmesi'nin "Temel haklar, eşitlik ve ayrımcılık yapılmaması" konusunu düzenleyen 4. maddede geçen "cinsel yönelim" ve "toplumsal cinsiyet kimliği" ifadeleri birçok ülkede tartışılmaktadır.

- 20 Mart 2021 tarihinde Türkiye, cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle sözleşmeden çekildi.

7 Nisan 2011'de kaleme alınan sözleşme, 11 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul'da ülkelerin imzasına açıldı. İmzalandığı ilk günden bu yana sözleşme çevresindeki tartışmalar hiç eksik olmadı. 20 Mart 2021'de Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararnamesi ile ülkemiz sözleşmeden ayrılmış oldu. Hiç bilmeyenler için girişinden çıkışına bir sözleşmenin serencamını derledik sizlere.

Sözleşmeyi Destekleyenler

- İstanbul Sözleşmesi'nin kadınların yaşam hakkını korumakla birlikte kadınların toplumsal konumunu koruduğunu ve bu konumu yükseltmeye yönelik tedbirler aldığını savunmaktadır.

- 6284 sayılı koruma kanunu dışında TCK'de kadına yönelik şiddete ilişkin hususi hiçbir madde yoktur. Genel maddelerin olması kadını korumak için yeterli değildir.

- Kadınlara yönelik politika üretilmesi sözleşme ile mümkün hale gelmektedir.

- Sözleşmeden çekilmek yerine 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un tam olarak uygulanması gerekmektedir.

- Sözleşmeden çekilmesi halinde kadın hakları korunamaz ve şiddet önlenemez.

Sözleşmeden Çekilmesini Haklı Bulanlar

- İstanbul Sözleşmesi içerisinde geçen "Cinsel Yönelim" ve "Toplumsal Cinsiyet" gibi kavramların Türk aile ve toplum yapısına uymamaktadır.

- Sözleşme kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi üzerinden şekillenmesine rağmen bu amacın yalnız görünür yönüdür.

- Farklı söylemlerle cinsel yönelim gibi kavramların devlet politikası haline getirilmeye çalışılması ve bu sürecin marjinal gruplarla ilişkilendirilmesi, sözleşmeye olan toplumsal desteği kaybettirmiştir.

- Aile kurumu ve eşler arası ilişkilerde problemlerin ortaya çıkarılmaktadır.

- İstanbul Sözleşmesi'nin 6 yıllık uygulamasında aile yapısının güçlenmediğini ve kadın cinayetlerinin de devam etmektedir.

- Sözleşmeyi kendisine kalkan yapan LGBT ve bazı marjinal gruplar, gelecek kuşakları riske atmaktadır.

- Toplumsal cinsiyet" ve "cinsel tercih/yönelim" gibi kavramlar Batı medeniyetinin seküler kavramlarıdır. Bu kavramlar adalet kavramı ile bütünleştirilerek toplum önünde meşrulaştırılmaya çalışılmaktadır.

- Yaradılışın belirlediği cinslere değil, marjinal eğilimlerin belirlediği cinslere, cinsiyet rollerine, tercihlere/yönelimlere karşı ayrımcılık

yapmamak dayatılmaktadır.

- Şiddeti önlemek için TCK'de yeterli hükümler vardır. 6284 Sayılı Kanun'a da ihtiyaç yoktur.

- Özel Ceza Kanunu, hukuk ve ceza sistemine aykırıdır.

- "Kadının beyanı esastır" ilkesi adaletsizliklere sebep olmaktadır.

Tartışılan Maddeler

Madde 2/2: Taraflar bu sözleşmenin hükümlerinin uygulanmasında toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin kadın mağdurlarına özel olarak dikkat göstereceklerdir.

Madde 4/3: Taraflar bu sözleşme hükümlerinin, özellikle de mağdurların haklarını korumaya yönelik tedbirlerin, cinsiyet, toplumsal cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya başka tür görüş, ulusal veya sosyal köken, bir ulusal azınlıkla bağlantılı olma, mülk, doğum, cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet kimliği, sağlık durumu, engellilik, medeni hal, göçmen veya mülteci statüsü veya başka bir statü gibi herhangi bir temele dayalı olarak ayrımcılık yapılmaksızın uygulanmasını temin edeceklerdir.

Madde 14/1: Taraflar, yerine göre, tüm eğitim seviyelerinde resmî müfredata, kadın erkek eşitliği, toplumsal klişelerden arındırılmış toplumsal cinsiyet rolleri, karşılıklı saygı, kişisel ilişkilerde çatışmaların şiddete başvurmadan çözüme kavuşturulması, kadınlara karşı toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve kişilik bütünlüğüne saygı gibi konuların, öğrencilerin zaman içinde değişen öğrenme kapasitelerine uyarlanmış bir biçimde dahil edilmesi için gerekli tedbirleri alacaklardır.

Öneriler

- Kadına şiddetin önlenmesine dair özel önlemlerin iç hukuk tarafından oluşturulması.

- Sivil toplumun ve ailenin güçlendirilmesine yönelik politikalar oluşturulması.

-Türk aile ve toplum yapısına zarar verilmeden şiddetin önlenmesinin sağlanması.

- Marjinal eğilimlere dair propagandalarla kadına şiddetin önlenmesi meselesine zarar verilmesinin engellenmesi ve adalet sisteminde yeni bir uygulama rejiminin oluşturulması.

TUNA

ÖMER
FARUK
DELİKTAŞ

BUGÜN HER NE KADAR BİR DAĞI, BİR NEHRİ SEVEN İNSANIMIZ NEREDEYSE KALMAMIŞ DA OLSA GEÇMİŞİMİZE BAKTIĞIMIZDA BİR NEHRE TUTKUN BİR DAĞA VURGUN BÜYÜKLERİMİZİ GÖRMEKTEYİZ. ANADOLU İNSANININ GÖNLÜNDE DİCLE, FIRAT, AĞRI, ERCİYES NE İSE RUMELİ İNSANININ GÖNLÜNDE BALKAN VE TUNA NEHRİ ODUR.

Akıncı beylerinin fetihleriyle, kılıç yoluyla yerleştiğimiz coğrafyalar aynı orduda yer alan kılıcsız gönül erlerinin gayretleriyle, gönülden bağlandığımız şehirlere dönüştü. Osmanlılar Avrupa'da nice şehirler kurdu veya nice şehirleri büyüttü. Kucağında büyüyen bir yavrunun yeşerip serpilmesini gören, ona emek veren, ümitlerini veren bir anne/babanın evladını gencecik yaşında kaybetmesi anne/babaya nasıl hüznün ve perişanlık veriyorsa, işte Rumeli'nin kaybı da Osmanlı Devleti ve Osmanlı nüfusuna o kadar büyük bir hüznün bıraktığıdır. Yüzlerce yıllık topraklarından göçmek zorunda bırakılan türlü işkence ve zulümlere şahitlik eden yüzbinler, İstanbul ve çevre illere yerleştiler. İnsan bu en nihayetinde gelir yerleşir ve göçer ama göçmeyen şeyler de vardır.

Bugün her ne kadar bir dağı, bir nehri seven insanımız neredeyse kalmamış da olsa geçmişimize baktığımızda bir nehre tutkun bir dağa vurgun büyüklerimizi görmekteyiz. Anadolu insanının gönlünde Dicle, Fırat, Ağrı, Erciyes ne ise Rumeli insanının gönlünde Balkan ve Tuna nehri odur. Üsküp doğumlu Yahya Kemal'e kulak verirse o da bize bunu fısıldayacaktır: "Türk'ün gönlünde dağ varsa Balkan'dır, nehir varsa Tuna'dır."

Erkek çocuklarımıza isim olarak koyduğumuz Tuna Nehri, Türklerin Rumeli fetihlerinde İstanbul'u almadan evvel karşılaştıkları bir nehirdir. İlk gördüklerinde sanki hiç ayrılmayacakmışçasına muhabbet tesis etmişler ve kıyılarında şehirler kurmuş, üzerinde ticaret ve taşımacılık yapmışlardır.

Avrupa'da Kara Ormanlar'ın doğu yamaçlarından Breg ve Brigach adlarında iki küçük pınar olarak doğup Almanya'nın güneyindeki Donaueschingen kasabasında birleşen ve batıdan doğuya doğru 2840 kilometrelik uzun bir yolu kat ederek Karadeniz'e dökülen Tuna, yüzyıllar boyunca, Osmanlı tarih ve kültürünün de ayrılmaz bir parçası oldu. İstanbul'dan vapurla yola çıkılır, Köstence'de Tuna üzerinde hareket kabiliyetine sahip gemilere aktarma yapılır ve Avrupa'nın içlerine bu şekilde kolaylıkla ulaşırlardı. Öyle ki Osmanlılar Tuna Nehri'ne özel 'ince donanma' isimli bir donanma dahi kurdular.

Bugün Tuna Nehri, tam 11 ülkenin sınırlarından geçmektedir. Bu ülkeler; Almanya, Avusturya, Slovakya, Macaristan, Hırvatistan, Sırbistan, Karadağ, Romanya, Bulgaristan, Moldova ve Ukrayna. Kıvrım kıvrım 'Tuna'dan su değil tarih akar.' Ve Karadeniz'e dökülen Tuna kendini bir müddet sonra ikiz kardeşi olan Boğaziçi'nde bulacaktır. Samiha Ayverdi "Ah Tuna Vah Tuna" isimli

eserinde "Boğaziçi'nin girinti ve çıkıntıları arasında âvâre âvâre akıp giden sularından eğilip bir avuç su alsak, bunun ne kadarının Tuna'dan kaçıp Karadeniz'i aşarak Boğaziçi'nin vuslatına erişmiş olduğu acaba kaç kişinin malumudur?" diye sormuştu.

Binlerce kilometre uzunluktaki Tuna, yüzlerce şehre hayat veriyor hiç şüphesiz. Ancak bunlardan kaç tanesi Osmanlı Devleti'nin kontrolüne geçmişti veya en azından muhasara altına almıştık sorusu yankılandı bir an. Tuna Nehri'nin kaç tane Osmanlı şehriden geçtiğini bulabilmek için haritadan bir iz sürücü gibi nehri takip ettiğimizde işte karşımıza şimdilerde her biri Balkanların seçkin şehirleri konumundaki şehirler çıktı ;

Viyana - Uyvar (Slovakya) - Estargon - Vişegrad - Buda ve Peşte - Töke - Hamzabey - Peç - Mohaç - Novisad - Petrovaradin - Karlofça - Belgrad - Semendire - Aktabya - Güvercinlik - Vidin - Niğbolu - Zıştovi - Adakale - Rusçuk - Yergöğü - Turtukaya - Silistre - Boğazköy - Mecidiye - Köstence - İsmail - Kili.

Her biriyle nice yüzyıllar hatıralarımızın biriktirilmiş olduğu bu şehirlerde kanımız var. Ve şehitlerin kurumayan kanlarının bulunduğu coğrafyalarla bugün irtibatımızın ne boyutta olduğunu her daim sorgulamalıyız.

Tuna ile alakalı edebiyatımızda en güzel yazıları İsmail Habib Sevük Tuna'dan Batı'ya isimli eserinde kaleme almış. "Tuna Türk'ün öz zemzemi. O koca nehir yalnız toprağın koynunda değil, içimizin derinliğinde akıyor; din gibi. Ecdadın Tuna için, yakuttan selsebil gibiakan kanını seyrediyorum. Kandan daha yüksek hangi tapu senedi var? Tuna bizimdir. "

Tuna'dan akan su, tarih olmuş, gün gelmiş Tuna nehri akmam dediğinde Türkler kendini İstanbul'a kadar çekilmiş halde bulmuş. Tuna, üzerindeki her bir şehri ile bizatihi kendisi ile bizlerin unutmaması gereken bir nehirdir.

Tuna ile alakalı okuma yapmak isteyenler için birkaç kitap tavsiyesi :

Tuna'dan Batı'ya - İsmail Habib Sevük, Tuna Güzellemeşi-Haluk Dursun, Tuna Boyunca - Claudio Magris, Tuna Kıyıları - Fali Rıfkı Atay.

SIK KULLANILANLAR

Merhabalar.

Kağıtları, kalemleri pardon pardon telefonunuzu hazır ediniz. Hazırsanız başlıyoruz. Sık Kullanılanlar klasörümüzü genişletiyor, yeni önerilerimizi sizlerle paylaşıyoruz. İslamcı Dergiler Projesi, TRT İzle, Genç Gönüllüler ve YÖK Atlas bu sayımızın misafirleri.

İSLAMCI DERGİLER PROJESİ

dergiler önemlidir. bir heyecan yumağı, fikirlerin yılmaz kalesidir dergiler. 1908-2010 yılları arasında yayınlanmış, türkiye’de İslamcılık düşüncesini merkezine alan dergiler; neler yazmış, dosyalarını hangi konulardan oluşturmuşlar gibi sorulara verilebilecek tek yanıtımız var: hemen, hiç vakit kaybetmeden <https://idp.org.tr> adresini ziyaret ediniz. web sitesini ziyaret edince kendinizi bir zaman tüneline bulacaksınız. ‘bir dergi’, ‘bir vazar’ ve ‘bir kupür’ başlıklarında karşınıza hoş sürprizler çıkabilir, bizden söylemesi.

TRT İZLE

TRT harikulade işler yapmaya devam ediyor. özellikle TRT Belgesel’i takip ediyor musunuz? birbirinden orijinal yapımlar biz izleyicilerin dikkatine sunuluyor. dünya tarihinin dönüm noktaları, su savaşları, Ailenin yeni üyesi sık kullanılanlarınıza ekleyebileceğiniz yapımlar. TRT geliştirdiği uygulama ve web sitesiyle tüm yapım ve çalışmalarına TRT İzle platformunda yer vermektedir. kızmazsanız bir şey daha eklemek isteriz: belki uzaktan dersleri takip etme konusunda canınız sıkılmış olabilir, ne diyelim haklısınız lakin söylemeden geçmeyelim TRT İzle platformu üzerinden EBA derslerinizi de takip edebilirsiniz. İyi seyirler.

GENÇ GÖNÜLLÜLER

Gençlik ve spor bakanlığımızın harikulade çalışmalarından birisi sizlere merak ve tebrikle takdim ederiz: genç gönüllüler. Afet ve acil durum, eğitim, çevre, sağlık ve sosyal hizmetler, kültür ve turizm ve son olarak da spor alanlarında yüzlerce projede gönüllü olarak yer alma imkanını bir tık yakınıza getiriyor genç gönüllüler web sitesi. mesela çantalarını hazırlayıp Blaundos Antik kenti’nde yapılan kazı çalışmalarına katılabilir, sokak röportajlarında gönüllü muhabir olabilir veya bir kütüphanenin tefrişatında emek harcayabilirsiniz. yüzlerce proje bir tık yakınızda. <https://gencgonulluler.gov.tr> adresini sık kullanılanlarınıza eklemeyi unutmayınız. kim bilir belki bir projede yollarımız kesişir kıymetli okurumuz.

YÖK ATLAS

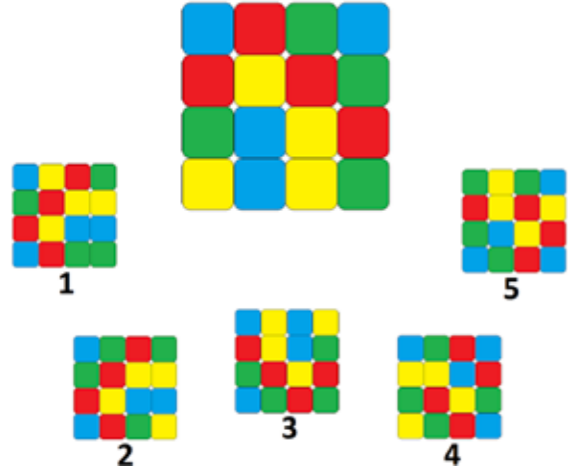
kısa adıyla YÖK Atlas, uzun isimlendirmesiyle yükseköğretim program Atlası, YKS maratonundan sonra mutlaka uğrak mekanlarınızdan birisi olacak. tabii ki sadece YKS öğrencileri değil, geleceğini şekillendirmek isteyen tüm öğrencilerin içerisinde kaybolup, verilerle boğuşurken hayallere dalabileceği bir web sitesi YÖK Atlas. hangi okullarda hangi bölümler var, hangi meslekler hangi puan türlerinde, istediğiniz bölümün ve hedeflediğiniz üniversitenin geçen seneki puan ve sıralamaları ne alemde? sağ olsun YÖK Atlas bu soruların hepsine cevaplar sunuyor. <https://yokatlas.yok.gov.tr> buyurunuz linki bırakıyoruz şuracığa. İstifadeli olması dileğiyle.

RENKLER

Üstteki şeklin aynısı kaç numaralı şekildedir?

NEREDE?

Bu sayfada bir kelime yanlış olarak yazılmıştır. Hangi kelime olduğunu bulunuz.

TABELA

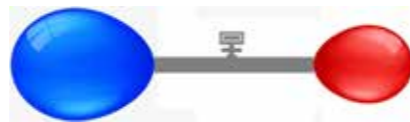
Selahattin Bey şehirlerarası kara yolculuğu sırasında yol kenarında çok sayıda, aynı firmaya ait reklam tabelası olduğunu fark ediyor. Saatine bakıp tam bir dakika içinde kaç adet tabelanın yanından geçtiklerini sayıyor. Aracın saatteki hızının, bir dakikada yanından geçtiği tabela sayısının tam 10 katı olduğu dikkatini çekiyor. İki tabela arası kaç metredir?
Not: Aracın hızının sabit ve tabelalar arasındaki mesafenin eşit olduğunu biliyoruz.

ZEKÂ
SPOR
SERHAN
BÜYÜKKEÇECİ

BALONLAR

Aynı özelliklerde iki balondan biri az diğeri çok şişirilerek şekildeki gibi aralarında hava akımı olacak şekilde bir boru ile bağlanıyor. Vana açıldığında ne olur?
a) Büyük balon küçüğü şişirir.
b) Küçük balon büyüğü şişirir
c) Dengelenene kadar hava akışı olur

DOĞRU YÖN

Mehmet Bey ıssız bir yolda otomobili ile giderken bir dört yola geliyor. Yönleri gösteren levhanın devrilmiş olduğunu görüyor. Levhayı düzelterip yoluna devam ediyor. Yön levhasını nasıl doğru olarak düzelterebiliyor?

CEVAPLAR

Birikimlerinizi Hayallerinize Dönüştürüyoruz

FAİZSİZ **KEFİLSİZ** **PEŞİNATSIZ**

İMECE Dayanışma ve Tasarruf Sistemi ile siz de yüksek kredi faizlerine ve ağır maliyetlere katlanmadan, kefil peşinde koşmadan, peşinat bulmaya çalışmadan, kolayca ev ya da araba sahibi olabilir; düğün, iş, makine, teçhizat, eğitim, yatırım gibi ihtiyaçlarınızı hızlıca karşılayabilirsiniz.

Kiradan kurtulmak ya da daha iyi bir ev almak elinizde.

Düşlediğiniz otomobil İMECE ile bir adım ötenizde.

İster düğün, ister iş, ister yatırım... Bizimle mümkün.

İMECE Yatırım Organizasyon A.Ş.
Süleyman Demirel Bulvarı No:4/1B (Mall of İstanbul AVM Karşısı)
34490 Başakşehir / İSTANBUL
444 1 999 | imeceyatirim.com

"HER NEHRİN VARDIR BİR KAYNAĞI... YATAĞI... VE HAYATI!
ARKADAŞIM! VERİMSİZ DEĞİLDİR TOPRAĞIMIZ BİZİM
HER TOPRAĞIN VARDIR DOĞUŞ VAKTİ,
HER FECRİN VARDIR DEVRİMCİ BİR VAKTİ!"

Mahmud Derviş

SADE
SÖDA